



LIETUVOS IR ŠVEICARIJOS BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

LIETUVOS MENO KŪRĖJŲ ASOCIACIJOS INFRASTRUKTŪROS IR ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTROS GALIMYBIŲ STUDIJA

LMKA

Studija parengta įgyvendinant Lietuvos meno kūrėjų asociacijos paprojektį „Meno kūrėjų organizacijų informacinė sistema visuomenei“ (IMK), kodas CH-5-FM-1/36, finansuojamą pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą.



UAB “A-Z grupė”, kodas 301707800, Raitininkų g. 6-19, LT-09232 Vilnius, el.p. azgrupe@gmail.lt

2013 VILNIUS

Galimybių studiją parengė ekspertai ©: Rasius Makselis, Aurimas Pautienius, Gintė Pranckūnaitė, Jurga Lazdaniienė, Vilma Samulionytė, Neringa Kažukauskaitė, Jūratė Katinaitytė, Donatas Petrošius, Gražina Jurgaitienė.

Lietuvos meno kūrėjų asociacija ©

GALIMYBIŲ STUDIJOS TURINYS:

IŽANGA	4
I. LMKA ORGANIZACIJOS IR KONTEKSTAS	6
1. MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJOS LIETUVOJE.....	6
2. KOKYBINIO TYRIMO ĮŽVALGOS.....	38
3. SSGG ANALIZĖ.....	40
II. MENO REZIDENCIJŲ KONCEPCIJA IR PATIRTYS LIETUVOJE IR UŽSIENIO ŠALYSE	44
1. IŽANGA.....	45
2. MENO REZIDENCIJOS LIETUVOJE, AIRIJOJE, LENKIJOJE IR SUOMIJOJE.....	45
3. MENO REZIDENCIJŲ TINKLAVEIKA.....	48
4. MENO REZIDENCIJŲ RĖMIMO POLITIKA.....	50
III. MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJŲ VIDINIŲ IR IŠORINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA	60
1. PASLAUGŲ KOKYBĖ IR FIZINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA.....	60
2. PASLAUGŲ KOKYBĖ IR INFORMACINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA.....	62
IV. MENO KŪRĖJŲ IR KULTŪROS ORGANIZACIJŲ IŠORINĖS PARAMOS ALTERNATYVŲ ANALIZĖ IR SIŪLYMAI	69
1. REKOMENDACIJOS DĖL KONKURSINIO PROGRAMINIO FINANSAVIMO MODELIO NVO KULTŪROS SRITYJE (SUBSIDIJŲ SCHEMOS MENO KŪRĖJŲ INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ PLĖTRAI).....	69
2. KULTŪROS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO TINKAMUMAS ES STRUKTŪRINĖS PARAMOS POŽIŪRIU.....	72
V. REKOMENDACIJOS IR IŠVADOS	77
Pagrindinė literatūra ir šaltiniai	80
PRIEDAI	82
A PRIEDAS. LMKA ir atskirų meno kūrėjų sąjungų svarbiausi, fizinės infrastruktūros objektai, susiję su pagrindine ir meno rezidencijų veiklomis	82
B PRIEDAS. Studijoje analizuojamų meno rezidencijų sąrašas	85
C PRIEDAS. Meno rezidencijos Lietuvoje, finansuotos I r kultūros ministerijos 2012 m.	90
D PRIEDAS. Lietuvos meno kūrėjų asociacijos bei jos narių numatomos veiklos ir lėšų poreikis 2014-2020 finansavimo laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų	91

IŽANGA

ES programos „Kūrybiška Europa“ poveikio vertinimuose remiamasi Europos konkurencingumo ataskaita ir pripažįstama vis didesnė kultūros ir kūrybos sektorių svarba ekonomikos augimui, darbo vietų kūrimui ir socialinės sanglaudos bei įtraukties puoselėjimui, tačiau kultūros ir kūrybos sektorių potencialas kol kas nėra visapusiškai panaudojamas. Lietuvos kūrybinių ir kultūrinių industrijos yra vienas iš potencialiai augančių sektorių, kuris sudaro daugiau nei 5 procentus BVP, jame dirba apie 60 tūkst. darbuotojų. Kultūrinė veikla daro tiesioginį ekonominį poveikį ne tik per pajamų generavimą ir įmonių įdarbinimą menuose. Kūrybinis sektorius prisideda prie to, kad inovatyvios idėjos būtų paverstos paslaugomis ir produktais, kurie savo ruožtu didintų augimą ir kurtų darbo vietas. Europos Komisijos 2010 m. Žaliojoje knygoje "Kultūros ir kūrybos sektorių potencialo išlaisvinimas" valstybės raginamos sudaryti tinkamas sąlygas didinti gebėjimus eksperimentuoti, kurti inovacijas ir siekti sėkmingo verslo, teikti daugiau finansavimo galimybių ir ugdyti reikiamus įgūdžius; padėti KKS suklestėti visų pirma vietos ir regiono lygmeniu ir pademonstruoti savo gebėjimus visame pasaulyje; taip pat pereiti prie kūrybiškos ekonomikos skatinant papildomą KKS naudą įvairiose ekonomikos ir socialinėse srityse. Kultūros vaidmens stiprinimas svarbus sprendžiant socialines ekonomines problemas regionuose taip pat susijęs su meno kūrėjų organizacinės veiklos stiprinimu.

Pagal užsienio patirtį meno rezidencijos programos turi savo istoriją, bet dėl savo dabartinio populiarumo susiduriame su nauja tendencija kuriant vis naujas meno rezidencijas globalizacijos kontekste. Meno rezidencijų atsiradimas tarptautinėje meno aplinkoje prasidėjo daugiau nei šimtmetį. Kita vertus tai atspindi meno kūrėjų potraukį kurti ir keliauti ir plėsti savo socialinius tinklus ir padidinti savo rinką, ieškoti naujų globėjų, mecenatų, ieškoti kitų meno bendruomenių ir mąstymo būdų. Pirmosios meno kūrėjų kolonijos atsirado maždaug 1900 m. Jungtinėje Karalystėje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, kai meną mėgstantys geradariai globojo individualius menininkus. Per tą patį laikotarpį, patys menininkai apsigyveno lokaliuose vietose ir kartu bandė realizuoti savo menines idėjas. Bene ryškiausias Europoje pastarosios pavyzdys yra menininkų kolonija Worpswede, netoli Bremeno įkurta 1889 m, jau pritraukė tarptautinį dėmesį tiek, kad kaimas buvo net vadinamas "Weltdorf". 1971 m. kolonijai buvo duotas naujas postūmis (Künstlerhäuser Worpswede), kuri išaugo į vieną iš labiausiai žinomų tarptautinių gyvenamųjų meno centrų. Nauja banga meno rezidencijose atsirado 1960 metais, siejant utopiją ir socialine sąveika, pridodant du naujus veiklos modelius (esamą ir naują). Esamas modelis siūlė menininkams

galimybę pasitraukti laikinai iš visuomenės (siekis sukurti savo utopiją vienumoje), nauju modeliu gi siekiama socialinės veiklos ir bandymo įtraukti meno kūrėjus į visuomenę (svečiai, studijos kaimuose ir miestuose). Per 1970 ir 1980 m. daug naujų rezidencijų iniciatyvų įtvirtino šią naują tradiciją. 1990 m. žymi naują tendenciją stiprėjant globalizacijai ir augant įvairovei. Trečioji bangos metu naujų rezidentūros iniciatyvų padaugėjo, išplito visame pasaulyje: meno rezidencijas sutinkame nuo Brazilijos iki Taivano, nuo Estijos iki Kamerūno, nuo Japonijos iki Vietnamo. Nauja banga siekiama iniciatorių ne tik priglauti menininkus rezidencijose, bet ir sukurti alternatyvius, pritaikant vietinių bendruomenių centrų žinias ir patirtis meno srityje. Gyvenamieji meno centrai, ypač ne Vakarų šalyse, veikia labiau kaip katalizatorius, vietos šiuolaikinio meno scenoje ir tapo būtinas norint prisijungti pasaulinioo meno.

Šiandien dalyvavimas "meno rezidentūros programoje" tapo daugelio šiuolaikinių meno kūrėjų karjeros dalimi. Be to, meno pasaulis nebegali apsieiti be meno rezidencijų. Didelės finansuojančios organizacijos, pavyzdžiui, UNESCO Aschberg , FORD fondas ir valstybinės paramos būdu skatinamas dalyvavimas rezidentūros programose dėl vertybinių, kūrybinių, socialinių priežasčių. Gyvenamieji meno centrai buriasi nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu remti viena kitą ir atstovauti jų interesams. Taip pat kyla kokybės standartai ir konkursai gauti grantą stipendiją tarp menininkų didėja. Meno rezidencijų modelių įvairovė išaugo: nuo klajoklių projektų iki bendradarbiavimo, partnersyčių rezidencijų iki tarpdisciplininių švietimo ir tyrimų, kūrybos centrų.

Galimybių studija siekiama aiškiau apibrėžti meno sričių kūrėjų organizacijų, Lietuvos kultūrinių erdvių, rezidencijų esamą situaciją, LMKA narių esamą situaciją, taip pat išorės aplinką.

Tikimasi, kad galimybių studija suteiks aiškesnį matymą apie LMKA ir jos aplinką, - rezultatai bus panaudoti kuriant ir diegiant informacinę sistemą, kuri bus LMKA vidinės ir išorinės komunikacijos įrankis parengiant planą priemonių, skirtų padidinti organizacijų bendradarbiavimo vykdant projektinę veiklą, teikiant vidines bei išorines paslaugas, ginant LMKA interesus, efektyvumą.

Galimybių studijoje atlikta LMKA ir jos vidaus ir išorės analizė; atlikta meno sričių kūrėjų organizacijų disponuojamų infrastruktūros ir žmogiškųjų išteklių, Lietuvos kultūrinių erdvių, rezidencijų analizė; atlikta LMKA ir jos narių vidaus iš išorės komunikacijos efektyvumo, teikiamų vidinių ir išorinių paslaugų analizė, egzistuojančios fizinės ir informacinės infrastruktūros, įrangos bei žmogiškųjų išteklių apribojimai, atlikta kūrybinių ir kultūrinių industrijų subsektorių, kuriose veiklą plėtoja LMKA nariai, analizė.

Galimybių studija apima: LMKA organizacijų vidaus; meno rezidencijų koncepcijos ir patirčių Lietuvoje ir užsienio šalyse; meno kūrėjų organizacijų vidinių (įskaitant fizinės ir informacinės infrastruktūros aplinkos apžvalgą); galimų meno, kūrybinių industrijų ir jų produktų bei paslaugų gavėjų ir meno kūrėjų ir kultūros organizacijų išorinės paramos alternatyvų analizes naujoje 2014-2020 m. finansinėje ES perspektyvoje.

MENO KŪRĖJŲ ORGANIZACIJOS LIETUVOJE

- LIETUVOS MENO KŪRĖJŲ ASOCIACIJA

Lietuvos meno kūrėjų asociacija – Lietuvos savarankiškų kūrybinių organizacijų sąjunga, įsteigta 1995 m.. Tikslas – koordinuoti meno kūrėjų ir jų organizacijų bendradarbiavimą Lietuvoje, atstovauti Lietuvos profesionalių menininkų ir literatų interesams užsienio šalyse, organizuoti menininkų ir politikų disputus dėl kultūros ir meno raidos. Nuo 1995 m. gegužės 28 d. LMKA atstovauja Lietuvos menininkus Europos menininkų konfederacijoje (European Council of Artists). Asociacijos nariais gali būti Lietuvos menininkų ir literatų organizacijos, atstovaujančios profesionaliajam šalies menui, įregistruotos ir veikiančios pagal Lietuvos Respublikos meno kūrėjų ir jų organizacijų įstatymą. Asociacija rengia konferencijas kultūros ir meno klausimais, teikia pasiūlymus dėl įstatymų ir kitų teisės aktų projektų, dalyvauja menininkų programose, atlieka profesionaliojo meno programų ekspertizes, gina autorių teises.

LMKA turi patirties organizuojant renginius ir nacionalinio lygmens projektus:

2003.11.28-29 LMKA Vilniuje surengė tarptautinę konferenciją „UNESCO rekomendacijos dėl menininko statuso ir Florencijos sutarties įgyvendinimas Rytų ir Vidurio Europoje“ ir išleido konferencijos medžiagą anglų kalba.

2005.10.06-08. LMKA Vilniuje surengė Europos menininkų tarybos generalinę asamblėją bei kasmetinę konferenciją „Ribos tarp meno ir tikrovės“ ir išleido konferencijos medžiagą anglų kalba.

2011.04. LMKA Vilniuje surengė Česlovo Milošo poezijos vertimo dirbtuves, kurių darbo rezultatai panaudoti 2011 m. „Baltų lankų“ išleistoje papildytoje šio poeto eilėraščių rinktinėje.

2012 11 10 LMKA Vilniuje organizavo Europos menininkų konfederacijos (European Council of Artists) metinę konferenciją „Art as a Bridge Builder Cultural Diversity in European Communities“.

Nuo 2011-08 LMKA vykdo 4,48 mln. Lt apimties Europos socialinio fondo finansuojamą projektą „Aukštosios kultūros impulsai mokyklai (AKIM)“ Nr. VP1-2.2-ŠMM-10-V-02-005. Projektas

finansuojamas Europos socialinio fondo pagal žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ priemonę VP1-2.2-ŠMM-10-V „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“. AKIM projekte buvo numatytas tiesioginis moksleivių bendravimas su žymiais menininkais ar kultūros veikėjais. Nuo 2012-2013 mokslo metų pradžios projektas „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms (AKIM)“ įgavo didelį pagreitį. Kiekvieną mėnesį projekte AKIM dalyvaujančiose mokyklose vyksta susitikimai – meninės kūrybos teoriniai ir praktiniai užsiėmimai, kuriuos veda 11 meno sričių atstovai. Per pirmąjį mokslo metų ketvirtį pravesta virš 500 pamokų. 2013 m. mokslo metais ir toliau tęsiamas nemokamas 11 prestižinių kultūros žurnalų prenumeratos pristatymas į 600 Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų. Prenumerata tęsis iki 2013 metų rudens.

Nuo 2013-01 LMKA vykdo 0,26 mln. Lt apimties Centrinės projektų valdymo agentūros finansuojamą Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos projektą „Meno kūrėjų organizacijų informacinė sistema visuomenei (IMK)“.

Projekto IMK veiklos iš dalies pratęsia ir papildo projekto AKIM veiklas, kadangi projekte siekiama stiprinti komunikaciją su visuomene, imtis veiklų ir priemonių, kurios darytų LKMA atviresnę ir žinomesnę. Interaktyvaus bendravimo stiprinamas ne tik su siaura tiksline grupe (moksleiviais), bet su asociacijos nariais, meno kūrėjais, biudžetinių kultūros įstaigų darbuotojais, tarptautinėmis ir nacionalinėmis organizacijomis, turinčiomis poreikį didinti kūrybinės ekonomikos dalį, plėtoti kultūrinę ir kūrybinę industrijas.

LMKA PARTNERIAI

LMKA TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Interneto svetainė: www.lmka.lt

LMKA prezidentas Kornelijus Platelis

LMKA NARIAI (SAJUNGOS)

- **LIETUVOS ARCHITEKTŲ SAJUNGA**

PARTNERIAI

Lietuvoje partneriai arba organizacijos su kuriomis ypač artimai bendradarbiauja LAS: Lietuvos architektų rūmai, Architektūros fondas, Lietuvos kraštovaizdžio architektų sąjunga, kitos architektūrinės organizacijos. Savivaldybės – Kauno, Klaipėdos, Vilniaus, Šiaulių, Anykščių, Mažeikių, Neringos. Su šiomis savivaldybėmis pasirašytos bendradarbiavimo sutartys.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LAS yra Tarptautinės architektų sąjungos, Europos Architektų tarybos, BAUA-Baltijos architektų sąjungų asociacijos narė. Architektūros srityje organizacijų tarptautinis bendradarbiavimas yra

nepakankamas, jis turėtų būti ženkliai plečiamas. Dalyvavimas bedruose projektuose efektyviai padidintų lietuviško kūrybos produkto, kūrėjų žinomumą tarptautinėse rinkose. Keitimasis žiniomis, idėjomis prisidėtų prie kūrybinio potencialo auginimo, inovacijos plėtros.

INFRASTRUKTŪRA

LAS neturi meno rezidencijos, bet plėtoja architektūros srities menų inkubatorių „Architektūros centrą“. LAS valdo:

LAS centrinė ir Vilniaus skyriaus būstinė Kalvarijų g. 1, Vilnius. Pastatas šiuo metu rekonstruojamas už ES infrastruktūros fondų lėšas. Jame bus įrengtas Kultūros industrijų parkas – Architektūros centras. Šiuo metu ruošiamas detalus sklypo planas. Tikslas – vystyti Architektūros centrą pastatant naują korpusą ir įrengiant Architektūros muziejų bei informacinį Vilniaus architektūros centrą. Įgyvendinant ES paramos projektą iki 2013 m. pabaigos numatoma įkurti pirmąjį ir vienintelį Lietuvoje architektūros srities menų inkubatorių „Architektūros centrą“ (toliau-MI-AC). MI-AC bus svarbiausias Lietuvos architektūros ir susijusių verslų telkinys (klasteris), telkiantis šios srities mokslo institucijas (VGTU, VDA, KTU ir kitas), pavienius menininkus ir profesionalus bei verslo subjektus: urbanistus, architektus, kraštovaizdžio architektus, dizainerius, interjerų kūrėjus, kitus projektuotojus ir kitus su jų veikla susijusius asmenis. Projekto metu numatoma rekonstruoti kultūros paveldo objektą-Hilarijaus Raduškevičiaus rūmus Vilniuje, Kalvarijų g.1. Rekonstrukcijos metu bus padidintas MI-AC rezidentų nuomai skirtų patalpų plotas, sukurtos erdvės MI-AC rezidentų kūrybos rezultatams pristatyti, atkurti neišlikę ir atstatyti bei apsaugoti esami kultūros paveldo elementai. Pastato plotas padidės 918 kv.m iki 2558 kv.m. Numatoma, kad 1553 kv.m. (61 proc.) bus skirta rezidentų kūrybinėms dirbtuvėms - biurams, 700 kv.m. (27 proc.) ploto bus skirta kūrybos rezultatams realizuoti ir (arba) demonstruoti. MI-AC bus sudarytos palankios sąlygos projekto tikslinei grupei – SVV subjektams – architektūros srities meno kūrėjams, jų grupėms ir su architektūra susijusiems verslams – pradėti ir vystyti veiklą: jiems mažesne negu rinkos kaina bus teikiamos inkubatoriaus patalpų nuomos ir kitos paslaugos (teisinės, mokesčių ir kitos konsultacijos verslo pradžios klausimais, verslo registravimo, veiklos dokumentų ir buhalterinės apskaitos tvarkymo, finansavimo paieškos, kūrybos pristatymo ir kitų rinkodaros renginių organizavimo, profesinių gebėjimų tobulinimo ir kt.). Numatoma, kad per 3 m. po projekto įgyvendinimo MI-AC naujai įsikurs 44 SVV subjektai.

LAS Kauno skyriaus Kauno architektų namai, Vilniaus g. 22, Kaunas. Pastatas neremontuotas nuo 1985 metų. Nebaigtas įrengti mansardinis aukštas. Pakeista stogo danga 2009 metais.

LAS Šiaulių skyriaus Šiaulių architektų namai. Pastatas neremontuotas nuo 1986 metų.

Interneto svetainė: www.architektusajunga.lt

Pirmininkas: Gintautas Blažiūnas

– LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SAJUNGA

Lietuvos kompozitorių sąjunga (toliau – LKS), vienija profesionalius lietuvių kompozitorius ir muzikologus (šiuo metu – 169 nariai). LKS veiklos kryptys – nacionalinės profesionaliosios muzikos kūrybos inicijavimas ir sklaida, nacionalinių ir regioninių muzikos festivalių rengimas, edukacinių projektų – šviečiamųjų programų ir jaunųjų kūrėjų konkursų – organizavimas, Lietuvos muzikologijos ir muzikologų darbų sklaida, nacionalinių ir tarptautinių konferencijų organizavimas, kultūrinių-socialinių projektų inicijavimas, leidybos projektai. Vykdydama savo misiją ir veiklą, LKS bendradarbiauja su visomis nacionalinėmis bei daugeliu regioninių muzikos ir kitų meno sričių institucijų.

PARTNERIAI

Pagrindiniai LKS partneriai:

- Lietuvos nacionalinė filharmonija
- Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras
- VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
- Kauno valstybinė filharmonija
- Klaipėdos koncertų salė
- VŠĮ „Vilniaus festivaliai“
- VŠĮ „Iš Arti“
- VŠĮ „Domus Artis“
- VŠĮ „Lietuvos ansamblių tinklas“
- Lietuvos muzikos ir teatro akademija
- Vytauto Didžiojo universitetas
- Vilniaus dailės akademija
- Vilniaus savivaldybės kamerinis choras „Jauna muzika“
- Vilniaus savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras
- Kauno menininkų namai
- Kauno J. Gruodžio konservatorija
- Miko ir Kipro Petrauskų lietuvių muzikos muziejus
- Lietuvos muzikų sąjunga
- Nacionalinė dailės galerija
- Lietuvos muzikos informacijos ir leidybos centras

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LKS tiesiogiai priklauso šioms tarptautinėms organizacijoms:

ISCM (International Society for Contemporary Music - Tarptautinė šiuolaikinės muzikos draugija). Bene didžiausio naujos muzikos propagavimo ir platinimo tinklo, telkiančio daugiau nei penkiasdešimt narių iš visų kontinentų, akiratyje Lietuva pasirodė 1936 m. Tuomet į Lietuvą po studijų Europoje jau buvo sugrįžę ir laikinojoje sostinėje Kaune mėgino įsitvirtinti keli ambicingi kompozitoriai - Jeronimas Kačinskas, Vytautas Bacevičius ir Vladas Jakubėnas, - metę iššūkį

konservatyviai to meto lietuviškos muzikos aplinkai. Lietuviai dar prieš karą siejo dideles viltis su dalyvavimu draugijos rengiamose kasmetinėse Pasaulio muzikos dienose, svajoto 1940-aisiais surengti pirmą tokį festivalį Lietuvoje. Tačiau prasidėjęs Antrasis pasaulinis karas ir sovietų okupacija nutraukė jų veiklą organizacijoje, ir į šį pasaulinį šiuolaikinės muzikos tinklą buvo sugrįžta tik daugiau nei po 50 metų, atkūrus nepriklausomybę. LKS turi įsteigusi ISCM sekciją, kuri inicijuoja lietuvių muzikos pristatymus ISCM festivalyje „Pasaulio muzikos dienose“. 2008 m. šį festivalį ISCM bendradarbiaudama su LKS ir VŠĮ „Vilniaus festivaliai“ surengė Vilniuje.

IMS (International Musicological Society - Tarptautinė muzikologų draugija). Tarptautinė muzikologų draugija, 1927 m. įkurta Bazelyje, kartą per penkerius metus rengia pasaulinį muzikologų kongresą, kuriame įveikę tezių atranką, nuolat dalyvauja ir LKS nariai – muzikologai, pristatydami savo tyrinėjimus, reprezentuodami mūsų krašto muzikinę kultūrą. IMS taip pat remia kitas LKS muzikologų iniciatyvas – tarptautines Baltijos, Lenkų-lietuvių ir kitas konferencijas, muzikologijos publikacijų sklaidą.

ECPNM (European Conference of Promoters of New Music - Tarptautinė naujosios muzikos propaguotojų konferencija). 1950 m. įkurta organizacija rūpinasi naujosios muzikos, skurtos po 1950 m., sklaida, vienija per 80 narių - naujosios muzikos festivalių, atlikėjų kolektyvų, konkursų. ECPNM yra puiki platforma pristatyti LKS renginius, megzti ryšius su partneriais užsienyje.

LKS plėtoja ir kitokius tarptautinius projektus. 2011 m. pradėjusi parengiamuosius darbus 2012-2014 LKS **dalyvauja stambiame Europos kultūros tinkle „New Music: New Audiences“**. 16 nacionalinių muzikos organizacijų ir daugiau kaip 30 muzikos kolektyvų (ansamblių ir orkestrų) iš 17 šalių suvienijo jėgas, idant ieškotų naujų muzikos pateikimo formų ir įvairesnei auditorijai pritaikytų naujosios muzikos sklaidos galimybes. Tinklo veiklą koordinuoja Danijos kompozitorių sąjunga. Tinklo koncertinei veiklai atstovauti LKS delegavo Šv. Kristoforo kamerinį orkestrą.

2011 m. LKS inicijavo tarptautinę menininkų rezidenciją „Druskininkai Artists Residence“ (toliau – DAR). Trečius metus vykstančiame projekte dalyvauja menininkai iš Austrijos, Estijos, Ispanijos, Japonijos, Jungtinės karalystės, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Maltos, Olandijos, Prancūzijos, Švedijos, Ukrainos, Vengrijos, Vokietijos ir Lietuvos. Druskininkų rezidencijos programa menininkams sudaro sąlygas pažinti Druskininkų apylinkes. Reziduojantys menininkai turi galimybę susitikti su vietos menininkų bendruomene, bendrauti su muzikais, meno ir muzikos mokyklų atstovais, kiekvienais metais realizuoti skirtingas kūrybines idėjas - nuo koncerto / susitikimo iki performanso ir kūrybinių dirbtuvių. DAR programa sutelkia menininkus, besidominčius tarpkultūriniu dialogu, pasiruošusius imtis naujų kūrybos iššūkių, mainų projektų, netikėtų įvairių meno sričių jungčių. Rezidavimo metu sukurti darbai pristatomi visuomenei: rengiami susitikimai su menininkais, vietos bendruomene ir žiniasklaida.

LKS taip pat bendradarbiauja su IMC (International Music Council – Tarptautinė muzikos taryba). Nors Lietuva dar nėra šios organizacijos narė, tačiau nuo 1996 metų LKS aktyviai ir sėkmingai dalyvauja jos rengiamame šiuolaikinės muzikos radijo įrašų forume „Tarptautinė kompozitorių tribūna“, kuri suteikia lygias galimybes tiek didžiųjų, tiek mažųjų šalių kompozitorių kūrybos sklaidai.

INFRASTRUKTŪRA

LKS disponuoja šiais statiniais:

Centrinė LKS būstinė „Kompozitorių namai“ (A. Mickevičiaus g. 29, Vilnius). Bendras patalpų plotas – 587,59 kv. m. Pastatas suprojektuotas 1966 m. Nors įvairiais laikotarpiais keletą sykių kosmetiškai remontuotos vidaus patalpos, tačiau šildymo sistemai reikalinga renovacija: pasenę vamzdiniai, armatūra, radiatoriai, kita įranga; nėra galimybės individualiai reguliuoti patalpų temperatūrą; neužtikrinamas tinkamas mikroklimatas. Taip pat reikalingas vidaus ir įšorės bei stogo apšiltinimas ir pilnas remontas, saugos reikalavimus atitinkanti moderni elektros instaliacija, statinio ventiliacijos ir kondicionavimo sistemos įrengimas, įvažiavimo takelis neįgaliesiems. Pastato antrame aukšte esanti salė ir fojė – puiki renginių vieta, kuri po renovacijos galėtų būti labiau išnaudojama ne tik LKS renginiams, bet ir tarptautinio bendradarbiavimo projektams.

Statinsys Traidienio g. 34, Vilniuje. Bendras plotas – 991,85 kv. m.

Nuomojamas plotas – 854,16 kv. m. Dėl netinkamo ir nepakankamo patalpų išplanavimo ir įrengimo kol kas neįmanoma pastato pritaikyti kūrybiniams LKS poreikiams, todėl didžiama patalpų nuomojamos. Reikalinga šildymo, kondicionavimo ir ventiliacijos sistemų renovacija, stogo ir fasado apšiltinimas ir remontas. Po renovacijos pastate galėtų būti įrengta profesionali garso įrašų studija, kurioje vyktų kūrybinės laboratorijos, įgyvendinami tarptautinio bendradarbiavimo projektai.

Lietuvos kompozitorių sąjungos kūrybos – poilsio namai Druskininkuose (Sveikatos g. 11).

Bendras plotas – 908,36 kv. m. Tai vėlyvojo sovietmečio aštuonių dviaukščių kotedžų kompleksas, esantis ramioje Druskininkų vietoje, pušyne ir turintis atskirą automobilių stovėjimo aikštelę. Statinsys tarnauja kaip LKS narių kūrybinė poilsio vieta ir tapo pagrindine trečius metus vykdomos LKS tarptautinės kūrybinės menininkų rezidencijos „Druskininkai Artists' Residence“ (toliau – DAR) buveine. Šiuo metu pastatams būtinas pilnas vidaus ir fasado kapitalinis remontas, šiltinimas, langų, durų keitimas, šildymo, elektros instaliacijos, vėdinimo ir kondicionavimo sistemų renovacija.

Plėtojant tarptautinių rezidencijų ir kitus projektus planuojama šalia kotedžų komplekso pastatyti visuomeninės paskirties modernų pastatą - meno centrą su modernios įrangos koncertine/teatine sale, pagalbinėmis ir administracinėmis patalpomis. Meno centras išplėstų LKS bendruomeninio, nacionalinio (tarpinstitucinio) ir tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, prisidėtų prie Druskininkų kultūrinės infrastruktūros gerinimo, pasitarnautų miesto tarptautinei traukai.

Spręsdžiant problemas kultūros, meno ir kūrėjų rezidencijų atžvilgiu Pirmiausia, vis dėlto iškyla finansinės-ūkinės problemos – pastatų renovavimo, kūrybinės veiklos rezidencijose finansavimo. Kitas dalykas – skurdžios tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir bendruomeniškumo tradicijos Lietuvoje. Daug Problemų galėtų vykti geranoriškų mainų principu. Meno kūrėjų organizacijos galėtų tampiau bendradarbiauti, juolab tarpdiscipliniškumas yra svarbi mūsų laiko meną charakterizuojanti paradigma. Dabar tarpdisciplininis menas daugiau tarpsta neformalių iniciatyvų (pačių menininkų) dėka. To galėtų pasimokyti meno kūrėjų ir kitokios nevyriausybines organizacijos.

Rezidencijų plėtros idėją trikdo ir valdininkų mentalitetas, apsunkinantis bendradarbiavimą su savivaldybėmis, paslaugų teikėjais. Šiai inercijai įveikti reikėtų aktyvesnių švietėjiškų-informacinių kampanijų.

REZIDENCIJŲ VEIKLA

Druskininkų menininkų rezidencijos (DAR) idėja kilo iš LKS narių patirčių kitų kraštų rezidencijose. Ne vienas lietuvių kompozitorius yra viešėjęs puikiai technologiškai įrengtame **Visbio kompozitorių centre** (Gotlando sala, Švedija), kuriame kompozitoriams sudaromos sąlygos dirbti su naujausiomis garso dizaino technologijomis, vyksta seminarai, konferencijos, įvairūs bendradarbiavimo projektai.

Į rezidencijas skirtingose šalyje, kaip antai – Kremse (**Artist in Residence**) Austrijoje, Bialystoke (**Art Factory International Artist Residence Program**) Lenkijoje, **Centre d'Art i Natura** Italijoje, **Akademie Schloss Solitude Residency** Vokietijoje, **Usedom Music Festival** (Vokietija/Lenkija) ir pan. dažnai vyksta Lietuvos kompozitoriai, todėl DAR projektas Lietuvoje yra tiesioginis šių patirčių rezultatas.

Kaip itin sėkmingo bendradarbiavimo pavyzdį reikia paminėti Lietuvos ir Švedijos bendradarbiavimo projektą „Musical Links: Sweden-Lithuanian 2002-2003“, kuomet Visbyje esanti rezidencija suvaidino labai reikšmingą vaidmenį, įgyvendinant dvišalį projektą su 150 įvairių iniciatyvų, o švedai atvirai viešoje erdvėje jį įvardino „sėkmės istorija“ dvišalio kūrybinio bendradarbiavimo požiūriu. Šios programos metu Švedijoje rezidavo mūsų kompozitoriai Loreta Narvilaitė, Antanas Kučinskas, Zita Bružaitė, Vytautas Germanavičius, Remigijus Merkelys, Vytautas V. Jurgutis, Šarūnas Nakas, Raminta Šerkšnytė.

Kitas pavyzdys – Šlezvigo-Holšteino festivalis (Vokietija), aktyvinantis Šiaurės ir Baltijos šalių muzikos pristatymo projektus, skatinantis bendradarbiavimą su šių šalių šiuolaikinės muzikos kūrėjų organizacijomis.

Sėkmingai vyko ir Norvegijos bei Lietuvos kompozitorių bendruomenių dvišalis muzikinių mainų projektas, dedikuotas M.K. Čiurlionio 100-osioms mirties metinėms 2011 m.

Lietuvoje skirtingų meno kūrėjų organizacijų bendradarbiavimas (rezidencijų mainų taip pat) nėra toks sklandus. Nors jaunoji menininkų karta natūraliai linksta į tarpdiscipliniškumą, visgi aktyvesnį bendradarbiavimą reikėtų skatinti ir instituciniu lygmeniu. LKS per DAR projektą prisideda prie skirtingų meno rūšių kūrėjų bendradarbiavimo skatinimo, priimdama tarpdisciplininio, vizualaus meno atstovus, tačiau tai vyksta tarptautiniu lygmeniu, nacionaliniu pagrindu tokių mainų nėra.

Lietuvos meno kūrėjų sąjungų bendradarbiavimą su užsienio partneriais vertinu kaip itin sėkmingą ir demokratišką iniciatyvą. Tik tokiu būdu ypač mažųjų kraštų menininkų bendruomenėms atsiveria įvairesnės galimybės kūrybos sklaidai. Tai atitinka ir pastaruoju metu populiarėjantį vadinamąjį „plokščiojo valdymo“ (*flat management*) modelį, kai efektyvesni rezultatai pasiekiami įmonėse diegiant ne tradicinį piramidinį valdymo modelį, o skatinant kiekvieno darbuotojo iniciatyvumą ir galimybę tiesiogiai kontaktuoti tiek tarpusavyje, tiek su vadovu. Tad užuot laukus „iš viršaus“

nuleidžiamų Europos sąjungos direktyvų, mažosioms šalims tikrai verta ieškoti tiesioginių bendradarbiavimo galimybių.

Be naujų kūrinių (autorinių ir kolektyvinių) iniciavimo rezidencijos galėtų pasitarnauti sociokultūrinei regiono politikai. Rezidencijose galėtų kurti ir gyventi ne tik skirtingų profesijų lietuvių ir užsienio menininkai (kas turėtų būti pagrindinis arba vienas iš prioritetų). Jos galėtų pasitarnauti skirtingų visuomenės grupių socializacijos ir edukaciniams tikslams. Puiki būtų menininkų ir vaikų rezidencijos idėja, kurioje vaikai galėtų stebėti kūrybinį procesą, atlikti tam tikras funkcijas metininkų projektuose (pvz., išmokti naują kūrinių, prižiūrint jo autoriui). Čia reikėtų aktyvaus bendradarbiavimo su LR Švietimo ir mokslo ministerija.

Lietuvoje sunkiai skinasi kelių neįgalųjų socializacijos projektai. Dažnai jie vyksta formaliai, menkai palengvindami ir praturtindami neįgalųjų gyvenimą. Tačiau prieš keletą metų vykusio Lietuvos menininkų ir neįgaliausių vaikų fotosesija galėtų būti vienas ir kūrybiškos ir jautrios socializacijos galimybių pavyzdžių. Po šios patirties režisierius Oskaras Koršunovas sukūrė vieną talentingiausių savo spektaklių – „Mirandą“ pagal Shakespeare'o „Audrą“. Menininkai neįgaliesiems vaikams – ši idėja galėtų būti plėtojama ir rezidencijų programose.

Svarbūs būtų parodomieji rezidencijų kūrybinių rezultatų viešinimo renginiai, padedantys burti vietas bendruomenę, įtraukti paauglius ir jaunimą.

Interneto svetainė: www.lks.lt

Pirmininkė: Zita Bružaitė

– LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGA

Lietuvos dailininkų sąjunga (toliau – LDS) yra savanoriška kūrybinė organizacija, vienijanti profesionalius dailininkus ir dailėtyrininkus (šiuo metu LDS - 1351 nariai), tęsianti 1935 m. įkurtos Lietuvos dailininkų sąjungos kūrybinę ir visuomeninę veiklą. Pagrindiniai LDS tikslai:

- Skatinti ir ginti laisvą kūrybą, profesionaliojo dailės meno sklaidą, jos įvairovę ir tautinį savitumą, propaguoti LDS narių kūrybą Lietuvoje ir pasaulyje.
- Tinkamai atstovauti LDS narių interesams Lietuvoje ir pasaulyje.
- Rengti ir dalyvauti ruošiant įvairius dailės renginius, parodas, skelbti konkursus, siūlyti kandidatus valstybinėms bei kitokioms meno premijoms gauti, vykdyti įvairias kūrybines programas.
- Ginti LDS narių kūrybines, profesines, socialines, autorių ir gretutines teises, įstatymų nustatyta tvarka atstovauti LDS nariams.
- Teikti pasiūlymus Lietuvos Respublikos valstybinėms institucijoms dėl ruošiamų ir veikiančių įstatymų bei kitų teisės norminių aktų.
- Bendradarbiauti su svetur gyvenančiais lietuvių ir užsienio dailininkais, dailėtyrininkais, Lietuvos ir užsienio meno kūrėjų sąjungomis, kultūros, švietimo, mokslo, gamybinėmis ir komercinėmis organizacijomis, valstybinėmis įstaigomis.

LDS veiklos pagrindinės kryptys:

- Kūrybinių programų vykdymas bei parodų rengimas.

- Profesionaliosios dailės pristatymas visuomenei Profesionaliosios dailės sklaida Lietuvoje ir pasaulyje (parodų veikla).
- Edukacija.
- Leidyba.

LDS sudaro teritoriniai skyriai Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje, kūrybinės grafikos, akvarelės, tapybos, dailėtyros, monumentalaus meno, scenografijos, skulptūros, tekstilės, neasocijuotų narių sekcijos ir taikomosios dailės skyrius (keramika, oda, juvelyrika, metalas, stiklas, rūbų modeliavimas). Vykdydama savo misiją ir veiklą, LDS bendradarbiauja su visomis nacionalinėmis kultūros įstaigomis (pvz. muziejais), švietimo, socialinės apsaugos, aplinkosaugos, savivaldos regioninėmis organizacijomis bei kitomis meno sričių institucijomis.

PARTNERIAI

Pagrindiniai LDS partneriai:

- Visos kūrybinės sąjungos
- Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija
- Lietuvos Respublikos Seimas
- Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija
- Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
- VŠĮ Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija
- LATGA–A (Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra)
- Lietuvos Respublikos Vyriausybė
- Vilniaus Rotušė
- Vilniaus dailės akademija
- Šiuolaikinio Meno Centras
- Modernaus meno centras (MMC)
- Lietuvos Meno Galerinkų Asociacija
- Lietuvos nacionalinis muziejus ir ekspoziciniai padaliniai
- Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus ir padaliniai
- Lietuvos dailės muziejus ir padaliniai
- Nidos meno kolonija
- Kultūros savaitraštis „Literatūra ir menas“
- Kultūros savaitraštis „7 meno dienos“
- Kultūros savaitraštis „Šiaurės Atėnai“
- Interneto dienraštis „Bernardinai. It“
- Dienraštis „Lietuvos rytas“
- Dienraštis „Lietuvos žinios“
- Vilniaus miesto savivaldybė
- Kauno miesto savivaldybė
- Panevėžio miesto savivaldybė
- Šiaulių miesto savivaldybė
- Klaipėdos miesto savivaldybė
- Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus

- Antano Mončio namai – muziejus
- Marijos ir Jurgio Šlapelių namas - muziejus
- Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas
- Atviros Lietuvos fondas
- LR Kultūros rėmimo fondas
- Kultūros rėmimo fondas
- VŠĮ „Vilniaus festivaliai“

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LDS yra tarptautinės meno asociacijos (IAA) ir Europos meno tarybos (ECA) narė.

INFRASTRUKTŪRA

LDS yra įkūrusi septynias dailės galerijas, šešis kūrybinius padalinius.

LDS disponuoja šiais statiniais:

Centrinė LDS būstinė (Vokiečių g. 4/2, 01130 Vilnius) įsikūrusi Vilniaus senamiestyje, neoklasicistiniame 4 aukštų pastate (statybos metai – 1940 – 1959).

Bendras patalpų plotas – 320 m². Nuomojamas plotas – 50 m². Centrinėje LDS būstinėje siekiama koordinuoti dailininkų meninę ir organizacinę veiklą, suteikiama informacija apie LDS menininkus ir jų kūrybą, rengiami kūrybos vakarai, diskusijų klubai, leidinių pristatymai, kaupiami dailės kūrinių fondai. Centrinėje LDS būstinėje yra įsikūrę: administracija, Dailininkų sąjungos fondas, LDS parodų salė bei LDS Dailininkų sąjungos leidykla artseria.

VŠĮ Dailininkų sąjungos leidykla Artseria įkurta 2003 m. Ji tęsia 1997 m. įsteigto LDS PĮ Dailės leidybos ir informacijos centro veiklą. Dailininkų sąjungos leidykla rūpinasi dailininkų kūrybos sklaida bei išsamia menotyrene dailės analize. Apie galerijos veiklą byloja apdovanojimai. 2012 m. viešojoje erdvėje (Vilniaus knygų mugėje) už knygą „Audrius Puipa. Gyvenimo ir meno virtuozas“ leidykla pelnė kasmetinio Lietuvos knygos meno konkurso Metų premiją. Ši knyga išrinkta gražiausia Metų knyga tarp 98 konkursui pateiktų leidinių kaip 2012 m. gražiausiai apipavidalintas ir atspausdintas leidinys.

Galerija „Arka“ (Aušros vartų g. 7, LT – 01129 Vilnius). „Arkos“ dailės galerija įkurta 1990 m. sostinės senamiestyje, XVI a. Bazilijonų vienuolyno architektūriniame ansamblyje. Galerija yra viena didžiausių Vilniuje, septynios parodų salės sudaro 470 m² ekspozicinio ploto. Joje rengiamos įvairios personalinės, grupinės, teminės, apžvalginės parodos. 2012 m. vien tik „Arkos“ galerijoje parodose dalyvavo virš 1015 menininkų, eksponuoti 2363 kūriniai. Galerija bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio menininkais, galerijomis, muziejais, kultūros įstaigomis. LDS galerija „Arka“ buvo pilnai atremontuota 2012 – 2013m. sąjungos lėšomis.

Šv. Jono gatvės galerija (Šv. Jono g. 11, LT-2001 Vilnius). Galerija įsikūrusi Vilniaus senamiestyje, XVI a. pastate, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Radvilos Juodojo gyvenamajame name. Galerijoje yra šešios ekspozicinės salės, kurių bendras plotas - 185 m². Galerijoje organizuojamos skulptūros,

tapybos, taikomųjų menų, fotografijos, profesionalaus meno parodos, kūrybos vakarai. Vyksta mainų projektai, kurių metu yra pristatoma Vilniaus skulptorių kūryba svetur, bendradarbiaujama su Vilniaus dailės akademija. Vien per 2012 metus surengta 21 paroda.

Galerija „Kairė-dešinė“/Grafikos meno centras (VGMC) (Latako g. 3, LT-01125 Vilnius). Pirmosios eksperimentinės grafikos studijos - dirbtuvės įkurtos dar 1958 m. Grybo g. 32. Šiose dirbtuvėse savo kūrybinius sumanymus įgyvendino daugelis Lietuvos grafikos klasikų. LDS vadovų ir dailininkų iniciatyva buvo sutvarkytas Vilniuje Latako gatvėje 3 esantis pastatas ir 2000 m. pavadintas Vilniaus grafikos meno centru. Šiandien centre veikia grafikos dirbtuvė, kur profesionalūs menininkai turi visas galimybes kurti tradicinėmis grafikos technikomis. Centrai priklauso didelis grafikos kūrinių fondas.

Pagrindiniai Vilniaus grafikos meno centro tikslai: propaguoti grafikos meną; siekiama sukurti tinkamas darbo ir tobulinimosi sąlygas menininkams; skatinamos naujos, eksperimentinės grafikos raiškos; Lietuvos ir užsienio menininkų kūrybinis bendradarbiavimas; vykdomos edukacinės programos. Vilniaus grafikos meno centre (VGMC) įsikūrusi galerija „Kairė - dešinė“ turi tris parodų sales, kurių bendras plotas - 152 m². Galerijoje „Kairė - dešinė“ vien per 2012 metus surengtos 24 parodos.

„Dailininkų sąjungos galerija“/Pamėnkalnio galerija (Vokiečių g. 2, LT – 01130 Vilnius/ Pamėnkalnio g.1/13, LT – 01116 Vilnius). Dabartinė Lietuvos dailininkų sąjungos galerija, jungianti abi galerijas (Pamėnkalnio g. 1/13 ir Vokiečių g. 2) turi 2 parodų sales, kurių bendras plotas - 175 m². Lietuvos dailininkų sąjungos galerijos veikla siekia septintąjį dešimtmetį ir tęsia kultūrinę tradiciją - lankytojams bei klientams pristato Lietuvos dailininkų sąjungos narių kūrybą. Galerijoje eksponuojami ir parduodami aukštos meninės vertės kūriniai, organizuojamos autorinės parodos – pardavimai, renkama informacinė medžiaga apie dailininkus, rengiami edukaciniai projektai. Vien per 2012 metus surengtos 8 parodos Dailininkų sąjungos galerijoje ir 11 Pamėnkalnio galerijoje.

„Vilniaus dailė“ (Kauno g. 36, LT-03202 Vilnius). Viena pagrindinių UAB „Vilniaus dailė“ veiklos sričių yra suvenyrų, meno dirbinių specializuota mažmeninė prekyba.

Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centras (S. Dariaus ir S. Girėno g. 25, LT-02189 Vilnius). VŠĮ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centro veikla apima ne vieną sritį. Vienas pagrindinių tikslų - plėtoti ir propaguoti dailę, remti LDS narius: skulptorius, monumentaliosios dailės kūrėjus ir kitus menininkus, turima techninė baze ir darbuotojų profesinė patirtimi, materializuojant meno kūrinius. Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centras gamina autorinius darbus, skulptūras, paminklus iš akmens ar kitų medžiagų; kuria monumentaliosios dailės autorinius kūrinius konkrečiai architektūrinei erdvei; prižiūri ir restauruoja skulptūrų, paminklų, vitražų meno kūrinius; nuomoja nekilnojamąjį turtą.

LDS 2009 m. Konferencijoje priėmė sprendimą dalyvauti investicijų projekte (meno inkubatorius) „MENO UOSTAS“, renovuojant LDS Skulptūros ir vitražo centrą, esantį Dariaus ir Girėno g. 25, Vilniuje.

Projekte numatytos šios menų inkubatoriaus veiklos:

- Skulptūros ir vitražo centro rekonstrukcija – moderni gamybos-technologinė bazė su ekspozicine erdve ir kūrybinėmis dirbtuvėmis;
- Rezidencijos;
- Dirbtuvių nuoma;
- Paslaugos kūrėjams – parodos, verslo konsultavimas, rinkodara, viešieji ryšiai;
- Edukaciniai projektai – paslaugos visuomenei.

Menų inkubatoriaus patalpų plotas, įgyvendinus LDS investicijų projektą „MENO UOSTAS“, būtų 4781,88 m². Patalpos būtų skirtos:

- Reziduoti. Dirbtuvės, studijos, dekoracijų, ekspozicijų salės sudarytų ne mažiau kaip 60 procentų patalpų ploto (pagalbinis pastato plotas - holai, liftai, san. mazgai, koridoriai, dušai, techninės patalpos). Numatyta įkurti 51 dirbtuvę: 3 dideles bendras dirbtuves, 10 rezidencijų, 38 studijas. Menų inkubatoriuje vienu metu reziduotų ne mažiau kaip 46 rezidentai. Kūrybines idėjas gamybinėse dirbtuvėse galėtų įgyvendinti įvairių sričių Lietuvos ir užsienio dailininkai.
- Modernios gamybinės - technologinės bazės sukūrimui. Menų inkubatoriuje būtų įdiegta moderni gamybinė - technologinė bazė didelio formato bei tiražo kūrinių (skulptūrų, vitražų ir kt.) gamybai (keramikos deginimo, stiklo lydymo krosnys) ir kt.
- Kūrybos rezultatams realizuoti ir demonstruoti. Menų inkubatoriuje būtų įrengta taip reikalinga Lietuvai didelė vientisa parodinė erdvė (apie 1000 kv. m.), kurioje būtų eksponuojamos įvairių sričių šiuolaikinio meno parodos bei atliekamos bendros kūrybinės ir edukacinės programos. Taip pat būtų speciali erdvė, skirta vykdyti įvairius novatoriškus projektus, reikalaujančius didelio ploto ir aukščio patalpų (400 kv. m. plotas, 25 m aukštis).
- Daugiafunkcinės paskirties, skirtos mokymams, seminarams ir pan. organizuoti, su menu susijusioms vadybos, konsultavimo ir kt. paslaugoms. Numatyta įkurti informacinį centrą, kavinę.
- Administracinėms reikmėms.

Įgyvendinus LDS investicijų projektą „MENO UOSTAS“, menų inkubatoriuje rastų vietą jauni menininkai, pabaigę Dailės akademiją. Tuo Menų inkubatorius prisidėtų prie jaunimo nedarbo problemos sprendimo. Renovuotas LDS Skulptūros ir vitražo centras sukurtų kūrybinį visuomenės traukos centrą, skirtą kūrybiško vartojimo skatinimui, augintų visuomenės poreikį menui ir susijusiai produkcijai bei paslaugoms; kauptų, analizuotų ir publikuotų informaciją, susijusią su kūrybinių industrijų plėtra Vilniaus periferiniame mikrorajone – Kirtimuose, prisidedant prie Tarptautinio Vilniaus oro uosto aplinkos kultūrinimo, urbanistinės plėtros sprendinių ir viešųjų erdvių bei jų estetikos formavimo.

Meno inkubatoriaus projekto įgyvendinimas atidėtas naujai ES paramos finansinei perspektyvai, bet LDS tikisi įgyvendinti panašų projektą ateityje taip sukuriant rezidencijų ir kitų programų vykdymui tinkamą infrastruktūrą.

Lietuvos dailininkų sąjungos kūrybos namai – viešbutis „Dailininkų Namai“ (Daukanto g. 33, LT-5720 Palanga) įkurti 1967 m. viename populiariausių Lietuvos kurortų Palangoje. VŠĮ „Dailininkų namai“ veikia ištisus metus. Viešbutis yra 300 metrų nuo Baltijos jūros, šalia Palangos botanikos parko ir "Gintaro muziejaus". Atnaujintame viešbutyje suteikiamos itin palankios gyvenimo

sąlygos. Penkiuose viešbučio aukštuose šiuolaikiškai įrengti 47 kambariai, 60 vietų kavinė - baras, 30 vietų konferencijos salė. LDS kūrybos namuose Palangoje keletą metų iš eilės rengiami tarptautiniai kūrybiniai projektai, vyksta tarptautinės menininkų kūrybinės stovyklos, įgyvendinamos meninės programos. Įvairių sričių menininkai suvažiuoja iš Lietuvos bei kaimyninių valstybių kurti bei pailsėti.

Šalia viešbučio esantis statinys tarnauja kaip LDS narių kūrybinės dirbtuvės. Dėl netinkamo ir nepakankamo patalpų įrengimo kol kas neįmanoma pastato pritaikyti kūrybiniams reziduojančių dailininkų poreikiams šaltuoju metų laiku. Šiuo metu šiam pastatui būtinas šildymo sistemų renovacija. Plėtojant tarptautinių rezidencijų ir kitus projektus planuojama šį statinį renovuoti, tinkamai įrengiant kūrybines dirbtuves. Po renovacijos pastate galėtų būti įsteigtas centras dailės rezidentinėms programoms vykdyti. "Dailininkų Namuose" įkurtas Meno centras išplėstų LDS bendruomeninio, nacionalinio (tarpinstitucinio) ir tarptautinio bendradarbiavimo galimybes, prisidėtų prie Palangos kultūrinės infrastruktūros gerinimo, pasitarnautų miesto tarptautinei traukai.

LDS Kauno skyrius (Rotušės a. 26, LT – 44279 Kaunas). LDS Kauno skyrius yra visuomeninė, pelno nesiekianti kūrėjų asociacija, įsteigta 1944 m. LDS Kauno skyrius yra įsikūręs paveldiniame pastate, senojo miesto širdyje – Rotušės aikštėje. LDS Kauno skyriui priklauso galerija „Meno parkas“, organizuojanti, pristatanti Lietuvos ir tarptautinius meno projektus bei Kauno dailininkų paramos fondas, rengiantis Kauno meno bienalę „Textile“. LDS Kauno skyrius rengia, kuruoja ir dalyvauja rengiant dailės renginius, parodas, skelbia konkursus, vykdo įvairias kūrybines programas, bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio meno institucijomis, menininkais, menotyrininkais. **LDS galerija „Meno parkas“ (Rotušės a. 27, LT – 44279 Kaunas)** nuo 1997 metų vykdo meno ir kultūros mainų projektus, rengia šiuolaikinio meno parodas Lietuvoje ir užsienyje. Galerijoje „Meno parkas“ vien per 2012 metus surengta 17 parodų/projektų.

Kaune taip pat yra keli LDS priklausantys kritiškos būklės pastatai, kuriuos tinkamai renovavus, galima būtų įkurti kultūros židinius, juose plėtoti ir rezidencijų programas.

LDS Klaipėdos skyrius (Bažnyčių g. 4/ Daržų g. 10, LT-91246 Klaipėda). Lietuvos dailininkų sąjungos Klaipėdos skyrius įsteigtas 1973 metais. Skyriaus būstinė įsikūrusi jaukiame fachverkiniame XVIII a. pastate, kuriame rengiami kūrybos vakarai, diskusijos, pristatomos knygos. Pagrindiniai LDS Klaipėdos skyriaus tikslai - meno ir kultūros sklaida, parodinė veikla, meninių projektų vykdymas, meno, kultūros renginiai, jų sisteminimas ir skleidimas. Skyrius dirba kultūrinės edukacinės veiklos pagrindu. Tame pačiame pastate įsikūrusi **LDS „Klaipėdos galerija“**. Yra dvi parodų salės, kurių bendras plotas - 70 m². Galerija siekia pristatyti ne tik Klaipėdos, bet ir visos Lietuvos dailininkų kūrybą. LDS „Klaipėdos galerijoje“ vien per 2012 metus surengtos 22 parodos.

LDS Šiaulių skyrius (Ežero g. 68, LT-76244 Šiauliai). 1975 metais įkurtas LDS skyrius „Šiaulių dailininkų organizacija“ vienija profesionalius dailininkus ir dailėtyrininkus, gyvenančius Šiaulių mieste. Vienas pagrindinių „Šiaulių dailininkų organizacijos“ tikslų – organizuoti konkursus, plenerus, konferencijas, skirti premijas ir pristatyti dailininkus ir dailėtyrininkus joms gauti, bendradarbiauti su valstybinėmis įstaigomis, kitomis kūrybinėmis sąjungomis, kultūros, mokslo organizacijomis Lietuvoje ir už jos ribų.

LDS Panevėžio skyrius (Laisvės a. 7, LT-5300 Panevėžys). 1968 m buvo įkurta LDS Panevėžio sekcija, vėliau peraugusi į Lietuvos dailininkų sąjungos Panevėžio skyrių.

LDS Panevėžio skyriaus galerija „Galerija XX“ įkurta 1993 m., parodinis plotas sudaro 70 m². „Galerija XX“ įsikūrusi pačiame Panevėžio miesto centre - Laisvės aikštėje. Kamerinė galerijos aplinka sąlygoja nedidelių, dažniausiai personalinių parodų pobūdį. „Galerijos XX“ tikslas – skatinti ir ginti laisvą kūrybą, profesionaliojo dailės meno sklaidą, jos įvairovę ir tautinį savitumą, propaguoti LDS Panevėžio skyriaus narių kūrybą Lietuvoje ir pasaulyje. „Galerija XX“ pristato šiuolaikinių lietuvių ir užsienio autorių kūrybą, rengia bendras parodas su kitomis Panevėžio miesto galerijomis, organizuoja tarptautinius plenerus, užsiima edukacine veikla bei reprezentuoja Panevėžio miestą kultūrinuose projektuose tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Kiekvienais metais, liepos mėn. galerija organizuoja tarptautinius tapytojų plenerus, leidžia parodų katalogus, lankstinukus. Galerija siekia koordinuoti dailininkų meninę ir organizacinę veiklą. „Galerijoje XX“ vien per 2012 m. surengta 18 parodų ir projektų.

REZIDENCIJŲ VEIKLA

Idėja įkurti menininkų rezidencijas kilo iš LDS narių patirčių kitų kraštų rezidencijose. Kūrybinės rezidencijos – įprastas reiškinys šiuolaikinės dailės pasaulyje. Daugelis aktyviai dirbančių LDS menininkų taip pat siekia išvykti į užsienio šalyse rengiamas rezidencijas, pasisemti patirties, iš arčiau susipažinti su kitų kultūrų, dailės gyvenimo savastimi. Bene didžiausio Lietuvos menininkų dėmesio sulaukia Šiaurės šalių siūlomos meninės rezidencijos. Deja, LDS lygmeniu Lietuvoje dailės meno kūrėjų dalyvavimo ir patirčių kitų šalių rezidencijose klausimas nėra pakankamai išnagrinėtas, taip pat nėra sklandžių rezidencijų mainų.

LDS, greta kitų šalies meno institucijų, yra parengusi ir įgyvendinusi ne vieną vertingą tarptautinę meninę rezidenciją. Verta plačiau aptarti bent keletą jų – tai LDS kūrybos namuose Palangoje keletą metų iš eilės rengiamas tarptautinis kūrybinis projektas „leškokim pakrantės“, 2011 m. pavasarį vykusį tarptautinę menininkų kūrybinę stovyklą „Peizažas tapyboje“, 2012 m. įgyvendinta meninė programa Mėlynųjų Vandenių mūsų jubiliejui pažymėti (tarptautinis meno projektas "Mėlynasis vanduo"). LDS rengiamos meninės rezidencijos neretai vyksta Lietuvos pajūryje. Pajūrio tema įdomiai suvienija skirtingų šalių kūrėjus, tiek lietuvius ir artimiausius mūsų kaimynus, su kuriais mus jungia Baltijos krantai (latviai, estai, švedai, suomiai, norvegai, danai), tiek atvykusius iš tolimesnių kraštų.

Lietuvos meno kūrėjų sąjungų bendradarbiavimas su užsienio partneriais be abejonės vertintinas kaip itin sėkminga ir demokratiška iniciatyva. Itin sėkmingą bendradarbiavimą su užsienio (kaimyninių) šalių kolegomis liudija gausybė kasmet sėkmingai vykdomų tarptautinių LDS projektų bei rengiamų parodų. LDS aktyviai bendradarbiauja su visomis Europos sąjungos šalimis, taip pat su Rusija, Baltarusija, Ukraina, Andoros kunigaikštyste, Turkija, Izraeliu ir kitomis. Kaip pažymi patys dailininkai, buvimas kartu, skirtingų tautų, kultūrų simbiozė atneša naujų įdomių idėjų, tad tikrai verta ieškoti tiesioginių bendradarbiavimo galimybių meno ir kūrėjų rezidencijų atžvilgiu.

Dėl kultūrą remiančių fondų sumaniai naudojant savus išteklius ir Lietuvoje įmanoma surengti turiningas, tęstinumo perspektyvą turinčias kūrybines rezidencijas, tampančias savita bendradarbiavimo, kūrybos patirties kaupimo ir perteikimo mokykla. Idėjų rezidencijų programoms yra, kontaktų taip pat, trūksta tik tinkamos infrastruktūros.

Sėkminga kūrybine stažuote reikėtų laikyti tokį menininkų susibūrimą, kuris tampa vietinio kultūrinio, socialinio gyvenimo dalimi, kai kūrėjai prisijungia prie šalies ar konkretaus regiono meninių iniciatyvų ir kultūrinių institucijų veiklos, interpretuoja vietinius vizualinius ir socialinius kontekstus. Taip meninės rezidencijos programa tampa ne tik bendravimo forma, bet ir palieka ryškesnį pėdsaką vietos kultūros terpėje. Būtų idealu, jei tokių renginių organizatoriai sukurtų palankią aplinką kūrybai, kurioje menininkai galėtų patogiai kurti ir bendrauti, taip stimuliuodami inovatyvius meno reiškinius, naujus partnerystės ryšius, originalias idėjas. Skatintinas ir platesnis kūrybinių dirbtuvių modelis, kuriame galėtų dalyvauti ir vietos bendruomenės nariai arba idėjomis ir patirtimi aktyviai keistūsi vietos ir užsienio šalių kūrėjai. Žinoma, rezidencijų dalyviai privalo būti suburiami ne simpatijų ar draugystės pagrindu, bet suformavus konkrečius kriterijus, organizuojant kompetentingą menininkų atranką, siekiant, kad menininkų paliktas pėdsakas bendruomenėje, regione, konkrečioje kultūrinėje ir socialinėje terpėje būtų ryškus, savitas, turintis išliekamąją vertę ir tęstinumą.

Pagrindinė LDS priklausančių rezidencijų problema – kol kas nesutvarkyta esama kultūros infrastruktūra (nepakankamai įrengti pastatai bei nepakankama kita būtina įranga (kilnojantieji įrenginiai, įskaitant integruotą informacinę įrangą) bei elektroninės, komunikacinės, socialinės priemonės ir ištekliai).

Interneto svetainė: www.ldsajunga.lt

Pirmininkė: Edita Utarienė

– LIETUVOS DIZAINERIŲ SĄJUNGA

PARTNERIAI

LDiS palaiko santykius su:

- VDA (Vilniaus dailės akademija)
- LR Kultūros ministerija
- LPK (Lietuvos pramoninkų konfederacija)
- LMKA (Lietuvos meno kūrėjų asociacija)
- LGDA (Lietuvos grafinio dizaino asociacija)
- Lietuvos architektų sąjunga
- Vilniaus miesto savivaldybė
- Kauno miesto savivaldybė
- Klaipėdos miesto savivaldybė
- Šiaulių miesto savivaldybė

Santykiai su kitomis kultūros įstaigomis ar organizacijomis (išskyrus Kultūros ministeriją ir LMKA) – fragmentiški ar tik susiję su vykdomais projektais. Santykiuose su giminiškom (dizainerių) Lietuvos organizacijom juntamas konkurencinis nusiteikimas, norėtūsi bendrų veiklų su aukštosiomis mokyklomis bei architektų sąjunga. – Matome perspektyvas bendrų veiklų.

LDiS infrastruktūros šiuo metu neturi.

Pasikeitus situacijai planuojami pokyčiai leidžiantys kokybiškiau vykdyti veiklą.

Planuojamos veiklos: Infrastruktūros kūrimas ir plėtra:

- Dizaino sektoriaus kompleksinis ištyrimas, MTEP/MTTP, inovatyvių veiklos metodų kūrimas, skatinimas ir plėtra, inovacinių – tyrimų centrų ir gamybinių-laboratorių steigimas
- Klasterizacija ir inkubavimo praktikos diegimas ir plėtra remiantis gerąja ES ir pažangių pasaulyje veikiančių klasterių ir inkubatorių patirtimi, atitinkančia globalias integracijos ir tinklinimosi tendencijas.
- Narystė ir bendradarbiavimas su specializuotomis tarptautinėmis tyrimų, konsultavimo ir tinklaveikos institucijomis ir struktūromis, veikiančiomis dizaino srityje, integracija į tarptautinius darinius, projektus ir mokslinių tyrimų infrastruktūras dizaino srityje.

Dalyvavimas reikšmingose tarptautinėse parodose, pristatant Lietuvos dizainerius, dizaino sklaida.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LdiS palaiko ir plėtoja tarptautiniu ryšus su:

Latvijos dizainerių sąjunga

Estijos dizainerių sąjunga

Shenzhen dizaino klasteriu.

ICSID/IDA - The International Council of Societies of Industrial Design.

ADI - (association of Industrial Design, Italija) – prestižinių dizaino apdovanojimų steigėja.

Britų taryba – dizainerių dalyvavimas su dizainu susijusiose veiklose, ko dėka LdiS komunikuoja tarptautinėje dizaino erdvėje, -ES, Azijoje ir amerikos žemynuose.

Lahti Science and Business Park Ltd – Verslo ir dizaino inkubatorius.

Susirašinėjima ir keičiamasi informacija su Europos ir Azijos šalių organizacijomis, susijusiomis su dizainu.

Rezidencijų veikla

Kiekviena sąjunga sprendžia visas problemas, susijusias su užsienio partneriais ir rezidencijomis, savarankiškai ir izoliuotai nuo kitų.

Pastarųjų metų bendradarbiavimas akivaizdžiai nepakankamas. Juntamas bendros veiklos stygius. Glaudesnis bendradarbiavimas ir bendri projektai skatintų ir plėstų jaunųjų lietuvių dizainerių patirtis ir galimybes. Atvertų kelius tobulinimuisi, leistų garsiau kalbėti apie Lietuvišką dizainą.

Planuojamos veiklos: Dizainerių kvalifikacijos tobulinimas ir bendruomeninių ryšių stiprinimas.

Nacionalinio ir tarptautinio lygmens specialistų tinklo kūrimas, tarpinstitucinių ryšių plėtra (profesinės kvalifikacijos tobulinimosi kursai, konferencijos, seminarai, kūrybinės dirbtuvės, rezidentinė veikla, kiti renginiai).

Interneto svetainė: www.ldis.eu

Pirmininkas: Tautvydas Kaltenis

– LIETUVOS FOTOMENININKŲ SĄJUNGA

PARTNERIAI

- Lietuvos edukologijos universitetas
- Birštono kultūros centras
- Panevėžio fotografijos galerija
- Nidos kultūros centras „Agila“

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Bendradarbiaujama su:

- Rusijos fotomeninkų sąjunga
- Baltarusijos visuomenine fotomenininkų organizacija

Organizacija teigiamai vertina bendradarbiavimą su užsienio šalių kolegomis ir kiekviename fotografijos festivalyje ar kituose meno renginiuose yra bandoma užmegzti bendradarbiavimo ryšius, keistis parodomis, dalyvauti vieni kitų renginiuose arba organizuoti bendrus renginius. Todėl sąjungos renginių programoje visada yra tarptautinės parodos bei Nidos seminaruose menininkai iš užsienio skaito paskaitas. Toks bendradarbiavimas plečia vietinių menininkų akiratį, keičiamasi idėjomis, atsiranda naujos mintys bendriems projektams, atsiranda ryšys tarp skirtingų disciplinų. Projektų viešinimas ir sklaida pritraukia visuomenę arčiau meno bei daro jį prieinamesniu.

INFRASTRUKTŪRA

Vilniaus ir Klaipėdos pastatams reikalinga renovacija. Kauno skyrius savarankiškai renovavosi patalpas. Vilniaus skyrius rezidencijų neturi, bet galvojama ateityje kurti rezidencijų programą su fotografijos pakraipa. Rezidencijų Klaipėdos skyrius neturi. Kauno skyrius nuo praeitų metų vykdo Kauno fotografijos galerijos meno rezidencijų programą. Taip pat bendradarbiauja su Raudondvario menų inkubatoriumi.

Turima bendroji infrastruktūra (pastatai):

- Gedimino pr. 43, Vilnius
- Stiklių g. 4, Vilnius
- Tomo g. 4, Klaipėda
- Rotušės a. 1, Kaunas

Interneto svetainė: www.photography.lt

Pirmininkas: Jonas Staselis

– LIETUVOS KINEMATOGRAFININKŲ SĄJUNGA

Lietuvos kinematografininkų sąjunga (LKS) partneriškai bendrauja su Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejumi, Lietuvos muzikos ir teatro akademija (LMTA), Vilniaus universitetu (VU), Vilniaus dailės akademija (VDA), Nacionaline dailės galerija, Lietuvos centriniu valstybės archyvu, Lietuvos radiju ir televizija (LRT) ir visomis Meno kūrėjų asociacijos organizacijomis. LKS tematiškai giminingos organizacijos yra Lietuvos kultūros ministerija bei neseniai įsikūręs Lietuvos kino centras.

Taip pat Lietuvos kinematografininkų sąjunga palaiko bendradarbiavimo ryšius su užsienio šalių ambasadomis, įvairių miestų bei rajonų bibliotekomis, kultūros centrais, mokyklomis, kuriuose rengia įvairius kūrybinius susitikimus, lietuviškų filmų pristatymus.

PARTNERIAI

Lietuvos kinematografininkų sąjunga (LKS) partneriškai bendrauja su Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejumi, Lietuvos muzikos ir teatro akademija (LMTA), Vilniaus universitetu (VU), Vilniaus dailės akademija (VDA), Nacionaline dailės galerija, Lietuvos centriniu valstybės archyvu, Lietuvos radiju ir televizija (LRT) ir visomis Meno kūrėjų asociacijos organizacijomis. LKS tematiškai giminingos organizacijos yra Lietuvos kultūros ministerija bei neseniai įsikūręs Lietuvos kino centras. Taip pat Lietuvos kinematografininkų sąjunga palaiko bendradarbiavimo ryšius su užsienio šalių ambasadomis, įvairių miestų bei rajonų bibliotekomis, kultūros centrais, mokyklomis, kuriuose rengia įvairius kūrybinius susitikimus, lietuviškų filmų pristatymus.

INFRASTRUKTŪRA

LKS rezidencijų neturi.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Manau, kad LKS bendradarbiavimas su tolimesnių užsienio ir kaimyninių šalių kolegomis nėra labai intensyvus, tačiau vis dėlto pastoviai, nenutrūkstančiai vykstantis. Kiekvienais metais LKS vienaip ar kitaip prisideda (remia, organizuoja ir kt.) prie kurios nors užsienio šalies (Rusijos, Ukrainos, Kinijos, Kazachstano, Ispanijos, Portugalijos, Danijos, Baltarusijos, Airijos) filmų programos pristatymo Lietuvoje: kino teatruose ir LKS būstinėje esančioje kino salėje, bei atskirų seansų, kūrybos vakarų organizavimo taip pat LKS salėje.

LKS, bendradarbiausdamas su Latvijos bei Estijos ambasadomis, rengia Baltijos šalių kino festivalį „Baltijos banga“, kuris jau penkti metai iš eilės vyksta Nidoje, rugpjūčio mėnesį. Šis festivalis – reta galimybė pamatyti kaimyninių Baltijos šalių naujausius filmus, pabendrauti su kolegomis, aptarti susikaupusias aktualias problemas: nacionalinio kino finansavimo, edukacijos, sklaidos ir kt. Įkurta rezidencija leistų kino žmonėms nuosekliau ir išsamiau pasidomėti kitų šalių kinematografijos patirtimi, specifika, problematika.

Interneto svetainė: www.kinosajunga.lt

Pirmininkas: Gytis Lukšas

– LIETUVOS LITERATŪROS VERTĖJŲ SAJUNGA

PARTNERIAI

Vykdam projektus bendraujama ir bendradarbiaujama su įvairiomis organizacijoms pavyzdžiui, kultūrine spauda, radiju ir televizija, bibliotekomis, muziejais, knygynais, leidyklomis, užsienio šalių kultūros institutais, ambasadomis, kavinėmis ir t.t.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LLVS yra Europos literatūros vertėjų asociacijų tarybos (CEATL), Tarptautinės vertėjų federacijos (FIT), Baltijos rašytojų tarybos (BWC), Trijų jūrų rašytojų ir vertėjų tarybos (TSWTC) narė.

Interneto svetainė: www.llvs.lt

Pirmininkė: Rasa Maželytė Matulevičienė

– LIETUVOS MUZIKŲ SAJUNGA

Atlikėjų, muzikinių kolektyvų vadovų, taip pat kompozitorių, muzikos kritikų ir mokslininkų visuomeninė kūrybinė organizacija.

Šiandienos kūrybinė organizacija – Lietuvos muzikų sąjunga, tęsdama 1936 m. įkurtos Lietuvių muzikų draugijos aktyvios veiklos tradicijas, taip pat siekia aktyviai dalyvauti krašto muzikiniame gyvenime - nuosekliai įvairiomis formomis plėtoja veiklą visoje Lietuvoje, remia muzikų kūrybinę iniciatyvą, telkia juos meninei ir švietėjiškai veiklai, jų veiklą propaguoja Lietuvoje ir užsienyje, meninės veiklos rezultatus fiksuoja istorijai. Tuo tikslu: leidžia mėnesinį meno ir mokslo žurnalą “Muzikos barai”; rengia kasmetinės Lietuvos muzikų didžiųjų šventes “Didysis muzikų paradas” (Didysis atlikėjų parodymas); sistemingai rengia reguliarius koncertus jaunimui Lietuvos vidurinėse ir muzikos mokyklose, pristato naujausius atlikėjų kūrybinius darbus, sistemingai rengias sekmadienio muzikinės popietės - įvairių žanrų atlikėjų koncertus susitikimus su visuomene, rengia nusipelnusių muzikų pagerbimo ir atminimo vakarus; leidžia natos, knygas, Lietuvos atlikėjų kompaktinės plokštelės; kas penkeri metai kartu su Lietuvos muzikos akademija ir Lietuvos aklių ir silpnaregių sąjunga rengia B.Grincevičiūtės kamerinio dainavimo konkursus.

2001 m Lietuvos muzikų sąjunga kartu su firma „Baltic optical disc“ įsteigė „Auksinio disko“ prizą (skulptūrinė kompozicija ir specialiai išleista, laureatų kūrybą pristatanti kompaktinė plokštelė), kuriuo kasmet lapkričio mėnesį Nacionalinėje filharmonijoje „Didžiojo muzikų parado“ metu už ryškią pastarųjų metų meninę veiklą apdovanojami ir „Auksinio disko“ laureatais skelbiami keturių nominacijų atlikėjai.

PARTNERIAI

- Lietuvos muzikos ir teatro akademija
- Nacionalinė filharmonija
- UAB „Baltic optical disc“

INFRASTRUKTŪRA

Gedimino pr. 32-2, LT-01104 Vilnius.

Interneto svetainė: www.muzikosbarai.lt

Prezidentė: Audronė Žigaitytė-Nekrošienė

– LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGA

PARTNERIAI

Pagrindinis ir svarbiausias Lietuvos rašytojų sąjungos partneris – Lietuvos visuomenė. Lietuvos rašytojai ne tik tenkina estetinius visuomenės poreikius, atspindi lūkesčius, kritikuoja negeroves, bet, atsiradus būtinybei, tampa pilietinės visuomenės balsu, kovotojais už minties bei žodžio laisvę, žmogaus teises. Tarp rašytojų visais laikais randasi asmenybių, į kurias kritiniu tautai bei valstybei momentu, krypta visuomenės akys. Ne visada rašytojai veikia instituciškai – neretai pavieniui, nepaisant institucijų. Ir vis dėlto – Lietuvos rašytojų sąjungos rūmai K. Sirvydo g. 6, Vilniuje, buvo ta vieta, kur būrėsi ir posėdžiavo pirmieji Sąjūdžio iniciatyvinės grupės nariai 1988 – 1989 metais. Lietuvos rašytojų bendruomenė (bei juos jungianti institucija – Lietuvos rašytojų sąjunga) buvo vieni aktyviausių iniciatorių Nepriklausomybei iškovoti.

Lietuvos rašytojų sąjungos (LRS) veiklą iš dalies remia Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija (KM). Parama skiriama pagrindinei veiklos programai, tradiciniam „Poezijos pavasario“ festivaliui bei, per Kultūros rėmimo fondą, keletui (6-8) projektų kasmet, per knygų leidybos programą ir kt.

LRS veikla yra labai plati ir įvairialypė. LRS yra Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos – kasmet išleidžiančios daugiausia – per 30 – originaliosios lietuvių autorių knygų – steigėja. LRS padalinys „Rašytojų klubas“ kasmet organizuoja tarptautinį festivalį „Poezijos pavasaris“, kuris yra vienas seniausiai veikiančių literatūros festivalių Europoje (kitąmet, 2014 m. jis vyks 50-tą kartą) bei vienas didžiausių pagal renginių skaičių – per 120 poezijos skaitymų visoje Lietuvoje bei užsienio šalyse (tarp jų – Vokietijoje, Airijoje, Šveicarijoje, Lenkijoje ir kitur); dar apie 150 renginių – susitikimų su skaitytojais organizuojama pagal įvairias programas. Verta pažymėti, kad visi „Rašytojų klubo“ organizuojami renginiai yra nemokami, literatūros vakaruose nuolat kviečiami

pagroti įvairių stilių ir muzikos rūšių atlikėjai – nuo bardų iki kamerinės muzikos ar džiazo kolektyvų. „Rašytojų klubo“ patalpose (K. Sirvydo g. 6, Vilnius), kurio salėje yra 100 sėdimų vietų, kasmet eksponuojama 20 – 30 tapybos, grafikos, fotografijos parodų. Daugiau nei į pusę literatūros vakarų ateina keliomis dešimtėmis literatūros mylėtojų daugiau, nei talpina salė, lankytojai – pačių įvairiausių amžiaus grupių.

LRS yra steigėjas bei leidėjas: mėnraščio „Metai“, savaitraščių „Literatūra ir menas“ bei „Nemunas“ (LRS Kauno skyrius), interneto svetainės www.rasytojai.lt, du kartus per metus išeinančių žurnalų „the Vilnius review“ ir „Vilnius“ (rusų kalba); LRS Klaipėdos skyrius kasmet leidžia almanachą „Baltija“; nuo 2012 metų VšĮ „Rašytojų sąjungos fondas“ perėmė almanacho „Poezijos pavasaris“ leidybą. Mūsų mėnraštis ir savaitraščiai sunkiausius laikus pergyveno, šiuo metu jų tiražai kyla, per Lietuvos meno kūrėjų asociacijos (LMKA) inicijuotą projektą „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms“ (AKIM), „Metai“ ir „Literatūra ir menas“ buvo užprenumeruota keliems šimtams mokyklų, šių kultūros leidinių straipsnių bei kūrybos publikacijų galima rasti internete svetainėse www.tekstai.lt bei www.literaturairmenas.lt

Bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos (URM) programa „Lietuvos vystomasis bendradarbiavimas“, LRS kasmet (nuo 2007 metų) organizuoja vertimų plenerus su rašytojais iš Baltarusijos, Ukrainos ir Gruzijos. Pastaraisiais metais, sujungus projektus su „Magnus Ducatus Poesis“ festivaliu, 2012-ųjų ir 2013-ųjų metų vertimų pleneras bei konferencija rengiami Lucke, Ukrainoje. Dalyvių geografija pasipildė rašytojais iš Latvijos, Lenkijos, Moldovos. Verta paminėti, kad į šiuos plenerus kviečiami ir į šiuos projektus įtraukiami dailininkai ir muzikai.

LRS glaudžiausi ryšiai sieja su Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga (LLVS), nes kelios dešimtys aktyvių rašytojų – vertėjų yra šių abiejų sąjungų nariai ir dalyvauja kuriant gyvybingą šiuolaikinės literatūros lauką Lietuvoje – veikiama išvien palaikant ryšius su regionais, savivaldybėmis, rengiant literatūros vakarus, minėjimus, steigiant premijas, jas ekspertuojant, rašant recenzijas kultūrinėje spaudoje, garsinant tai, kas vertingiausia šiuolaikinėje grožinėje lietuvių raštijoje (originaliojoje bei verstinėje literatūroje), apžvelgiant renginius bei nušviečiant literatūros procesą visuomenei.

Ne mažiau svarbus LRS partneris – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (LLTI), kurio nemaža dalis literatūros mokslininkų bei profesionalių kritikų yra LRS nariai. Bendradarbiaujant su šia akademinė institucija, rengiami Lietuvių literatūros klasikų minėjimai, užsiimama literatūros įprasminimu bei sklaida ne tik akademinėje spaudoje – literatūros mokslininkai dažnai lydi rašytojus vykstant į susitikimus su skaitytojais Lietuvos miestuose ir provincijoje.

Lietuvos leidėjų asociacija (LLA) ne pirmus metus inicijuoja diskusijas apie elektroninės leidybos problemas, autorių teises, literatūros paveldo skaitmenizavimą bei dabar kuriantiems autoriams atsirandančius naujus iššūkius – piratavimą ir kt. LRS bei LLVS nariai dalyvauja aptariant šiuos iššūkius, informuoja apie tai savo organizacijų narius bei visuomenę, bando atkreipti kultūros politiką Lietuvoje formuojančių valstybės tarnautojų bei institucijų dėmesį į aktualius klausimus.

Visi šie klausimai pastaruosius keletą metų akcentuojami European Writers' Council (EWC, būstinė – Briuselyje, Belgijoje) – pagrindinės Europos rašytojų sąjungas vienijančios organizacijos – veikloje. EWC užsiima lobistine veikla Europos Parlamente, Europos Ministrų Taryboje ir kt. institucijose – stengiamasi atkreipti dėmesį į Europos kūrėjams opiausius klausimus, siūlyti

įstatymų pataisas, ginančias autorių teises – gyvuosius kūrėjus bei teisių į jų kūrinius paveldėtojus. Šalia su naujosiomis skaitmeninėmis technologijomis iškilusių problemų, EWC užsiima ir kultūrinių mainų skatinimu bei literatūros sklaida. Kas tris metus EWC skiria Europos literatūrinę premiją vienam Lietuvos rašytojui, vertinimo narius skiria LRS ir LLA.

Viena svarbiausių LRS partnerių organizuojant lietuvių literatūros pristatymus didžiausiose Europos Lietuviškos knygos (Books from Lithuania). Šiuo metu ši itin sėkmingai iki 2009 metų veikusi įstaiga yra reorganizuota, jos funkcijos perduotos Tarptautinių kultūros programų centrui „Koperator“, kuriame Lietuviškų knygų tęstinumą palaiko iniciatyvios darbuotojos, išsaugojusios sėkmingai išpopuliarintą ir užsienyje literatūros mylėtojų atpažįstamą ženklą - „Books from Lithuania“. LRS, turėdama ribotus personalo išteklius, itin pasigenda šios įstaigos novatoriškumo, veržlumo eksportuojant lietuvių raštiją į užsienį. Lietuviškų knygų kontaktų dėka, keletą metų vyko tarptautinės rašytojų ir vertėjų dirbtuvės Druskininkuose, bendradarbiaujant su Literature Across Frontiers (Literatūra be sienų).

Lietuvos PEN centrui (tarptautinei organizacijai, vienijančiai rašytojus kovojančius už minties ir žodžio laisvę visame pasaulyje) priklausantys rašytojai, praktiškai visi yra LRS nariai, šios organizacijos būstine yra LRS patalpose. Lietuvos PEN posėdžiuose reaguoja į padėtį karštuosiuose pasaulio taškuose, bet ir į visuomenės įtampas kylančias šalia mūsų. 2011 metais, kai buvo juntama įtampa Lietuvos – Lenkijos santykiuose, Lietuvos PEN centro kvietimu Vilniuje lankėsi Lenkijos PEN centro nariai – rašytojai ir intelektualai. Buvo lankomasi pas ministrą pirmininką, diskutuojama aktualiais klausimais, įsipareigota išleisti šiuolaikinės lietuvių poezijos dvitomį lenkų kalba.

LRS ryšiai su Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) nėra tokie, kokių pageidautų abi pusės. Iniciatyvų užmegzti glaudesnius santykius būta, jų yra ir dabar, tačiau jos netampa konkrečiais darbais, veikla. ŠMM puikiai vertina LRS veiklą ir projektus, per kuriuos gambiausieji filologinės pakraipos moksleiviai turi galimybę kasmet dalyvauti tradicinėse kūrybinėse dirbtuvėse „Vasaros akademija“ ir „Rudens akademija“. Du kartus per metus 15 – 20 perspektyvių kuriančių mokinių gauna galimybę savaitę Nidoje arba Palangoje bendrauti su iškiliausiais šiuolaikiniais lietuvių literatūros kūrėjais bei kritikais. ŠMM, suprasdama šių projektų reikšmę bei puikius rezultatus, yra išreiškusi ketinimą paremti šių LRS veiklos sritį – kad kuo daugiau kuriančio jaunimo galėtų dalyvauti šiose akademijose, – tačiau kol kas tik ketinimais apsiribota. Verta pažymėti, kad LRS nariai gambiausius jaunus rašančius žmones pastebi, globoja, konsultuoja nuo mokyklinio amžiaus, nuo dalyvavimo Mokinių filologų konkursuose iki pirmosios knygos išleidimo (kurio konkursus kasmet skelbia Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla).

LMKA organizuotas projektas AKIM parodė, kad rašytojai, LRS nariai, yra vieni laukiamiausių menininkų Lietuvos mokyklose. Vertėtų dėti visas pastangas, kad šis projektas nenutrūktų. Sudėtinga būtų išskirti, su kuriomis bibliotekomis, su kuriais muziejais, su kurių rajonų švietimo bei kultūros skyriais LRS – kaip institucija arba pavieniai rašytojai – nebūtų bendradarbiavę per pastaruosius 20 metų. LRS „Rašytojų klubas“ vykdydamas įvairius projektus rengia 150 literatūros vakarų, dar apie 120 poezijos skaitymų vyksta „Poezijos pavasario“ rėmuose – daugiau nei pusė šių renginių vyksta už Vilniaus ribų. Dar kelias dešimtis autorių susitikimų su skaitytojais organizuoja LRS leidykla; neturime statistikos, kiek knygų pristatymų su autoriais, LRS nariais, organizuoja kitos leidyklos – aišku, kad jų skaičius nėra mažas. Taip pat sudėtinga apskaičiuoti, kiek vykdydamos įvairius projektus, kasmet rašytojų į renginius pasikviečia provincijos bibliotekos, muziejai bei

bendruomenių centrai, kur ypač laukiami ir dažnai kviečiami į susitikimus iš jų krašto kilę autoriai. Apibendrinant galima teigti, kad LRS nariai – rašytojai, kritikai, vertėjai ir literatūros mokslininkai – yra laukiami visoje Lietuvoje, kiekvieną savaitę įvairiausiuose šalies kampeliuose vyksta susitikimai su rašytinio meno kūrėjais – nebūtinai akcentuojant, kad jie yra LRS nariai.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LRS ir LLVS priklauso tarptautinei Šiaurės Europos šalių rašytojų bei vertėjų kūrybines organizacijas vienijančiai organizacijai – Baltic Writers' Council (BWC) (būstinė – Gotlando saloje, Visbyje, Švedijoje), kuri yra – svarbiausia Europos rašytojų sąjunga vienijanti organizacija. EWC užsiima lobistine veikla Europos Parlamente, Europos Ministrų Taryboje ir kt. institucijose – stengiamasi atkreipti dėmesį į Europos kūrėjams opiausius klausimus, siūlyti įstatymų pataisas, ginančias autorių teises – gyvuosius kūrėjus bei teisių į jų kūrinius paveldėtojus. Šalia su naujosiomis skaitmeninėmis technologijomis iškilusių problemų, EWC užsiima ir kultūrinių mainų skatinimu bei literatūros sklaida.

LRS aktyviai dalyvauja Baltic Writers' Council (BWC) (būstinė – Gotlando saloje, Visbyje, Švedijoje) veikloje. Bendradarbiaujant su šia organizacija šiemet (2013 m. rudenį) Vilniuje (kartu su LLVS) organizuojama tarptautinė konferencija iš serijos „Baltic meetings“ tema „Dvi Europos tapatybės“, kurioje dalyvaus intelektualai iš Šiaurės šalių, o taip pat iš Baltarusijos; numatoma 2 dienų išvyka į Minską.

LRS formaliai yra Three Seas Writers' and Translators' Council (būstinė – Rode, Graikijoje) narė, tačiau pastaraisiais metais dėl lėšų stokos delegatų į šios organizacijos suvažiavimus nesiunčia (iš dalies veikla šioje organizacijoje suspenduota dar ir todėl, kad pačios šios organizacijos valdybos nariai deklaruoja veiklos sąstingį – labiausiai įtakotą ekonominės krizės Pietų Europos regione). Turėdama techninę bazę – rezidencijas ir kt. – LRS pati galėtų tapti iniciatore ir centru bendradarbiaujant Baltijos jūros regiono rašytojams su Juodosios ir Adrijos (Viduržemio) jūrų šalių rašytojais – glaudūs LRS ryšiai su Gruzijos, Ukrainos bei Slovėnijos rašytojų organizacijomis pasitelktų tampant galimu tarpregioninio bendradarbiavimo centru.

INFRASTRUKTŪRA

LRS turi poilsiavietę Nidoje (seniau vadinosi „Urbo kalnas“, naujieji nuomininkai pervadino į „Plunksną). Šio statinių komplekso būklė yra avarinė, kritinė. LRS daug metų ieško investuotojo, dabartiniai nuomininkai išreiškė ketinimus renovuoti objektą ir paversti jį visus metus veikiančia poilsiavieta – SPA centru. Yra sutarta, kad vienas korpusas būtų pritaikytas rašytojų ir vertėjų rezidencijai. Kol kas jų projekto išpildymas juda lėtai, tačiau teisiniu būdu išsprendus ginčus su rekonstrukcijos projektui besipriešinančiu Neringos nacionaliniu parku, yra vilčių, kad reikalai gali pajudėti.

Nėra apsispręsta, ar LRS nori turėti Rašytojų ir vertėjų namus būtent ten – ir dėl geografinės padėties, ir dėl per artimos kaimynystės su poilsiautojais. Nėra iki galo aišku, ar investuotojams pavyks įgyvendinti savo planus. Vis dėlto jiems pasitraukus, LRS liktų dar keblesnėje situacijoje. Tektų viską pradėti iš pradžių, tai užsitęstų, pastatai ir komunikacijos dar labiau susidėvėtų,

patirtume dar daugiau nuostolių.

Žvelgiant į perspektyvą – objekte ploto yra pakankamai, tad šalia galėtų įsikurti įvairių sričių menininkai, LRS kviestų visas kūrybines sąjungas ieškoti būdų kaip paversti šį objektą veikiančia kūrybine rezidencija. Kol kas tikimasi, kad į šį objektą pritrauks investicijų dabartinis objekto operatorius.

LRS priklauso 18 numerių viešbutis „Diemedis“ Palangoje, S. Daukanto g. 11. Prieš dešimtmetį į visišką griuvėnų investavo vietos verslininkai, todėl dar bent 15 metų šis objektas priklausys jiems už simbolinį nuomos mokesť LRS, bei teisę LRS nariams ten apsistoti už mažesnę kainą. Ne sezono metu viešbutyje LRS organizuoja vertimų plenerus, mokinių kūrybines dirbtuves. Birželio – rugsėjo mėnesiais šis objektas kūrybine rezidencija būti netiktų dėl per didelio triukšmo (50 m. nuo J. Basanavičiaus g.)

Prieš keletą metų LRS testamentu, pagal išeivijos rašytojo ir kultūros veikėjo Stasio Santvaro valią, paveldėjo 2 žemės sklypus Palangos miesto teritorijoje: pirmasis – 2 hektarų dydžio; antrasis – 20 arų. Ekonominės krizės metu investuotojo paieškos buvo bergždžios, šiuo metu LRS valdybos sudaryta darbo grupė veda derybas su potencialiais investuotojais.

Pirminis variantas buvo – už tą 2 hektarų žemės ploto perdavimą investuotojo žinion, prašyta mainais 20 arų dydžio sklype pastatyti mažiausiai 10 numerių kūrybinių rezidencijų pastatą (su visa tam reikalinga įranga bei infrastruktūra). Vėliau derybų sąlygos šiek tiek keitėsi. Kol kas jokia konkreti sutartis pasirašyta nėra. Sunku prognozuoti, kada pavyks visa tai įgyvendinti.

Rezidencijų poreikis yra itin didelis, šis klausimas LRS yra gana skausmingas. Būdami bene vieninteliai Europoje neturintys rašytojų bei vertėjų rezidencijų, prarandame galimybes kviestis vertėjus iš lietuvių į kitas kalbas, aktyviau prisidėti prie lietuvių literatūros – ir kultūros – sklaidos pasaulyje, prie Lietuvos įvaizdžio gerinimo. Neturėdami tam pritaikytos infrastruktūros, negalime bendradarbiauti su kaimyninių šalių – Lenkijos, Vokietijos, Estijos, Suomijos ir kt – kūrybinėmis rezidencijomis. Kol kas mūsų rašytojus pasikviečia (po keletą per metus) Ventspilio (Latvija) ir Visbio (Švedija) – be atlygio iš mūsų pusės – kūrybinės rašytojų ir vertėjų rezidencijos.

Ilgametė praktika rodo, kad dauguma reziduojančių užsienio rašytojų grįžę reklamuoja šalį, kurioje viešėjo, taip pritraukdami turistus į tą šalį, gerina jos įvaizdį. Visoje Europoje vyksta aktyvūs kultūriniai mainai, menininkai – ypač rašytojai – cirkuliuoja po visą kontinentą. Tol, kol Lietuva yra iškritusi iš kultūrinių mainų žemėlapiu, kol esame pasyvioje nuošalėje, tol kasmet prarandame galimybę verbuoti geros valios ambasadorius, kurie plačiai – savo skaitytojams – per kūrinius, per esė, dienoraščius, kelionių parašymus – skleistų geras žinias apie mūsų šalį.

Kita vertus – patys negalime savo produktyviausiems kūrėjams sudaryti sąlygas realizuoti savo kūrybinius sumanymus, plėsti savo organizacijos projektų skaičių, prisidėti prie guvesnio kultūrinio gyvenimo šalies viduje.

Dabartinė LRS valdyba puoselėja viziją įrengti nedidelę rezidenciją Vilniuje, LRS patalpose, K. Sirvydo g. 6, šiauriniame korpuse, (kur šiuo metu įsikūrusios LRS leidykla ir „Metų“ redakcija) kuriame nėra išlikusių jokių kultūriniam paveldui būdingų detalių. Pritraukus investicijas, būtų

sutvarkyta avarinė šio korpuso būklė, įrengti keli viešbučio – rezidencijų numeriai, kurie pasitarnautų priimant užsienio svečius, atvykstančius į festivalius, arba, išrūpinus stipendijų lietuvių literatūros vertimams į kitas kalbas, pasikviečiant vertėjus ir suteikiant jiems geras darbo sąlygas.

Rezidencijų veikla

LRS veikla yra įvairialypė ir visokeriopa; tarp mūsų organizacijos narių yra ir tradionalistų, ir avangardistų – tad ir knygos, renginiai, skaitymai, projektai yra labai plačiam auditorijos spektrui. „Rašytojų klubas“ su projektu „Ateinantieji“ kasmet pristato publikai (ne tik Vilniaus) ir tuos jaunuosius kūrėjus, kurie nėra LRS nariai, ir tuos, kurie nėra išleidę knygų. Įvairiems jaunųjų rašytojų būreliams iš VU ar LEU skiriamos patalpos kūrybinėms dirbtuvėms bei susibūrimams. Šiuo metu ir į „Poezijos pavasario“ programą patenka studentų inicijuoti renginiai, įnešantys naujumo į festivalio kontekstą. LRS, turėdama rezidencijas, galėtų aktyviau plėtoti idėjų kaitą tarp kartų, kviesdama jaunuosius kūrėjus iš užsienio.

Lietuvos rašytojų sąjungos (LRS) rezidencijų programų vizijos Vilniuje ir Nidoje

Rezidencijos Vilniuje idėjinės kryptys

LRS rezidencija; galimi pavadinimai „Dialogo centras (namai)“ ; „Tapatybės centras/ namai) ir kt.

Reikalinga: rezidencijų įrengimas projektų dalyvių apgyvendinimui, turimų LRS patalpų pritaikymas projektų įgyvendinimui ir kitai veiklai, baldai, organizacinė technika, projektinis finansavimas;

I. Jaunųjų rašytojų inkubatorius – „Nuo jaunųjų filologų iki pirmųjų knygų“

Lietuvos rašytojų sąjunga – kaip institucija – bei paskiri jos nariai turi patirties bendraujant su jaunaisiais kūrėjais: leidžiamos pirmos knygos, LRS leidiniuose yra nišos pradedantiesiems publikuotis, rengiami jaunųjų literatūros kūrybos vakarai (programa „Ateinantys“, Poezijos pavasaris ir kt.), organizuojamos vasaros ir rudens akademijos perspektyviausiems rašantiems mokiniam, vyksta formalus ir neformalus bendravimas tarp jaunųjų kūrėjų ir patyrusiųjų LRS narių. Nuveikiama daug, bet trūksta vientisumo, sistemiskumo, programų finansavimo užtikrintumo. Galų gale – informacinio centro, visos šios veiklos koordinavimo, glaudesnio bendradarbiavimo su Švietimo ir mokslo ministerija (ketinimų bendradarbiauti iš ŠMM sulaukiame nuolat, bet reali veikla išlieka minimali, apsiriboja rašytojų eksportavimu filologų konkursuose).

Jaunųjų rašytojų inkubatorius – paskaitos, kūrybinės ir vertimų dirbtuvės, konsultacijos ir kita.

Nauda/ perspektyvos: pastebima, kad krinta Lietuvos mokinių raštingumas, viešojoje erdvėje/ medijose ima trūkti raštingų žmonių; tikime, kad rašytojų ir jaunųjų filologų bendradarbiavimas, globa padės daugeliui gabių jaunuolių apsispręsti rinktis filologo profesiją, lavinti įgūdžius, tapti pozityviais Lietuvos viešosios erdvės dalyviais, rašytojais, žurnalistais, kritikais, analitikais, vertėjais, redaktorais, leidėjais ir kt.

II. Tarptautinė rašytojų rezidencija „Europos kryžkelė“

LRS turi užmezgusi glaudžius ryšius su kaimyninių šalių (Lenkijos, Latvijos, Baltarusijos, Rusijos) rašytojų organizacijomis, URM Vystomojo bendradarbiavimo programoms remiant aktyviai bendradarbiauja su Ukrainos ir Gruzijos rašytojais, kūrybinėmis organizacijomis. Vis dažniau į konferencijas ir kūrybines dirbtuves kviečiami rašytojai iš Moldovos, norą su LRS bendradarbiauti yra išreiškę Armėnijos, Azerbaidžano rašytojai – kol kas negalime plėsti veiklą dėl riboto finansavimo. Švedijoje veikianti įtakingiausia Šiaurės Europos rašytojų organizacija Baltijos rašytojų taryba (Baltic Writers' Council), kuriai du dešimtmečius priklauso ir LRS, vertina mūsų patirtį, gebėjimus bendrauti su Rytų Europos šalių rašytojais, kūrybinėmis organizacijomis, suburti juos, siūlo rengti Vilniuje tarptautinių konferencijų ciklą „Dvi Europos tapatybės“.

Lietuva, Vilnius turi visas sąlygas tapti konferencijų, bendradarbiavimo centru tarp Šiaurės – Vidurio – Rytų Europos regionų – ir dėl palankios geografinės padėties, ir dėl svarbiausių šiame regione kalbų mokėjimo (anglų, rusų, lenkų), ir dėl mentaliteto pažinimo, o taipogi – ir dėl istorinių sąsajų.

LRS, turėdama rezidenciją tarptautiniams projektams vykdyti, prisidėtų prie šalies turizmo sektoriaus skatinimo, Lietuvos įvaizdžio, žinomumo/ matomumo gerinimo, išnaudotų lyderystės potencialą ir kt.

III. „Tapatybės centras“

Sieksime, kad LRS taptų idėjų generatoriumi, civilizuotų diskusijų centru, valstybės (ir tautos) prioritetų įvardijimu. Rašytojų potencialas neišnaudojamas svarstant esminius valstybei klausimus, sprendžiant konfliktus, reaguojant į grėsmes.

Dialogų ir ryšių kryptys: švietimas, kultūros politika (ir geopolitika), tautinės mažumos, regionai, išeivija, paveldas, lituanistika, baltistika etc. Projektai su Vilnijos kraštu ir pan.

Specifiniai projektai tapatybei aktualizuoti, taikaus bendrabūvio kūrimui, ryšio, dialogo palaikymas.

Pavyzdys – kultūrų dialogo centras „Pogranicze“ Seinuose, gana sėkmingai mezgantis kultūrinį bendradarbiavimą tarp lenkų ir lietuvių, pozityviai pristatantis Seinų krašto kultūrinį paveldą ir šiuo metu ten gyvuojantį multikultūralizmą visai Lenkijai ir Europai.

IV. Lietuvių literatūros eksportas į Lietuvą ir pasaulį

A. Lietuvai

Informacijos pertekliaus laikais didėja siena tarp rašytojų ir potencialių skaitytojų. Reikia surasti būdų, kad rašytojai būtų matomesni visuomenėje, suteikti besidomintiems galimybių daugiau bendrauti su autoriais.

Viena iš formų – atviroji rezidencija.

Vienas galimų projektų „Knygos gimimas“: iš regiono ar kt. su rankraščiu atvykęs autorius gyvena mėnesį rezidencijoje, dirba su redaktorais, knygos dailininku ir kt., tuo pat metu suteikiama galimybė moksleiviams/ studentams/ skaitytojams stebėti šį procesą betarpiškai – kūrybinių dirbtuvių, pokalbių su autoriumi ir leidėjais metu. Pageidaujantieji turėtų galimybę stebėti procesą kaip rankraštis tampa knyga.

B. Pasauliui

Turėdami rezidencijas, galėtume pasikviesti lietuvių literatūros vertėjus į kitas kalbas, suteikti geresnes sąlygas produktyviau dirbti, susitikti su verčiamų kūrinių autoriais.

Kviestis žymius pasaulio rašytojus reziduoti į Lietuvą (pavyzdžiui, nurodant sąlygą, kad buvimo metu svečias sukurs esė ar reportažą lietuviška/ vilnietiška tematika ir publikuos savo šalyje).

Prisidėti atkuriant „Lietuviškas knygas“ (galbūt – suteikti patalpas renovuotose LRS patalpose) ir kuo glaudžiau bendradarbiauti ieškant būdų pristatyti lietuvių literatūrą pasauliui.

Pastaba. Lietuvos rašytojų sąjunga – personalas, valdyba ir absoliuti dauguma apklaustų rašytojų – yra išreiškę pritarimą resursais dalintis su Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga, kurti bendrus projektus, kiek įmanoma remti jų iniciatyvas ir veiklą – suvokiant bendrą tikslą – visuomenės švietimą, literatūros populiarinimą.

V. Savišvieta, suaugusiųjų švietimas

A.

Kūrybinio rašymo kursai – pasaulyje daugybė rašytojų užsidirba teikdami šias visuomenei naudingas paslaugas. Būtina skatinti šią veiklą, sukurti metodiką, suburti lektorių ratą.

Apskritojo stalo renginiai – rašytojai, literatūros mokslininkai, pedagogai, būsimieji pedagogai (lituanistai). Šiuolaikinės literatūros pristatymo mokiniams strategijų kūrimas. Naujų būdų kalbėti apie literatūrą ieškojimas. Susikalbėjimo būtinumas. Ignoravimo šalinimas.

B.

Teisinis, organizacinis ir kt rašytojų informavimas per www.rasytojai.lt Duomenų kaupimas ir viešinimas.

C.

Rašytojų, vertėjų verslumo skatinimo programos. Pagalba rašant projektus ir pan. Elektroninė leidyba – skatinimas ir apsauga.

Rezidencijos Nidoje idėjinės kryptys

Orientacija į regionus. Mažinti atskirtį, aktyvinti kultūrinį gyvenimą už didmiesčių ribų.

Gavusieji stipendijas reziduoti Nidoje įsipareigotų aplankyti bent 2 kultūrinės įstaigas (bibliotekas, kultūros namus, bendruomenių centrus) provincijoje. Surengtume kūrybinius vakarus, skaitymus, diskusijas.

Susitikimai, kūrybinės dirbtuvės su LRS organizuojamų rudens ir vasaros akademijų dalyviais.

Interneto svetainė: www.rasytojai.lt

Pirmininkas: Antanas A. Jonynas

– **TEATRO SĄJUNGOS MENO KŪRĖJŲ ASOCIACIJA**

PARTNERIAI

- Lietuvos teatrų vaikams ir jaunimui asociacija ASITEŽAS
- UNIMA – tarptautinė lėlininkų sąjunga (jos padalinys Lietuvoje)
- Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus.
- Lietuvos muzikos ir teatro akademija.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Lietuvos teatro sąjunga nepriklauso jokiai tarptautinei organizacijai, tačiau plėtojami ryšiai su Rusijos, Latvijos bei Estijos teatrų sąjungomis; užmegzti ryšiai su tarptautine teatrų vaikams ir jaunimui asociacija ASSITEJ bei su Teatrcentrum organizacija Danijoje, Kopenhagoje. Norėtų prisijungti prie IETM – šiuolaikinių scenos menų tarptautinio tinklo

Lietuvos teatro sąjunga norėtų bendradarbiauti su kitų šalių teatrų festivaliais: Edinburgo Fringe festivaliu, Avinjono festivaliu, Venecijos Bianale.

Lietuvos teatro sąjunga turi saitų su Rusijos teatro sąjunga, kuri kiekvienais metais organizuoja „Vasaros tarptautinę teatro mokyklą“, kurios tikslas ugdyti jaunąją menininkų kartą. Norėtų bendradarbiauti su Airijos MAKE rezidentų laboratorija ir su Nacionalinio Welso teatro laboratorija „WalesLab“.

INFRASTRUKTŪRA

Patalpos esančios Vilniuje, adresu Teatro g. 8. Plotas – 230 m². Patalpose įsikūrę LTS administracinis padalinys taip pat yra salė skirta sąjungos veiklai: seminarams, konkursams, kūrybingiems vakarams, kameriniams spektakliams, akustiniams koncertams. Sąjungos veiklos plėtotei reikalingas materialinės bazės atnaujinimas: scenos įrenginių įsigijimas, kompiuterinė technika. Salės patalpa nėra apšiltinta, todėl šildymo periodu jokia veikla jose nevyksta. Reikėtų apšildymo bei remonto, kad veikla nesustotų žiemos periodu.

Planai.

- Patalpose rengti parodas susijusias su teatru: aktorių portretai, spektaklių fotografijos ir t.t.
- Lietuvos ir užsienio žymių teatro režisierių ir choreografų filmuotų spektaklių peržiūra.
- Kūrybinės teatro dirbtuvės vaikams ir jaunimui.
- Teatro festivalio rengimas pristatant įdomiausius šiuolaikinius kūrėjus.

Patalpose esančios Šventojoje, Kopų g. 31. 17 medinių namelių (vieno namelio plotas 16 m²) ir gyvenamasis namas (plotas 77 m², iš jų naudingo – 33 m²). Nameliai statyti 1963 m. avarinės būklės. Pagal 2010 m. būklės ataskaitą nusidėvėjimas buvo 70 %. Reikalingas apšiltinimas, kad veiklą galima būtų vykdyti ištisus metus ir papildomas priestatas repeticijoms bei spektaklių rodymui.

REZIDENCIJŲ VEIKLA

Teatras – menų sintezė, todėl reikalingas dialogas tarp scenos menininkų plačiąją prasme. Ne tik tarp aktorių ir režisierių, bet taip pat rašytojų (dramaturgų), dailininkų (scenografų bei video menininkų), kompozitorių. Šventosios scenos menų rezidencija taptų naujų idėjų kalve jauniems menininkams iš viso pasaulio. Vienas iš pagrindinių tikslų – skirtingų teatro mokyklų atstovų patirties apsikeitimas ir idėjų naujiems spektakliams kūrimas, taip pat siekiai:

- Sukurti administracinį centrą, kuris būtų nukreiptas į rezidencinių projektų kūrimą.
- Įkurti pasaulinį teatro ir šokio rezidencijų tinklą.
- Teatro bibliotekos įkūrimas.
- Šventosios teatro radio įkūrimas.
- Gatvės teatro festivalio organizavimas.
- Scenos po atviru dangumi įrengimas.

LTS scenos menininkų rezidencijos būtų visiškai nauja patirtis, todėl reikia išanalizuoti tokių programų kūrimą, veikimą ir naudą kitose šalyse. Tarptautinio bendradarbiavimo nauda:

- **Komunikacijos ir projektų viešinimas.** Kiekvienoje šalyje yra keletas kultūros centrų (teatrai, festivaliai, švietimo įstaigos), kurie palaiko ryšius su savo šalies jaunaisiais menininkais, su kuriais ne visada pavyksta susisiekti ar tiesiog pasiekti LTS. Lygiai taip pat LTS galėtų palaikyti komunikacinį ryšį ir skleisti žinią Lietuvoje apie naujausias rezidentines programas nei kitus tarptautinius projektus prie kurių prisidėti yra kviečiamos įvairios institucijos ir atskiri menininkai.
- **Patirčių perdavimas.** Kitų šalių organizacijos galėtų pasidalinti jau esama patirtimi, įgyvendintais projektais, nauda tos šalies kultūriniais ir socialiniams sluoksniams.
- **Partnerių paieška.** Esamas tarptautinis bendradarbiavimas palengvintų tarptautinių projektų įgyvendinimą, kuomet ieškomą vienos ar kelių šalių – partnerių.
- **Idėjų sklaida.** Bendraujant su kitų šalių teatro institucijomis lengviau ir atviriau vyktų idėjų mainai ir plėtotė.

Interneto svetainė: www.teatrosajunga.lt

Pirmininkas: Ramutis Rimeikis

– LIETUVOS TAUTODAILĖS KŪRĖJŲ ASOCIACIJA

PARTNERIAI

Lietuvos tautodailės kūrėjų asociacijos (toliau LTKA) partneriai Lietuvoje yra Lietuvos tautodailininkų sąjunga ir jos skyriai Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Klaipėdoje, Alytuje, Telšiuose, LATGA-A, Lietuvių etninės kultūros draugija. Taip pat: Šiaulių dailės parodų rūmai, Panevėžio dailės galerija, Lietuvos tautodailininkų sąjungos galerija Vilniuje, tautodailės galerijos: „Saulutė“ Kaune, „Marginiai“ Klaipėdoje, „Dzyvai“ Alytuje, Tautodailės dirbtuvės Alytuje, Alytaus kultūros ir komunikacijos centras, FNTT patalpos parodinei veiklai, Rašytojų klubas Vilniuje, LR Seimo parodinės patalpos, Etninės kultūros globos taryba prie LR Seimo, „Aušros vartų“ meno galerija Vilniuje, „Antano galerija“ Naujasodėje, Druskininkų sav., Varėnos parodų rūmai. Lietuvos nacionalinis muziejus, Lietuvos dailės muziejus, Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Šiaulių „Aušros“ muziejus, Rokiškio krašto muziejus, Kretingos krašto muziejus, Panevėžio kraštotyros muziejus, Raseinių krašto istorijos muziejus, Pasvalio krašto muziejus, Vytauto Valiušio keramikos muziejus Leliūnuose (Utenos r.), Jonavos krašto muziejus, Biržų „Selos“ muziejus, Kauno miesto muziejus, Kauno pilis, Medininkų pilis (Trakų istorijos muziejaus padalinys), M. ir J. Šlapelių namas-muziejus, Skuodo muziejus, Gargždų muziejus, Joniškio istorijos ir kultūros muziejus, Pasvalio krašto muziejus. Dieveniškių technologijų ir verslo mokykla, Alytaus dailiųjų amatų mokykla. Užvenčio malūnas (Kelmės r.), Zyplių dvaras (Šakių r.), Kauno kultūros centras „Tautos namai“, Pakiršinio dvaras (Radviliškio r.), Liaudies kultūros centras Vilniuje, Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras (Šiaulių r.), Plungės kultūros centras, Pakruojo kultūros centras, Telšių Žemaitės dramos teatras, Telšių kultūros centras, Mažeikių kultūros centras, Palūšės turizmo centras Salų k. (Ignalinos r.), Vilkaviškio kultūros centras, Ukmergės kultūros rūmai, Zarasų kultūros namai, Kupiškio kultūros rūmai, Šiaulių universiteto biblioteka, Lietuvos technikos biblioteka Vilniuje, Joniškio kultūros namai. Vilniaus apsk. A. Mickevičiaus viešoji biblioteka, Šiaulių miesto savivaldybės biblioteka, Šiaulių miesto universiteto biblioteka, Lietuvos aklyjų biblioteka Vilniuje ir Šiauliuose ir kt.

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

LTKA yra narė European Council of Artists (ECA). LTKA bendradarbiauja su Lenkijos tautodailininkų draugija (Stowarzyszenie tworców ludowych - STL), Latvijos tautodailininkų sąjunga, Vasario 16-sios gimnazija Hiutenfelde (Vokietijoje), Bialystoko aps. amatų centru (Lenkija), Punsko lietuvių kultūros namais (Lenkija), Suaugusiųjų švietimo sistema „Vuxenskolan“ Stokholme (Švedija), Kaliningrado moterų sąjunga, Saint-Egreve (Prancūzija) miesto akvarelistų klubas, Karbeno (Vokietija) miesto savivaldybė, Boxolmo (Švedija) organizacija „Draugas draugui“.

LTKA turi saitus ir norėtų bendradarbiauti su Erfurto (Vokietija) tautodailininkų sąjunga; Lithuania Link (Kultūrinių ryšių su Lietuva organizacija) Cambria reg. Anglijoje; Husflidslag (tautodailininkų sąjunga) Osle, Norvegijoje; Liaudies kultūros muziejus Wegorzewe (Lenkijoje); Dailiosios keramikos centras „Wiza“ Osiecznica (Lenkijoje), Lenkų tautodailininkų draugija (STL) Liubline.

INFRASTRUKTŪRA

LTKA naudojami tomis pačiomis patalpomis kartu su Lietuvos tautodailininkų sąjunga (toliau LTS) (pirmininkas, darbuotojai – tie patys). LTKA veikla vykdoma Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Alytuje LTS skyrių patalpose bendradarbiavimo sutarties pagrindu. Kiekvienas šių centrų veikia apibrėžto etnografinio regiono ribose. Vykdamas meno kūrėjų veiklą, esanti struktūra sudaro sąlygas kultūrinei veiklai regionuose. Šiuo metu turimos patalpos nėra pritaikytos menininko poreikiams atitinkančioms rezidencijoms. Poreikis pritaikyti patalpas kūrybiniam rezidavimui kiekviename regione yra individualus. Problematika yra skirtinga. Turimomis patalpomis naudojami meno kūrėjai kaip jų veiklos organizavimo bazėmis. Dėl pastaruoju metu esančios bendros ekonominės krizės dalis patalpų nuomojama tam, kad kompensuotų reikalingas lėšų kvotas meno kūrėjų projektams. Kompleksiniame Stiklių g. Vilniuje 8-tojo dešimtmečio restauravimo plane buvo numatytos tikslinės patalpos kūrybiniam darbui ir rezidencijoms. Dabar esančiose patalpose įmanoma atkurti sąlygas meno kūrėjo būtinoms funkcijoms. Visos ūkinės problemos rezidavime susijusios su žmogaus-kūrėjo būtimi. Šiuo metu turimose veikiančiose patalpose (Stiklių g. 16 Vilniuje, S. Daukanto g. 15 Kaune, S. Dariaus ir S. Girėno g. Alytuje, Sukilėlių g. 4 Klaipėdoje, Žemaitės g. 43, Šiauliuose) nėra sudarytos sąlygos kūrybai. Patalpose reikia atlikti remonto darbus: laikinų pertvarų, durų įrengimas, grindų šiltinimas, šiltinimo sistemos sutvarkymas, langų pakeitimas, elektros instaliacijos pertvarkymas, sanitarinių mazgų perplanavimas ir įrengimas.

REZIDENCIJŲ VEIKLA

Lietuvos meno kūrėjų organizacijos tarpusavyje pastoviai bendradarbiauja sprendamos meno kūrėjų egzistencijos klausimus. Valstybėje skelbiami kultūros prioritetai apjungia atskirų kūrybinės veiklos sričių pastangas bendriems renginiams. Tautodailės meno kūrėjai rezidencinius projektus su kitomis meno kūrėjų organizacijomis vykdo įvairiose bazėse, kur yra sąlygos atskirų žanrų kūrybai. Nacionalinio lygmens renginiai vykdomi tautodailininkų V. Valiušio keramikos muziejuje Leliūnuose (Utenos r.), A. Juškevičiaus kūrybinėje studijoje-dirbtuvėje Varėnoje, Zyplių dvare (Šakių r.), Rokiškio krašto muziejuje, Užvenčio malūne (Kelmės r.), tautodailininkės I. Daujotaitės kūrybinėje bazėje Kernavėje, V. ir B. Šeškauskų kūrybinėje bazėje Molėtų r., Dieveniškų technologijų ir verslo mokyklos bazėje, Palūšės turizmo centre Salų k. (Ignalinos r.), Bialystoko aps. amatų centre (Lenkija). Esamos kūrėjų rezidencijos yra dalies kultūrinių ryšių pagrindas. Rezidencijų tobulumas sąlygoja pilnaverčius meno kūrėjų kultūrinius ryšius.

Rezidencijos sudaro sąlygas spręsti kūrėjų kvalifikacijos kėlimo klausimus, veiklos metodikos tobulinimo, menininkų rezidavimo, mainų aktyvumo klausimus. Rezidencijos padeda spręsti Lietuvos etnografinių regionų kūrybinius ryšius. Kultūros proceso užtikrinimui rezidencijose numatomi vykdyti įprasto formato renginiai: seminarai, kūrybinės dirbtuvės, plenerai, parodos, konkursai, edukaciniai renginiai. Rezidencijų dėka įprastose kūrėjų grupėse atsirandantys nauji dalyviai taps pagrindu inovacinėms kūrybos formoms ir metodams. Rezidencijos užtikrins galimybę vykdyti visų minėtų formatų projektus įvairaus amžiaus grupėms: jaunimui, vidutinei

amžiaus grupei, senjorams. Tokio darbo metodą stebime Švedijos „Wuxenskolan“, Lenkijos tautodailininkų draugijos, Norvegijos „Husflidslag“ veikloje.

Interneto svetainė: www.lietuvostautodaile.lt

Pirmininkas: Jonas Rudzinskas

– NACIONALINĖ ŽURNALISTŲ KŪRĖJŲ ASOCIACIJA

NŽKA skatina kūrybinę veiklą, palaiko kūrybinius, profesinius ir abipusiai naudingus ryšius su kitomis asociacijomis, valdžios ir valdymo organais bei visuomeninėmis organizacijomis, kolektyvais bei asmenimis Lietuvos Respublikoje ir užsienyje; gina ir stiprina NŽKA narių teises ir laisves, tinkamai atstovauja NŽKA narių interesams Lietuvoje ir pasaulyje; rengia įvairius renginius, skelbia konkursus, siūlo kandidatus valstybinėms bei kitoms meno premijoms gauti, vykdo įvairias kūrybines programas; teikia pasiūlymus Lietuvos Respublikos valstybinėms institucijoms dėl ruošiamų ir veikiančių įstatymų bei kitų teisės norminių aktų; skatina ir gina laisvą kūrybą, profesionalios žurnalistikos meną, propaguoja NŽKA narių kūrybą; gina profesinę etiką ir žurnalistų solidarumą; rūpinasi žurnalistikos istorija ir moksliniais tyrinėjimais žurnalistikos srityje; teikia informacinę, metodinę, konsultacinę, analitinę ir organizacinę pagalbą NŽKA nariams; kelia žurnalisto profesijos prestižą ir socialinį vaidmenį visuomenėje.

PARTNERIAI

- Lietuvos žurnalistų sąjunga
- Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas
- Lietuvos radijo ir televizijos komisija
- Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba
- Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija

ŠVIETIMO IR MOKSLO ĮSTAIGOS

- Vytauto Didžiojo universiteto žurnalistikos katedra
- Vilniaus universiteto Žurnalistikos institutas
- Klaipėdos universiteto Komunikacijos katedra
- Lietuvos žurnalistikos centras

TARPTAUTINIAI RYŠIAI

- Tarptautinė žurnalistų federacija
- Europos žurnalistų federacija

INFRASTRUKTŪRA

Žurnalistų namai, Jogailos g. 11 (III a.), LT-01116, Vilnius

Interneto svetainė: www.lzs.lt

Pirmininkas: Dainius Radzevičius

KOKYBINIO TYRIMO ĮŽVALGOS

Plėtotinos LMKA narių veiklos sritys

Kokybinio tyrimo duomenimis svarbiausia Lietuvos meno kūrėjų asociacijos (LMKA) veikla: meno kūrėjų socialinio intereso gynimas, bendraujant su Lietuvos valdžios institucijomis, rengiant ir siūlant įstatymų, norminių aktų projektus. Svarbios meno kūrėjų sąjungų nariams veiklos yra: galimybė menininkams įgyvendinti, publikuoti, viešinti savo kūrinius, pasinaudojant tam skirta konkrečios sąjungos infrastruktūra; galimybė dalyvauti sąjungų organizuojamuose renginiuose artimose meno srityse; sąjungų organizuojami mokymai, kūrybinės dirbtuvės, seminarai.

Labiau tobulintina LMKA veikla: per mažai komunikacijos viešojoje erdvėje – apie asociaciją, jos veiklas, asociaciją sudarančias meno kūrėjų sąjungas, jų jungtinę veiklą, interesus, asociacijos diskutuojamus meno kūrėjams aktualius klausimus. Tobulintinas yra tarptautinis bendradarbiavimas, kurį skatinti reikia įgyvendinant meno kūrėjų mainų rezidencijos programas; rinkodarą, rūpinantis griūnančių sąjungoms priklausančios bendrosios infrastruktūros pastatų renovavimu; rūpintis, kad valstybė pirktų meno kūrinius muziejams, šalies reprezentavimui); sąjungų narių (ypač jaunimo įsitraukimo ir motyvacine sistema) skatinimo turėtų skirti daugiau dėmesio savo nariams.

LMKA nariams labai aktualūs meno kūrėjų statuso ir kultūrinės veiklos teisinis reglamentavimas

Dažniausiai minėtinos: pensijos, rentos meno kūrėjams; valstybės įsipareigojimas įsigyti pirkti meno kūrinius; viešųjų pirkimų meno srityje supaprastinimas, administracinių švaistymų mažinimas; menininkų kaip individų finansinės paramos taisyklių supaprastinimas; lengvatos meno kūrėjo statusą turintiems asmenims.

Meno kūrėjams aktualūs suaugusiųjų švietimo ugdymo formos mokymai.

Dažniausiai minėti mokymai, seminarai, susiję su bendrosiomis mokymosi visą gyvenimą kompetencijomis: projektų vadybos, verslumo, finansinis raštingumo; meno vadybos; projektų rengimo, finansavimo paieškos, verslo rėmimo, ICT ir skaitmeninio raštingumo gebėjimų ugdymas.

LMKA meno rezidencijų infrastruktūros plėtra

Meno kūrėjų svarbiausi ir prasmingiausi meno rezidencijų veiklos pritraukiant Kultūros ministerijos vykdomą rezidencijų rėmimo programą ir ES struktūrinius fondus meno rezidencijų tinklo Lietuvoje plėtrai; pagrindinės kryptys, kuriomis šie fondai rezidencijose turėtų būti panaudoti: bendrosios, technologinės ir informacinės infrastruktūros plėtra, akcentuojant labiau renovaciją, eneregetinį efektyvumą ir pritaikymą meno rezidentūros funkcijoms, bet ne naujų objektų statyba; meno kūrėjų tarptautinio ir vietinio judumo programos; stipendijos, subsidijos,

grantai, bendradarvimas sus savivalda ir lokaliomis gyventojų bendruomenėmis priklausomai nuo meno kūrėjų rezidencijos veiklos profilio; meno rezidencijos turėtų veikti visus metus, ne tik vasarą. Be meno rezidencijų meno kūrėjams aktualūs ir kiti bendrosios, technologinės ir informacinės infrastruktūros klausimai, susiję su meno kūrėjų sąjungų leidyba ir infrastruktūra leidybai; technologine, audiovizualinė įranga, technologinės laboratorijos. Kai kurioms meno kūrėjų sąjungoms trūksta veiklai patalpų (vertėjų, dizainerių, kinematografininkų), kurių sprendimas gali būti kompleksinis atliekant alternatyvų analizes, pridėtinę vertę sukuriant per giminingų pagal veiklos profilį meno kūrėjų sąjungų infrastruktūros optimizavimą valstybei įsipareigojant suteikti būtiną paramą.

Vystytini komunikacijos ir informacinių sistemų aspektai

Svarbiausios, labiausiai vystytina kryptis vidinės ir išorinės komunikacijos srityje; taip ypač tarpdisciplininis menininkų bendravimas per vidinius LMKA projektus tarp sąjungų narių. Atrkreiptinas dėmesys, kad meno kūrėjų sąjungoms sunku prasibrauti su svarbiais pranešimais į platesnės auditorijos žiniasklaidą; menų analitikos, menų populiarinimas išlieka LMKA veiklos prioritetu; svarbi veiklos sritis – menininkų nominacijos, apdovanojimai, tai didina meno kūrėjų žinomumą, prestižą, pripažinimą, vaidmenį visuomenėje.

Kokybinio tyrimo pokalbiuose minėti svarbiausi pasiūlymai dėl LMKA ir kūrybinių sąjungų informacinės sistemos vystymo plėtojimo: informacinę sistemą reikėtų padaryti prieinamą ir įdomią užsieniui, su versija anglų kalba; ateityje informacinę sistemą plėtojant keliais etapais turėtų būti pristatomi atskiri menininkai, meno kūrėjų sąjungų nariai; informacija turėtų būti įdomi ne tik menininkams, specialistams, bet ir platesnei publikai, galėtų prisidėti prie meno, menininkų, meno renginių populiarinimo tarp Lietuvos gyventojų; informacinė sistema Lietuvos menininkams ir platesnei visuomenei galėtų būti vartai į svarbias užsienio, tarptautines bei Lietuvos duomenų bazines, susijusias su menu; galėtų pagyvinti menininkų bendradarbiavimą su atskiromis savivaldybėmis, vietos bendruomenėmis; informacinė sistema turėtų skatinti publiką teikti pasiūlymus, klausimus; sistemoje galėtų būti talpinama centralizuota informacija apie Lietuvos regionuose esančią infrastruktūrą meninei veiklai, renginiams.

Respondentai išskyrė ES finansavimo prioritetus skirtus reikšmingai gerinti Lietuvos meno kūrėjų situaciją: LMKA; parama rezidencijoms (įskaitant pastatų atnaujinimą, pritaikymą, pan.); finansinė parama rezidentų subsidijoms; tarptautinių projektų bendraf finansavimas Lietuvoje ir užsienyje; parama užsienyje organizuojamų festivalių, renginių, parodų lankymui, nes dalyvaujant tokiuose renginiuose, mezgasi kūrybiniai ir organizaciniai ryšiai tarp pavienių meno kūrėjų ir jų organizacijų; prioritetiniai LMKA projektai galėtų būti partnerysčių ir saugusiųjų kultūrinio švietimo projektai; atskirai sprendžiant kokybiškų meno rezultatų sklaidą, bendrą paramą kūrinių publikavimui, leidybai ir/arba tokios veiklos infrastruktūrai.

Tyrimo duomenimis svarbiausios LMKA narių socialinio indėlio sritys yra šios: jaunimo ir suaugusiųjų neformalus švietimas; visuomenės sveikatos būklė; tolerancijos, darnaus gyvenimo kartu, bendravimo tarp skirtingų žmonių ir kultūrų gebėjimo ugdymas (pvz. lietuvių ir lenkų santykiai); estetiškos aplinkos puoselėjimas; socialinės atskirties mažinimas; ekologija, žaliųjų idėjos, jų parama, populiarinimas; kultūrinis švietimas labai specifinėse socialinės atskirties vietose

(pvz., kalėjimuose, ligoninėse, vaikų namuose); žmonių kūrybiškumo skatinimas (pvz. lokaliuose bendruomenėse).

SSGG ANALIZĖ

SSGG analizę remiantis kokybinio tyrimo duomenimis sudaro 4 dalys: stiprybių – organizacijos savybių, padedančių siekti tikslų, silpnybių – organizacijos savybių, trukdančių siekti tikslų, galimybių – išorės sąlygų, padedančių siekti tikslų, grėsmių - išorės sąlygų, trukdančių siekti tikslų. Siekiant aiškiau struktūruoti LMKA veiklos kryptių analizę, atskirai apibendrinamos keturios esminės veiksmų grupės:

- **Bendras kontekstas** (visoms kitoms veiksmų grupėms bendri veiksniai);
- **Žmonės**;
- **Paslaugos**.

VIDAUS VEIKSNIAI: STIPRYBĖS IR SILPNYBĖS

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>Bendras kontekstas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LMKA tarybos posėdžių kokybė • Dalyvavimas meno kurėjų interesus atstovaujančių tarptautinių organizacijų veikloje • 	<p>Bendras kontekstas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarptautinių ir nacionalinių projektų bendrafinansavimo paieška • Nepakankamas bendradarbiavimas su aukštosiomis mokyklomis (LMKA, VDA ir kolegijomis) bei tyrimų įstaigomis
<p>Žmonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meno kurėjų nominacijos, apdovanojimai (LMKA kasmetinė premija) • 	<p>Žmonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LMKA priklausančių meno kurėjų sąjungų ir jų narių konkurencija
<p>Paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialinių meno kurėjų interesų gynimas, kūrybinės veiklos sąlygas lemiančių norminių aktų tobulinimas • Įvairių švietimo ir edukacinių projektų iniciavimas, planavimas ir įgyvendinimas (pvz. AKIM) • Galimybė įgyvendinti, publikuoti, viešinti savo kūrinius, pasinaudojant LMKA narių infrastruktūra • Organizuojami mokymai, kūrybinės dirbtuvės, seminarai • Iškyliausių meno kurėjų 	<p>Paslaugos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidinė komunikacija • Teisinė ir informacinė pagalba rūpintis savo srities LMKA meno kurėjų sąjungų narių, meno kurėjų galiomis prieš kūrybinės produkcijos užsakovus • Meno kurėjų, sąjungų narių informavimas apie visas jiems atsiveriančias veiklos galimybes, renginius • Visuomenės informavimas apie LMKA meno kurėjų sąjungų renginius, meno rezidencijas ir kultūrinės erdves bei jų paslaugas

IŠORĖS VEIKSNIAI: GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS

GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<p>Bendras kontekstas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktyvesnė LMKA ryšių su visuomene veikla • ES struktūrinius fondų pritraukimas skirtingo profilio meno rezidencijų tinklo 2014-2020 Lietuvoje plėtrai • menininkų tarptautiniams ryšiams, rezidencijų mainams, gauti tam specialų valstybės papildomo finansavimo. • savivaldybių ir vietinių bendruomenių aktyvus vaidmuo, plėtojant meno rezidencijų veiklą regionuose • prioritetas senųjų rezidencijų atnaujinimui • informacinė sklaida užsienyje apie geriausias meno kūrėjų rezidencijas • Ugdyti meno rezidencijų ir infrastruktūros paslaugų žmogiškuosius išteklius • Tisklinių subsidijų tarptautinio ir vietinio meno kūrėjų rezidavimui užtikrinimas • Patalpų paieška LMKA narėms, neturinčioms fizinės infrastruktūros kokybiškų paslaugų vykdymui 	<p>Bendras kontekstas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išorinė komunikacija • Savarankiškų organizacinių ir administracinių NVO gebėjimų stiprinimas • Atstovavimas dėl viešųjų pirkimų meno srityje supaprastinimo • Atstovavimas dėl įteisinimo galimybių fiziniams asmenims, ne organizacijoms, kreiptis dėl finansavimo • Autorinių teisių reglamentavimo spragos skaitmeninių technologijų kontekste, „nemokamos“ skaitmeninės erdvės problema • Menininkams skirtas verslo veiklos liudijimo įteisinimas • Finansinis valstybės „krepšelis“ meno kūrėjų status turintiems LMKA nariams • Informacinė atskirtis visuomenėje ir paslaugų verslo sektoriuje
<p>Žmonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naujų, jaunų meno kūrėjų pritraukimas (pvz. per inkubatorius) • Naujų juridinių LMKA narių priėmimas • Tarpdisciplininiai skirtingų meno kūrėjų renginiai • Bendrųjų ir specialiųjų mokymosi visą gyvenimą kompetencijų ugdymas (vadybos, teisinio, 	<p>Žmonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skirtingų meno kūrėjų įtraukimas į socialinių interesų gynimą • Didžioji darbo dalis atliekama savanoriškais pagrindais (nepakankami meno kūrėjų pavienių sąjungų administraciniai gebėjimai)

<p>finansinio raštingumo, kalbų, ICT, ugdomojo vadovavimo etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas meno mugėse • Moksleivių ir jaunimo kultūrinis ir meninis švietimas 	
<p>Paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meno kūrėjo statuso ir meninės kūrybos populiarinimas • Vystytina meno rezidencijų infrastruktūra ir paslaugos Lietuvoje • Projektinė veikla ne tik švietimo srityje • Meno kūrėjų sąjungų leidybos ir infrastruktūros leidybai galimybių centralizavimas • Centralizuota profesionali ryšių su visuomene specialistų pagalba korporatyvinei LMKA komunikacijai stiprinti • Profesionali meno analitika ir populiarinimas • Socialinių tinklų kūrimas ir valdymas • Informacinės sistemos (orientacija ir į užsienį) • Nuorodos į svarbias užsienio, tarptautines bei Lietuvos duomenų bazines, susijusias su menu informaciniame portale • Informacinio portalo orientacija į menininkų bendradarbiavimą su atskiromis savivaldybėmis, vietos bendruomenėmis. • Informacinio portalo atvirumas ir meno kūrinių ir renginių pasiūlos ir paklausos skatinimo galimybės • Informacinio portalo koncentracija į regioninių meno rezidencijų ir kultūrinių erdvių atvirą DB • Proaktyvumas gilinantį į regionines savivaldų strategijas, teikti pasiūlymus ir konsultacijas 	<p>Paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LMKA trūksta žinomumo platesnėje publikoje • Pagalba meno kūrėjų sąjungoms verslumo tematika • Centralizuota meno kūrėjų sąjungoms priklausančios bendrosios infrastruktūros analizė, skirta renovavimu, ir atstovavimas gaunant finansavimą. • Atsovavimas, siekiant, kad valstybė pirktų meno kūrinius • Autorinių ir gretutinių teisių apsauga ir švietimas • Švietimo ir edukaciniai renginiai skirti išskirtinai visuomenei ir lokalioms bendruomenėms • Pagalba kuriant meno rezidentūros programas LMKA meno kūrėjų sąjungoms • Pagalba centralizuotai ir toliau leidžiant ir platinant LMKA meno kūrėjų sąjungų reprezentacinius produktus

<p>darniai kultūrinei istorinei socialinei plėtrai savivaldybėse, panaudojant LmKA narių potencialą</p> <ul style="list-style-type: none">• Meno kūrėjų paslaugų plėtra kultūros centruose ir dvaruose• Siekti, kad kultūrinės veiklos, kontakto su kultūros, meno žmonėmis turėtų kuo didesnis skaičius vietovių• Verslo mecenavimo ir rėmimo populiarinimas• Finansavimo paieška užsienyje organizuojamų festivalių, renginių, parodų organizavimui (naujos galimybės kūrybinėms industrijoms).• Bendrų strateginių projektų iniciavimas atnaujintų LMKA veiklos kryptių įgyvendinimui kartu su LMKA meno kūrėjų sąjungomis.	
--	--

II. MENO REZIDENCIJŲ KONCEPCIJA IR PATIRTYS LIETUVOJE IR UŽSIENIO ŠALYSE

Ižanga

Šioje apžvalgoje aptarsime meno rezidencijų koncepciją, pateiksime pasirinktų užsienio šalių patirtį plėtojant ir palaikant meno rezidencijų tinklus, tose šalyse galiojančias meno rezidencijų paramos programas. Ypač bus teikiamas dėmesys rezidencijų tinklinei sąveikai. Šios apžvalgos tikslas – įvertinti užsienio šalyse vykdomo meno rezidencijų plėtojimo tendencijas, atskleisti sėkmingą ją patirtį, kuri galėtų būti naudinga plėtojant meno rezidencijas Lietuvoje siaurąja prasme ir taip pat – ieškant būtų atnaujinti egzistuojančią Lietuvos meno rezidencijų infrastruktūrą ją aktualizuojant ir integruojant į nacionalinio bei tarptautinio masto kultūros ir meno tinklus.

Rengiant apžvalgą buvo naudojama viešai prieinama informacija interneto portaluose www.transartists.org bei www.resartis.org, atskirų meno rezidencijų interneto svetainėse, su meno rezidencijomis susijusių regioninių, nacionalinių ir tarptautinių asociacijų, tinklų, vietos valdžios, regiono ir valstybinių institucijų interneto svetainėse. Dėl vietos stokos surinkta informacija analizuojama ir pateikiama apibendrinta, joje nebus išsamiai pristatomos atskiros meno rezidencijos, vietoje to, bus komentuojamos ryškiausios tendencijos taip pat atkreipiamas dėmesys į pritaikytus originalius, nestandartinius sprendimus, kurie parodo plačias meno rezidencijų plėtros galimybes.

Siekiant didesnio sistemiškumo, apžvalgai parinkta struktūra, kuri padės išryškinti rūpimus meno rezidencijų reiškinių aspektus pasitelkus tris viena kitą papildančias perspektyvas. Apžvalgos pradžioje taikydami “į apačios į viršų” aptarsime daugumai meno rezidencijų būdingus bendrus bruožus, galimą jų tipologiją, labiausiai būdingas funkcijas, tikslus, nuosavybės, administravimo ir paramos klausimus. Antroje dalyje aptarsime rezidencijų “horizontaliąją sąveiką” – įvairaus pobūdžio tarpusavio tinklaveiką, ryšius su meno, kultūros bei kitų sričių asociacijomis, kultūros organizacijomis, mokslo ir švietimo institucijomis, plėtros agentūromis, vietos ir regiono valdžios institucijomis. Trečioje dalyje sąlygiškai išskirsime “vertikalios (iš viršaus žemyn)” meno rezidencijų rėmimo politikos aspektus – nacionalines, ES ir kitas tarptautines paramos programas. Ketvirtoje apžvalgos dalyje bus pateiktos analizės išvados ir išsamiau komentuojami pasirinkti gerosios praktikos pavyzdžiai, kurie galėtų būti aktualūs plėtojant meno rezidencijų tinklą Lietuvoje.

1. Meno rezidencijos Lietuvoje, Airijoje, Lenkijoje ir Suomijoje

Apžvalgai pasirinktos užsienio šalys – Airija, Lenkija ir Suomija yra panašios į Lietuvą savo raidos dinamiškumu. Airijai buvo būdingas itin spartus ekonomikos augimas iki 2008 m. ekonominės krizės, taip pat plėtrai palankūs socialiniai ir demografiniai procesai. Lenkija išsiskiria nacionalinėmis investicijomis į kultūros infrastruktūrą programomis, finansuojamomis ES struktūrinių fondų lėšomis. Suomija garsėja itin aktyviu regioninių meno tarybų tinklu, jos kultūros politikai būdingos pačios naujausios tarpsektoriškumą ir interdiscipliniškumą akcentuojančios iniciatyvos. Šios šalys pasirinktos taip pat remiantis prielaida jog jų socialinis ir ekonominis kontekstai yra artimesni Lietuvai negu tokių šalių kaip Prancūzija arba Nyderlandai, nors jose meno rezidencijų tinklai yra ypač gerai išvystyti. Apžvalgoje bus nagrinėjamos atitinkamai 13 Lietuvos (LT1-13), 24 Airijos (IE1-24), 11 Lenkijos (PL1-11) ir 27 Suomijos (FI1-27) meno rezidencijos.

Susipažinus su priinama informacija apie įvairių šalių meno rezidencijas krinta į akis paties meno rezidencijų reiškinio mastas ir įvairovė. Šiuo metu vienoje iš didžiausių rezidencijų duomenų bazėje portale www.transartists.org pateikiama informacija apie daugiau negu 1200 rezidencijų iš 95 valstybių. Nepaisant tokio didelio rezidencijų projektų ir programų kiekio sunku rasti dvi vienodas – kiekviena meno rezidencija išsiskiria savo unikalia tapatybe. Pačia bendriausia prasme bet kurios meno rezidencijos koncepcijos esmė yra *gyvenimo ir kūrybos sąlygų sudarymas tam tikrą laiką rezidencijoje viešiniam menininkui*. Rezidencijos skiriasi savo steigimo istorija ir administracijos tipu, finansavimo šaltiniais, kandidatų atrankos būdu, reikalavimais keliamais atrinkamiems ir atrinktiems kandidatams, siūlomomis gyvenimo ir darbo sąlygomis, galimo vizito trukme, menų (tyrimų) sritimis, lokacijos specifika (pvz. rezidencija gali būti miesto centre arba nuošalioje kaimo sodyboje), rezidencijos dydžiu, rezidavimo sezoniškumu, rezidento gyvenimo integruotumo į menininkų bendruomenę bei vietinį kultūrinį socialinį kontekstą laipsniu, integruotumo į regioninius, nacionalinius ir tarptautinius organizacijų tinklus laipsniu ir pan.

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog tarp analizuojamų rezidencijų projektų nėra vien tik tradicines apgyvendinimo ir nakvynės paslaugas teikiančių įmonių – viešbučių, kaimo turizmo sodybų, nakvynės namų ir pan. Bendras skiriamasis meno rezidencijų bruožas yra aktyvus ir sistemiškas jų administracijų siekis formuoti rezidentų srautą pagal rezidentijos tapatybę atitinkančius atrankos kriterijus. Vertinant meno rezidencijų steigimo aplinkybes matosi, jog dažniausiai rezidencijas įkuria ir pirminiame plėtros etape ją administruoja individualūs meninkai, jų šeimos, neformalios grupės, menininkų įkurtos asociacijos arba NVO (LT6, IE7, IE8, IE13, IE19, IE22, PL1, PL2, PL5, PL9, FI2, FI3, FI5, FI14, FI15, FI27). Šio tipo rezidencijoms dažniau būdinga rezidencijos kaip nuošalios, gamtos prieglobstyje esančios ramios vietos, kur galima atsiriboti nuo trukdžių ir susitelkti kūrybiniam darbui, koncepcija. Dažniausiai tai – nedidelės rezidencijos, jose viešintys menininkai minimaliai integruojasi į vietinį socialinį kontekstą, kandidatų atranka kartais ribojama asmeninių kontaktų pagrindu plečiamu tinklu ir dvišalėmis sutartimis su analogiškais kitų šalių rezidencijomis, dažnai šios rezidencijos siūlo minimalias gyvenimo ir kūrybos sąlygas, vizito išlaidų finansavimo galimybes taip pat ribotos, rezidencijos labiau koncentruojasi į atskiras

meno sritis o ne į jų sąveiką. Kai kuriose rezidencijoje galioja specifiniai reikalavimai, pvz. draudžiama rūkyti (IE19). Kai kada pačių rezidencijų administratoriai pastebi, jog pereiti nuo šio sąlygiškai uždaro kandidatų atrankos būdo prie atviro paraiškų konkurso juos paskatino galimybė dalyvauti išorinėse menininkų vizitų rezidencijose finansavimo programose, kaip pvz. Šiaurės šalių kultūros fondo (FI27). Kartais rezidencijos įkuriamos paveldo objektuose, kartais susijusiuose su menininkų ar žymių visuomenės veikėjų veiklos istorija pvz. jiems testamente nurodžius įkurti pastate rezidenciją (IE1). Rezidencijos įkuriamos buvusioje gaisrinėje (IE3), buvusios ligoninės pastate (IE4), pilyse (IE5, PL11), žemės ūkiu užsiimančių ūkininkų sodyboje (IE7), buvusio jachtų klubo pastate (IE9), buvusių arklidžių pastate (IE18), buvusioje kabelių gamykloje (FI1, FI10), veikiančioje biologinių tyrimų stotyje (FI7), buvusioje kaimo mokykloje (FI19), buvusioje veterinarijos klinikoje (FI20), buvusioje pieninėje (FI29) ir pan.

Nuosavybės ir priklausomybės požiūriu galima sąlygiškai skirti privačias rezidencijas (LT8, IE6, IE7, PL1, FI2, FI5), meno organizacijoms (asociacijoms, fondams, kūrybinėms agentūroms, įmonėms, NVO ir pan.) priklausančias rezidencijas (LT2, LT6, IE2, IE9, IE15, IE20, PL8, FI14, FI18, FI28, FI29), vietos valdžiai (miestų savivaldybėms) priklausančias rezidencijas (LT1, LT5, IE3, IE16, IE21, PL4, FI12, FI25), mokslo ir studijų institucijų padalinius (LT3, IE6, FI7), rezidencijas, tiesiogiai susijusias su stambiomis, plačią veiklą vykdančiomis kultūros ir meno įstaigomis (LT5, LT7, IE4, IE7, FI2, FI17), rezidencijas, priklausančias nacionalinėms vyriausybėms (LT7, IE1, IE7).

Visos aptariamos rezidencijos priima rezidentus iš užsienio, nors kai kurios įvardija konkrečias šalis kurių menininkus rengiais priimti (PL11). Nemaža dalis rezidencijų priima ir vietinius (iš tos pačios šalies) menininkus (LT5, IE3, IE16, IE17, IE20, PL5, PL8, FI2, FI4). Kai kada užsienio ir vietiniams menininkams skiriamos atskiros tos pačios rezidencijos programos (FI14), kai kada į atskiras grupes išskiriami ilgalaikiai ir trumpalaikiai rezidentai (LT5, FI14). Dauguma rezidencijų akcentuoja menininko pasiekimų, jo darbų kokybės ir pripažinimo svarbą atrenkant kandidatus. Tačiau kai kurios rezidencijos skelbiasi galinčios priimti ne tik profesionalius menininkus bet ir patyrusius mėgėjus (FI17), menininkus, kurie neturi labai įspūdingo "portfolio" (FI4), arba šiaip bet kokius "kūrybingus asmenis" (PL8), kurie gali pasiūlyti originalią idėją, tokiu atveju idėjos originalumas yra pagrindinis atrankos kriterijus.

Dauguma rezidencijų riboja vizito trukmę nuo dviejų savaitių iki 6 mėn. Nors, kaip buvo minėta, būna ir ilgalaikių rezidentų. Viena rezidencija leidžia menininkams apsistoti ir vienai nakčiai (FI16).

Iš aptariamų rezidencijų mažumą sudaro tokios, kurios priima tik vienos siaurai suprantamos meno srities menininkus: šokis (FI1), literatūra (LT11, FI16), muzika ir garso menas (FI26), grafika (FI17). Dauguma rezidencijų vartoja apibendrintus meno sričių pavadinimus (pvz. "vaizduojamieji menai" (visual arts): LT3, LT4, LT6, IE1, IE3, IE5, IE7, IE10, IE17, IE23, PL3, FI4, FI7, FI11, FI14, FI21, FI22, FI23, FI27, "taikomieji menai" (applied arts): LT6, FI13, FI14, "scenos menai" (performing arts): LT4, LT5, LT6, IE1, IE5, PL1, PL3, PL6, PL10, FI4, FI13, FI14, FI23. Kai kurios

rezidencijos tiesiogiai akcentuoja multidiscipliniškumą (IE9, IE23) arba pabrėžia kad priima “visų sričių” menininkus (IE12). Visgi dauguma pateikia išsamius sąrašus meno sričių, kuriuose derinami skirtingi menai. Nemaža dalis rezidencijų pažymi, jog be meno kūrėjų taip pat pasirengusios priimti ir kuratorius bei tyrėjus (IE13, IE15, IE16, IE17, IE20, PL6, PL8, PL9, PL11, FI4, FI6, FI7, FI10, FI14, FI19, FI23, FI24).

Rezidencijos labai skiriasi menininkų integracijos į rezidencijos vietinį kultūrinį socialinį kontekstą laipsniu. Dalis rezidencijų akcentuoja galimybę izoliuotis ir susitelkti vien prie savo kūrybinio darbo (IE19, FI2), dalis reikalauja, kad reziduojantys menininkai vienaip ar kitaip prisidėtų prie vietos meno ir kultūros gyvenimo: eksponuotų savo darbus, parengtų savo projektus ir su jais dalyvautų vietos renginiuose (pvz. festivaliuose: LT13, IE14). Kai kurios rezidencijos aiškiai formuluoja siekį jose kuriamo meno pagalba palankiai įtakoti vietinį kultūrinį ir socialinį kontekstą ir numato atitinkamus uždavinius jose besilankantiems menininkams: IE21, IE23, PL5, FI3, FI22, FI24.

Apibendrinant meno rezidencijų įvairovės apžvalgą galime sudaryti sąlyginę skirtingų jose pasireiškiančių interesų derinimo principų suvestinę:

Interesų grupė	Interesai
Menininkai (individai, neformalios grupės, asociacijos)	Galimybė realizuoti kūrybinius projektus, bendradarbiauti
Meno ir kultūros organizacijos (NVO, labdaros fondai, kūrybinės agentūros, įmonės)	Atskirų meno sričių puoselėjimas, atskirų meno ir kultūros strategijų įgyvendinimas
Meno ir kultūros, mokslo ir švietimo įstaigų padaliniai	Papildomos galimybės plėtoti įstaigos veiklą bendradarbiaujant tarptautiniu mastu
Savivaldos įstaigos	Vietos kultūrinio gyvenimo aktyvinimas, vietos įvaizdžio gerinimas, vietos socialinės aplinkos ir gyvenimo kokybės gerinimas
Nacionalinės įstaigos	Valstybinės kultūros politikos tikslų įgyvendinimas

2. Meno rezidencijų tinklaveika

Nors, kaip minėjome, vienas iš tradicinių meno rezidencijų tikslų yra suteikti viešiniam menininkui kuo geresnes sąlygas išvengiant pašalinių trukdžių ir susitelkiant kūrybai, tačiau akivaizdu, jog menininkų bendravimas ir bendradarbiavimas yra esminis visų meno rezidencijų koncepcijos elementas. Tinklinė menininkų ir meno rezidencijų sąveika ne tik padeda pasiekti rezidencijų misijas aktyvindama idėjų apykaitą, bet tampa pagrindine rezidencijų gyvybingumo prielaida. Aptariant meno rezidencijų pavyzdžius į akis krinta tinklinio bendradarbiavimo rezidencijose tipų įvairovė. Siekiant sistemiškesnio apibendrinimo pateiksime būdingiausius tinklinio bendradarbiavimo pavyzdžius grupuojant juos pagal vis didėjančią tinklo aprėptį.

Pats siauriausias rezidencijos gyvybingumą užtikrinančio menininkų tinklo pavyzdys yra asmeninių kontaktų pagrindu plečiamas pažįstamų menininkų ratas, į kurį patenkama gavus jam jau priklausančio menininko rekomendaciją (FI27). Kartais rezidencijos įkūrimo metu pradeda veikti grupė menininkų, kuri tampa naujo tinklo užuomazga (PL9, FI3). Toks tinklas plečiamas sudarant ir įgyvendinant dvišalius susitarimus su konkrečiomis užsienio rezidencijomis (FI5, FI27).

Atskirų meno sričių menininkus vienijančios asociacijos ir gildijos yra specializuoti profesiniai menininkų tinklai, kurie ne vienodu mastu, tačiau dažnai tiesiogiai įtakoja tarp rezidencijų judančius menininkų srautus (dailininkų sąjunga - LT2, scenos menų bendrija - FI9, rašytojų sąjunga - FI16).

Atskiras rezidencijų tinklaveikos atvejis – aktyvus konkretaus miesto savivaldybės ar miesto tarybos dalyvavimas koordinuotai kuruojant ir pristatant kai kurias mieste veikiančias meno rezidencijas. Du tokių miesto rezidencijų tinklų pavyzdžiai – Dublino rezidencijų tinklas (jungia tris rezidencijas - Art Residencies Dublin (IE16, 17, 18)) ir Helsinkio tarptautinė meno rezidencijų programa (jungia dvi rezidencijas - HIAP) (FI10).

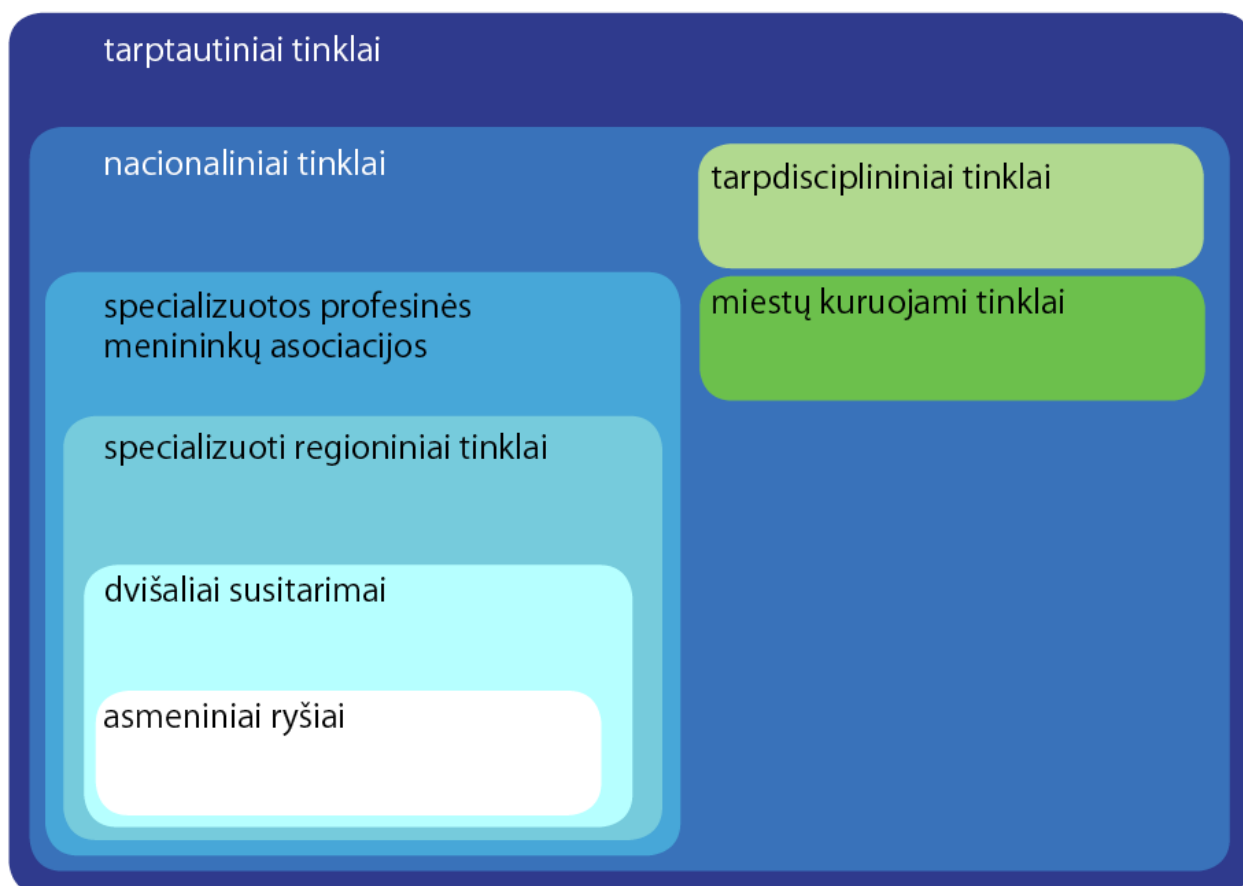
Kai kada menininkai organizuojasi į specializus regioninius tinklus: pvz. Satakuntos vaikų kultūros tinklas Suomijoje (FI24), Centrinės Suomijos rašytojų mėgėjų sąjunga (FI16).

Kartais rezidencija dalyvauja nacionaliniame regioninių centrų tinkle (pvz. nacionaliniame Suomijos regioninių šokio centrų tinkle – FI1), kartais nacionalinė menininkų asociacija pati valdo ir menininkų tinklą ir rezidencijas (pvz. Suomijoje kūribinis centras ir asociacija Arteles - I4F). Egzistuoja specializuotas nacionalinis tinklas, besirūpinantis menininkų darbo sąlygomis ir jungiantis menininkų studijas - Suomijos menininkų studijų fondas FASF (FI8), apie šį tinklą ir jo funkcijas plačiau kalbėsime kitame skyriuje.

Rezidencijos gali priklausyti tardsisciplininiams tinklams, siekiantiems pvz. meno ir mokslo sinergijos, pvz. Suomijos biomeno bendruomenė kuruoja rezidenciją veikiančioje biologinių tyrimų stotyje, priklausančioje Helsinkio universitetui (FI7). Tokiu atveju reziduojantys menininkai ir mokslininkai turi prisidėti prie kuriamos meno ir mokslo sinergijos savo projektais.

Atskirą kategoriją sudaro tarptautiniai rezidencijų ir su jomis susijusių organizacijų tinklai. Aptariamose rezidencijoje minimi šie tarptautiniai tinklai: tarptautinis konversijų tinklas Trans Europe Halles (LT5, FI10), tarptautinė kultūros informacijos ir žinių platforma LabforCulture (FI15), globalus meno rezidencijų tinklas ResArtis (LT3, LT5, FI15), Nyderlandų karališkosios meno akademijos meno ir rezidencijų platforma (FI5), Europinis literatūros centrų tinklas (jam priklauso ir Thoma Manno kultūros centras Nidoje, kurio nėra Transartists duomenų bazėje) HALMA (FI16), Tarptautinis rezidencijų tinklas jaunimui „Pépinnières européennes pour jeunes artistes artist-in-residence“ 2013 (FI17).

Ne visos rezidencijos įvardija savo partnerius, todėl realus tinklų sąrašas yra tikrai platesnis. Čia pateikti pavyzdžiai parodo meno rezidencijų tinklaveikos mastą ir įvairovę. Šioje schemoje pateikiame pagrindinių įvardytų tinklų tipų aprėpčių santykinį vertinimą:



Nors ši schema neatspindi visų tarptinklinių sąsajų, tačiau ji leidžia įvertinti daugumos aptariamų rezidencijų integruotumo laipsnį.

3. Rezidencijų rėmimo politika

Šiame skyriuje skirsime dėmesio vertikaliai perspektyvai „iš viršaus žemyn“ ir mėginsime apžvelgti meno rezidencijų rėmimo politikos aspektus. Jeigu iki šiol kalbant apie rezidencijas kaip atskiras menininkų ar jų organizacijų iniciatyvas bei apie įvairius rezidencijų tinklus buvo paranku neišskirti atskirų valstybių rezidencijas ir visas jas vertinti kaip t.t. tarptautinio masto reiškinį, tai kalbant apie rėmimo politiką pravartu išskirti skirtingų valstybių specifiką.

Airijos respublikos kultūros politiką reglamentuojančiame menų įstatyme (Arts Act, 1951/1973) numatomi šie kultūros ir meno paramos valstybės biudžeto lėšomis šaltiniai: 1) įvairių nacionalinės Vyriausybės departamentų teikiama parama, nacionalinės Loterijos loterijos parama bei Viešųjų darbų tarnybos (prižiūrinčios valstybei priklausančius pastatus), 2) vietos savivaldos parama per regionų menų tarybas ir kai kurias apskričių meno tarnybas, 3) Menų Tarybos parama.

Už kultūros politiką atsakingas Vyriausybės Menų, paveldo ir airių kultūros departamentas turi tris skirtingus padalinius: Menų, Kino, Muzikos ir Airių kultūros. Menų padalinio funkcija – politikos formavimas, tuo tarpu šioje srityje rėmimo funkciją atlieka Airijos Menų taryba, finansuojama Vyriausybės, tačiau nepriklausomai priimanti sprendimus dėl konkrečių projektų finansavimo. Airijos menų tarybos paramą rezidencijoms galima dalinti į dvi kategorijas. Pirmiausia atskirai skiriama parama skirtingų meno sričių menininkams vykti į rezidencijas: šiuo metu veikia Jaunųjų menininkų rezidencijos programa, šokio menininkų rezidencijos programa, teatro scenos menininkų rezidencijos programa, vaizduojamųjų menų kuratorių rezidencijos programa. Svarbu pažymėti, jog šios programos yra nacionalinės ir remia menininkų rezidavimą pačios Airijos institucijose, kitaip sakant vietinį mobilumą. Airijos Menų taryba neturi atskiros programos, kuri būtų skirta vien tik rezidencijų rėmimui, tačiau rezidencijos kaip ir kitos kultūros įstaigos gali būti finansuojamos pagal įvairias kitas Menų tarybos programas, pvz.: Kasmetinė parama kultūros organizacijoms, Kasmetinė parama meno programų įgyvendinimui, Reguliari parama kultūros organizacijoms. Menininkai tai pat gali pretenduoti į projektinę paramą veiklai taip pat ir rezidencijose naudojant Menų tarybos teikiamą paramą pagal tokias programas kaip Menininkas bendruomenėje arba Jaunimo, vaikų ir edukacijos sektoriaus paramos programa. Atskira Airijos menų tarybos programa skirta menininkų kelionėms, praktikai ir mokymuisi užsienio organizacijose paramai - Kelionių ir mokymų grantai. Ši programa taip pat finansuoja ES kultūros programos, o nuo 2014 - ES Kūrybinės Europos programos dalyvius.

Pačios rezidencijos informuoja, jog sulaukė paramos daugiausia iš nacionalinės Menų tarybos (IE2, IE3, IE9), bei vietos valdžios institucijų (IE2, IE3, IE9), viena rezidencija gavo tiesioginę paramą iš Menų, paveldo ir Airijos kultūros departamento (IE4), dar viena rezidencija panaudojo ES struktūrinių fondų paramą atnaujinant Newtown pilies pastatą (IE6). Šuos labiau įprastus finansavimo šaltinius papildė labiau specifiniai, kaip pvz.: Airijos menų ir neįgaliųjų asociacijos grantas (IE2), Airijos amatų tarybos parama (IE2), Asociacijos Verslas - menui parama (IE2).

Apibendrinant galima pasakyti, kad Airijos vykdoma rezidencijų rėmimo politika yra integrali kultūros politikos dalis – rezidencijos, kaip galimos paramos gavėjos yra paminėtos daugumoje konkursinio finansavimo reglamentų šalia kitų kultūros įstaigų. Rezidencijos gali pretenduoti į paramą kaip įstaigos, gali gauti paramą savo veiklos programoms, tuo tarpu menininkai gali pretenduoti į paramą skirtą gyvenimui ir veiklai rezidencijose šalia kitų galimybių keliauti.

Lenkijos kultūros politikai būdingas siekis decentralizuoti kultūros valdymą ir finansavimą. Lenkijos Respublikos kultūros ir nacionalinio paveldo ministerija teikia stipendijas menininkams bei meno mokyklų studentams, teikia stipendijas užsienio kelionėms ir kelių mėnesių trukmės vizitams (pagal dvišalius susitarimus), teikia rentas pensijinio amžiaus menininkams, socialinę paramą menininkams, pagal atskirą kategoriją finansuojamos vadinamos „Kultūros ministro programos“, kurios apima 1) muzikos, scenos meno, kino, kultūros sklaidos užsienyje renginių rėmimą, 2) šiuolaikinio meno kūrinių, muziejų eksponatų kolekcijų rėmimą bei užsakymus kompozitoriams, 3) kultūros observatorijos finansavimą, 4) paveldo objektų išsaugojimą, muziejų veiklos rėmimą, liaudies kultūros puoselėjimą, archeologinio paveldo išsaugojimą, kultūros paveldo išsaugojimo ir skaitmeninimo veiklas, 5) kultūros infrastruktūros vystymo finansavimą, kuris dalijamas į kultūros įstaigų infrastruktūrą, meno mokyklų infrastruktūrą, kultūros namų infrastruktūrą. Šalia šių programų Lenkijos kultūros ir nacionalinio paveldo ministerija administruoja ES struktūrinių fondų veiksmų programos „Infrastruktūra ir aplinka“ dalį skirtą kultūros ir paveldo infrastruktūrai finansuoti. Pagal šią programą ES regioninės plėtros fondo lėšos yra investuojamos į trijų kategorijų infrastruktūrą: 1) nacionalinės svarbos paveldo objektai, 2) nacionalinės svarbos kultūros infrastruktūros plėtra ir jos būklės gerinimas (tikslas – gerinti kultūros prieinamumą), 3) meno švietimo infrastruktūros plėtra.

Turint omenyje Lenkijos Kultūros ir nacionalinio paveldo ministerijos turimą tarpinės institucijos statusą administruojant ES struktūrinių fondų lėšas, būtina atkreipti dėmesį, kad dvi iš aptariamų rezidencijų yra sulaukusios ES regioninės plėtros fondo finansavimo (PL5, PL10). Visgi verta pažymėti, jog ES finansavimą reglamentuojančiuose dokumentuose meno rezidencijos nėra išskiriamos ir patenka į bendrą kultūros įstaigų kategoriją. Lenkijos meno rezidencijos taip pat gauna paramą, teikiamą ES programos „Kultūra“ (PL5, PL6), kai kurios rezidencijos nurodo, jog yra gavusios Kultūros ir nacionalinio paveldo ministerijos paramą (PL5, PL8), dažnai minima vietos valdžios parama (PL5, PL8, PL9, PL10), kai kada pažymimas verslo įmonių, bankų indėlis (PL2, PL11).

Suomijos kultūros politikai būdingas itin ryškus meno tarybos ir vietos savivaldos vaidmuo plėtojant kultūrą (vietos savivaldybės skiria apie 60 proc. visų išlaidų kultūrai, tuo tarpu nacionalinei vyriausybei kartu su regionų tarybomis tenka apie 40 proc. paramos). Suomijos kultūros sistema pasižymi itin stipriu nacionalinių įstaigų tinklu, kuris yra finansuojamas nacionalinės vyriausybės. Šalia tradicinių europinių kultūros politikos tikslų, tokių kaip „kūrybingumo ir įvairovės skatinimas, nacionalinio tapatumo puoselėjimas, decentralizacija,

vienodos prieigos prie kultūros ir meno užtikrinimas“, Suomija dar 1993 metais kultūros politikai išskėlė naujus, kultūros sektorių į kitas valstybės politikas integruojančius tikslus: „kultūros ir meno ekonominis ir socialinis vaidmuo, viešojo, pelno nesiekiančio ir privataus kultūros finansavimo partnerystė, ekologiškai darnaus gamtos ir žmogaus sukurtos aplinkos vystymo užtikrinimas“.

Suomijos Švietimo ir kultūros ministerija yra už kultūros politikos formavimą atsakinga nacionalinės vyriausybės institucija. Jos tiesioginės atsakomybės sritį sudaro kultūros politikos planavimas ir įgyvendinimas menų, bibliotekų, muziejų, intelektualinės nuosavybės, kultūros paveldo, jaunimo reikalų ir sporto bei medijų srityse. Ministerijai tiesiogiai pavaldžios tokios institucijos kaip Suomijos kino fondas, Suomijos kino archyvas, Valstybinė filmų cenzūros tarnyba, Nacionalinė paveldo taryba, Suomenlinna tvirtovė, aklųjų biblioteka. 1917 metais Suomijoje buvo įkurtos atskirų kultūros sričių valdybos, kurios 1960 ir 1970 metais buvo performuotos į meno tarybų sistemą, kuriai vadovauja Suomijos menų taryba. Tokiu būdu atsirado devynios nacionalinės atskirų meno sričių tarybos: architektūros, kino, amatų ir dizaino, šokio, literatūros, muzikos, foto meno, teatro ir vizualiųjų menų. Nuo 1967 metų šių menų tarybų veikla buvo išplėtotą ir vienuolikoje Suomijos regionų. Nuo to laiko regionų menų tarybų tinklas yra itin svarbus įgyvendinant kultūros politiką visoje Suomijos teritorijoje bendradariaujant su vietos valdžia, menininkų asociacijomis, meno ir kultūros įstaigomis. Šiuo metu Suomijos Menų Tarybos funkcijas atlieka Suomijos meno rėmimo centras, kuris be kitų dalykų finansuoja Suomijos menininkų rezidavimų užsienio rezidencijose.

Pastariaisiais metais stebimi keli svarbūs procesai Suomijos kultūros politikoje. Vyriausybė jungia švietimo įstaigas, tokiu būdu Helsinkio menų ir dizaino universitetas, Helsinkio technologijų universitetas ir Helsinkio ekonomikos mokykla buvo sujungti į vieną Aalto universitetą. Panašiai 2013 metais rengiamasi apjungti Sibelijaus muzikos akademiją, Dailės akademiją ir Teatro akademiją. Kitas svarbus procesas – kultūros įstaigų transformacija į fondus (pvz. Suomijos nacionalinė galerija, Rusijos ir Rytų Europos tyrimų institutas numatomi transformuoti į atitinkamus fondus).

Centrinės valdžios, regiono ir vietos savivaldos kofinansavimo derinimas yra labiausia būdingas aptariamoms Suomijos rezidencijoms (FI1, FI4, FI9, FI10, FI15). Kai kurios rezidencijos nurodo Suomijos kultūros fondą (FI4, FI14), ES programą kultūra (FI4), Šiaurės ministrų tarybos biurą (FI13) bei Šiaurės šalių kultūros fondą (FI15) kaip savo rėmėjus. Šalia nuorodų į privatų rėmimą (FI4) Suomijos rezidencijos gauna paramą ir iš gana specifinių institucijų, pvz. Suomijos gyvenimo istorijos asociacijos bei Shingle bažnyčios paramos asociacijos (FI21).

Apibendrinant galima teigti, jog be kitų finansavimo šaltinių gausos Suomijai yra ypač būdingas sistemiškas skirtingų veldžios lygmenų bendradarbiavimas remiant aptariamą meno rezidencijas. Suomijos kultūros politikai būdingas ryžtingas efektyvių sprendimų diegimas „iš viršaus“ ypač siekiant mažinti centrinės valdžios įtaką, integruoti savarankiškas įstaigas, kelti joms bendrus, kultūrą į Suomijos ekonominį ir socialinį kontekstus integruojančius veiklos tikslus. Šis

kompleksinis požiūris į kultūrą padėjo Suomijai pasiekti itin gerų rezultatų finansuojant kultūros infrastruktūrą ES struktūrinių fondų lėšomis, nors čia pat pripažįstama, kad tie patys struktūriniai fondai savo ruožtu padėjo labiau integruoti kultūrą į kitas valstybės politikas: „ES politikos, ypač struktūrinės paramos programos, taip pat susiejo viešąsias kultūros politikos iniciatyvas su vietos urbanistinės plėtros ir socialinės sanglaudos politikomis“

(Ritva Mitchell, Anna Kanerva, *Finland: Historical perspective: cultural policies and instruments*, <http://www.culturalpolicies.net/web/finland.php>).

Lietuva Respublikos vienintelė iš aptariamų valstybių turi atskirą rezidencijų rėmimo programą, kuri įgyvendinama Kultūros ministerijos 2013-2015 metų strateginio veiklos plano programos „Kultūros rėmimo fondas“ kontekste siekiant programos tikslo „Skatinti kultūros ir meno plėtrą, sudarant sąlygas kultūros ir meno projektų vykdymui“. Programa pasižymi tuo, jog finansuoja Lietuvoje esančių rezidencijų projektus, kuriuos įgyvendinant į Lietuvą atvyksta užsienio menininkai. Priešingai negu Airija, Lietuva neremia vietinio menininkų mobilumo. Programa remia projektus, kuriuose pateikiamas planas, kaip rezidentai bus įtraukti į vietos, kurioje yra rezidencija, kultūrinį gyvenimą, tokiu būdu programa skatina meno integraciją į vietinį kultūrinį ir socialinį kontekstą. Pasak konkurso finansavimo taisyklių, įstaigos, gavusios paramą iš paramos rezidencijoms programos tais pačiais metais negali pretenduoti į ministerijos kitų programų paramą tiems patiems projektams. Nors tai nereiškia, kad rezidencijos negali pretenduoti į kitas programas, tačiau akivaizdu, jog ministerija teoriškai gali finansuoti tik galimus rezidencijų veiklos projektus, tačiau nėra numatoma galima parama rezidencijų išlaikymui, jų, kaip įstaigų funkcionavimo užtikrinimui. Iš aptariamų rezidencijų viena yra gavusi ES struktūrinių fondų paramą (LT5), dažnesnis yra Kultūros ministerijos ir vietos savivaldybės kofinansavimas (LT1, LT3, LT4, LT5).

Lietuvoje įgyvendinama rezidencijų paramos programa yra iš esmės rezidencijų tarptautiškumo skatinimo programa ir nėra skirta pačių rezidencijų kaip įstaigų stiprinimui, geresnių galimybių priimti menininkus sudarymui. Kita vertus, nors reikalavimas integruoti reziduojančių menininkų veiklą į vietos kultūrinį gyvenimą padeda stiprinti rezidencijų sociokultūrinį potencialą, tačiau akivaizdu, kad privalomu būdu taikomas visoms paraiškoms jis labai susiaurina remtinių rezidencijų koncepciją. Turint omenyje visų aptariamų rezidencijų įvairovę, panašu, jog įgyvendinama programa geriausiai atitinka ne tradiciškai suprantamų meno rezidencijų, bet kultūros įstaigų ir organizacijų įgyvendinančių tarptautinius projektus ir siekiančių pakviesti užsienio menininkus į savo renginius poreikius. Galima sąlygiškai teigti, jog įgyvendinama programa remia ne Lietuvoje veikiančias meno rezidencijas, bet jose reziduojančius užsienio menininkus. Taip pat kyla klausimas, ar nevertėtų programos nuostatų formuluoti taip, jog ne ministerija, bet pačios rezidencijos spręstų dėl konkrečių užsienio menininkų vizitų galimybių, gali būti, jog tokiu būdu rezidencijų tarptautinė tinklaveika vystytųsi natūraliau. Programoje įrašytas reikalavimas remti tik užsienio menininkų rezidavimą iš dalies prieštarauja kitam tos pačios programos reikalavimui – integruoti reziduojančių menininkų veiklą į vietinį sociokultūrinį

kontekstą, nes mažina galimybes reziduojantiems užsienio meninkams bendrauti su vietiniais meninkais.

4. Lietuvos ir užsienio šalių patirties finansuojant meno rezidencijas apibendrinimas ir Lietuvos kontekstui galimai naudingų sprendimų pavyzdžiai

Lyginant Lietuvos ir kitų šalių patirtis plėtojant meno rezidencijų tinklą krenta į akis viena tendencinga diproporcija. Pačios rezidencijos, bent jau tos, kurios dalyvauja Transartists bei Res Artis tinkluose, yra daugeliu atveju visiškai palyginamos su užsienio šalyse veikiančiomis rezidencijomis: jose sudaromos sąlygos gyventi ir kurti, rezidencijose vyksta kultūrinis gyvenimas, jos skiriasi savo koncepcijomis, lokacijomis ir veiklos požiūriu, dauguma rezidencijų yra gerai integruotos į vietinius, nacionalinius ir tarptautinius menininkų tinklus. Didžiausias skirtumas išryškėja lyginant rezidencijų rėmimo politikos įgyvendinimą. Kaip matėme, Airijos, Lenkijos ir Suomijos taikoma finansavimo politika palyginus efektyviai išnaudoja skirtingų lygių finansavimo derinimo galimybes: ES struktūrinių fondų investicijas papildo valstybės biudžeto lėšos, kurias teikia arba Vyriausybės institucijos (departamentai, ministerijos) arba Menų Tarybos kartu su regioninėmis menų tarybomis. Savo ruožtu šį finansavimą itin aktyviai papildo vietos savivalda:

Finansavimo lygmuo	Finansavimo objektas	Airija	Lenkija	Suomija	Lietuva
Vietos savivalda	Išlaikymas ir veikla	Aktyviai remia rezidencijas savo teritorijoje	Aktyviai remia rezidencijas savo teritorijoje	Aktyviai remia rezidencijas savo teritorijoje	Aktyviai remia rezidencijas savo teritorijoje
Menų taryba, regioninės menų tarybos	Veikla	Aktyviai remia meno sklaidą ir tarptautinį mobilumą	nd	Aktyviai remia meno sklaidą, regioninį ir tarptautinį mobilumą (suomių menininkų rezidavimą užsienio rezidencijose)	Kultūros ir meno taryba įkurta 2013 m. regioninių meno tarybų nėra.
Valstybės biudžeto lėšos (departamentai,	Išlaikymas ir veikla, mobilumo	Rezidencijos integruotos į visų sričių kultūros	Skiria finansinę paramą	Rezidencijos integruotos į visų sričių kultūros	Programiškai remiamas rezidencijų siekis kviesti

ministerijos)	programos	politiką, finansuojamas vietinis menininkų mobilumas	rezidencijoms	politiką, finansuojamas vietinis menininkų mobilumas	užsienio menininkus
ES struktūriniai fondai	Infrastruktūra	Kultūra sistemiškai ir konceptualiai integruota į SF paramos programas	Kultūra sistemiškai ir konceptualiai integruota į SF paramos programas, Kultūros ministerija atlieka šakinės institucijos vaidmenį investuojant SF lėšas į kultūros infrastruktūrą	Kultūra sistemiškai ir konceptualiai integruota į SF paramos programas	Parama atsitiktinė

Kreipiant dėmesį į meno rezidencijų finansavimo sistemiškumą aiškiai matosi, jog vien tik vietos savivaldos lygmenyje Lietuvoje veikiančios aptariamoms meno rezidencijoms sulaukia panašaus dėmesio kaip analogiškos užsienio meno rezidencijos. Kitose grandyse regimi itin dideli skirtumai. Kaip minėjome, ES struktūrinių fondų parama Lietuvos meno rezidencijų infrastruktūros plėtrai yra atsitiktinė, ją gavo tik LT5 (Menų spaustuvė), tačiau ne kaip rezidencija, o kaip šiuolaikinių scenos menų centras, kurio patalpose nėra rezidavimui skirtų erdvių. Kultūros ministerijos skiriama parama pagal šiuo metu įgyvendinamą programą yra itin ribota. Lietuvoje rezidencijų kol kas neremia Kultūros ir meno taryba, regioninių meno tarybų nėra. Bendra situacija Lietuvoje yra gana paradoksali. Lietuvoje veikia aktyvios turinčios savo skirtingas koncepcijas ir jau sėkmingai į tarptautinius tinklus integravusios rezidencijos, kas rodo rezidencijų poreikį ir populiarumą, tačiau 1) nėra sistemos, kuri padėtų plėtoti rezidencijų infrastruktūrą, 2) valstybinė parama rezidencijoms skiriama užsienio menininkų rezidavimui Lietuvoje, nors būtent tai remia ir užsienio šalių valstybės, kita vertus, valstybės paramą gaunančių Lietuvos rezidencijų tarptautiškumas ir tinklaveika yra ir taip gerai išvystyta, tuo tarpu Lietuvoje visiškai neišnaudojamos vietinio menininkų mobilumo ir rezidavimo Lietuvos rezidencijose galimybės (primename, jog nemaža dalis aptariamų užsienio

rezidencijų priima ir vietinius, ir užsienio menininkus, Airijos ir Suomijos institucijos sistemškai remia menininkų vietinį mobilumą).

Skirtingai nuo aptariamų užsienio šalių atveju, Lietuvos menininkai neturi galimybių pasinaudoti viešomis duomenų bazėmis www.transartists.org ir www.resartis.org norėdami rasti galimybę vykti į rezidenciją Lietuvoje, kadangi iš aptariamų rezidencijų tik viena priima vietinius menininkus (LT5) arba tokia galimybė nėra aiški. Kadangi viešai nėra priinama informacija apie esamą arba galimą Lietuvoje esančių meno rezidencijų pasiūlą, yra sunku įvertinti paties tinklo tankumą, bei galimus vietinius menininkų srautus.

Siekiant keisti Lietuvoje meno rezidencijų situaciją ją transformuojant teigiama linkme ir realizuojant meno rezidencijų meninį ir sociokultūrinį potencialą, rekomenduotina vadovautis šiais principais:

- 1) Stiprinti individualią rezidencijos tapatybę atsisakant finansavimu arba kokiomis kitomis priemonėmis riboti jos koncepciją.
- 2) Sudaryti sąlygas sistemškai plėtoti rezidencijų infrastruktūrą panaudojant taip pat ir ES struktūrinių fondų lėšas.
- 3) Subalansuoti Valstybės lėšomis teikiamą paramą meno rezidencijoms (remti ne užsienio menininkų rezidavimą Lietuvoje, bet rezidencijų išlaikymą ir veiklą, remti Lietuvos menininkų vietinį mobilumą ir rezidavimą Lietuvos rezidencijose, remti Lietuvos menininkų rezidavimą užsienio rezidencijose).
- 4) Ieškoti būdų kaip kompensuoti regioninių meno tarybų trūkumą Lietuvoje sukuriant trūkstamą grandį tarp Valstybinės politikos remiant meno rezidencijas bei vietos savivaldos pastangų plėtoti rezidencijas savo teritorijose.

Regioninio matmens trūkumas be papildomo finansavimo apribojimo, taip pat labai apsunkina galimybę vykdyti koordinuotą vidinę ir išorinę Lietuvos meno rezidencijų komunikaciją. Šis trūkumas gali būti pašalintas sukuriant bendrą Lietuvos meno rezidencijų, jų teikiamų paslaugų ir galimybių jose reziduoti duomenų bazę. Žemiau pateiksime keletą užsienio geros praktikos pavyzdžių, kurie galėtų būti naudingi kuriant tokią duomenų bazę Lietuvoje.

A) *Suomijos menininkų (dailininkų) studijų fondas (The Finnish Artists' Studio Foundation <http://www.ateljeesaatio.fi>)*

Suomijos menininkų (dailininkų) studijų fondą įkūrė Suomijos dailininkų asociacija 1990 metais norėdama jam perduoti asociacijos valdomą nekilnojamą turtą. Įsteigto fondo tikslas – prižiūrėti ir kiek galima mažesne kaina nuomoti vaizduojamojo meno kūrėjams darbo įrangą ir studijas, kitais būdais gerinti jų darbo sąlygas. Fondas įgyvendina Suomijos dailininkų asociacijos politiką ir yra pelno nesiekianti organizacija. Fondui priklauso pastatas, kuriame yra 100 studijų pritaikytų vaizduojamojo meno kūrėjų darbui, 32 rezidencijos (jose galima reziduoti ilgą laiką – 5-10 metų) ir

dvi skulptūrų dirbtuvės. Fondas taip pat remia ir siekia pagerinti Suomijos menininkų darbą užsienio šalyse, savo interneto svetainėje turi užsienio rezidencijų duomenų bazę. Fondas turi menininkų mobilumo programą, kuri suteikia galimybę suomijos menininkams viešėti 4-6 mėnesius Bazelyje, Šveicarijoje, arba Kvebeke, Kanadoje, šia programą finansuoja Menų taryba. Fondas taip pat yra nacionalinis tarptautinės jaunųjų menininkų mobilumo programos „Pépinieres européennes pour jeunes artistes programme“ koordinatorius. Fondas yra tarptautinės meno rezidencijų asociacijos Res Artis narys.

Fondo interneto svetainėje pateikiama informacija apie visas fondo teikiamas rezidavimo ir darbo vietų galimybes. Fondo teikiama informacija yra susieta su Suomijos dailininkų asociacijos interneto svetaine.

Fondas yra kompleksinis sprendimas leidžiantis 1) efektyviai naudoti asociacijos nekilnojamąjį turtą siekiant asociacijos tikslų, 2) viešai teikti išsamią informaciją apie rezidavimo ir darbo vietų galimybes, 3) aktyviai dalyvauti tarptautiniuose meno rezidencijų tinkluose bei nacionalinėse meno rezidencijų paramos programose.

B) Tarptautinė meno rezidencijų asociacija Res Artis

Res Artis susikūrė 1993 kaip neformalus tinklas, kurio tikslas – meno rezidencijų ir jų programų reprezentacija ir jų interesų tenkinimas. Šiuo metu Res Artis yra daugiau kaip 400 meno rezidencijų iš 70 šalių jungianti asociacija, savo interneto svetainėje teikianti informaciją apie savo narius, jų teikiamas paslaugas ir pan. Asociacija suteikia 4 skirtingų tipų narystę (bendra (daugiausia narių, mokestis priklauso nuo organizacijos biudžeto), asocijuota (gali būti ir valstybinės institucijos), individuali (taikoma atskiriems asmenims, menininkams (narystė neužtikrina automatiško dalyvavimo rezidencijų programose), pradedančio nario (organizacijos, kurios pradeda rezidencijos programas)). Visi nariai gali dalyvauti periodiniuose tinklo (bendruose ir regioniniuose) suvažiavimuose, visi išskyrus individualius narius gali balsuoti bendruosiuose asociacijos susirinkimuose, nariai (išskyrus individus) turi atvirą individualizuotą prieigą prie asociacijos interneto svetainės, kurioje gali patys talpinti, redaguoti ir atnaujinti informaciją apie save.

Pagrindinė asociacijos funkcija – informacijos apie narius sklaida ir jų tarpusavio tinklaveikos skatinimas. Asociacijos interneto svetainė leidžia naujienlaikratį, yra sritis, kurioje sekami rezidencijų programų paraiškų terminai, yra sukurta atskira sritis, kur pateikiamos nuorodos į kitus rezidencijoms aktualius tarptautinius ir nacionalinius tinklus, paramos fondus ir pan. Asociacija tarptininkauja tarp savo narių įkūrusi dvimetį grantą „Res Artis award“, kurio esmė ta, kad kai kurie nariai suteikia galimybę nemokamai reziduoti jų pasirinktiems menininkams. Asociacija taip pat teikia „ResSupport Fellowship“ kuri padeda pradedančiam asociacijos nariui dalyvauti nario senbuvio veikloje ir mokytis. Asociacijos iniciatyva „ResConnect“ leidžia narėms senbuviams sumokėti narystės mokestį už narį naujoką, „ResSupport“ – teikti kitokio pobūdžio pagalbą naujiems nariams. Asociacija užsiima ir lobistine veikla siekdama palengvinti vizų gavimą menininkams ir kultūros darbuotojams atvykstantiems pvz. į ES iš trečiųjų šalių.

Asociacija pateikia sėkmingus sprendimus kaip galima 1) sisteminti ir priinama forma pateikti informaciją apie asociacijos narius – meno rezidencijas, 2) įvairiomis priemonėmis skatinti asociacijos narių tarpusavio komunikaciją atsižvelgiant į jų bendrus interesus, kurie savo ruožtu 3) skatina asociacijos narius ne tik pasyviai gauti asociacijos interneto svetainės informaciją, bet ir aktyviai dalyvauti ją atnaujinant.

C) *Tarptautinis meno rezidencijų tinklas Transartists www.transartists.org*

Tinklas Transartists garsėja pačia plačiausia ir giliausia vieša meno rezidencijų duomenų baze (šiuo metu joje informuojama apie daugiau kaip 1200 rezidencijų 95 šalyse). Nuo 2013 m. sausio 1 d. tinklas yra tapęs Nyderlandų tarptautinio kultūros bendradarbiavimo centro (Dutch Center for International Cultural Cooperation) dalimi. Šalia tarptautinės rezidencijų duomenų bazės, Transartists taip pat pristato Nyderlandų meno rezidencijų tinklą „AiR Platform NL“, jungiantį virš 80 meno rezidencijų veikainčių Nyderlandų teritorijoje. Skirtingai negu asociacija Res Artis, tinklas Transartists yra pirmiausiai skirtas ne rezidencijoms, bet menininkams, todėl tinklas taip pat organizuoja AiR seminarus, skirtus menininkams, kuriuose skleidžia informaciją apie galimybes naudotis meno rezidencijų teikiamomis galimybėmis. Kaip ir Res Artis interneto svetainė, Transartists turi dinamišką rezidencijų programų terminų skiltį, patarimus kokius žingsnius ir kokia seka turi atlikti menininkas norėdamas pasiruošti rezidavimui, skelbia menininkų atsliepimus apie jų rezidavimo patirtį, skelbiami įvairių šalių meno rezidencijų žemėlapiai, tarptautinių renginių, festivalių, susijusių su rezidavimo galimybėmis kalendorius, informacija apie tarptautinių meno studijų švietimo įstaigose galimybes, finansinės paramos galimybes, teikiamas įvairiose šalyse, nuorodų į kitus tarptautinius meno ir kultūros tinklus sąrašas, aktualių tyrimų, konferencijų santraukas. Interneto svetainėje veikia skelbimų lenta, kur menininkai skatinami tiesiogiai keistis studijomis tarpusavyje, kur rezidencijos gali skelbti atvirkščius kvietimus menininkams, taip pat galima pateikti laisvos formos skelbimus.

Nyderlandų meno rezidencijų tinklas „AiR Platform NL“ yra patalpintas atskiroje www.transartists.lt skiltyje (<http://www.transartists.org/airplatformnl>), tačiau savo vidine struktūra ir dizainu kartoja tarptautinę skiltį. Joje taip pat talpinama informacija apie rezidencijas, aplikacijų terminai, naujienos, patarimai menininkams, tyrimai, vietinių AiR seminarų kalendorius ir pan.

Tinklas Transartists yra itin galingas rezidencijų paieškos įrankis. Jis pateikia sėkmingą sprendimą kaip galima 1) visą svarbią ir išsamią informaciją pateikti aiškia forma orientuojantis visu prima į menininko poreikius, 2) integruoti tarptautinę meno rezidencijų duomenų bazę su nacionaline, 3) šviesti menininkus apie rezidencijų teikiamas galimybes ir tokiu būdu a) formuoti didesnę rezidencijų poreikį, b) skatinti rezidencijas siekti didesnio matomumo ir todėl dalyvauti teikiant informaciją Transartists interneto svetainėje.

Siekiant pasinaudoti pristatyta sėkminga užsienio patirtimi plėtojant meno rezidencijų tinklus Lietuvoje bei jų komunikaciją, rekomenduotina:

1. Meno rezidencijoms tinkamą infrastruktūrą valdančios asociacijos (pvz. meno kūrėjų sąjungos) turėtų parengti ir įgyvendinti joms priklausančių rezidencijų infrastruktūros plėtros projektus ir sukurti šios infrastruktūros valdymo, siekiant asociacijų tikslų, mechanizmus (plg. Suomijos FASF fondas).
2. Lietuvos meno kūrėjų asociacija turėtų inicijuoti nacionalinio meno rezidencijų tinklo steigimą (plg. AiR Platform NL) į kurį galėtų jungtis ne tik meno kūrėjų asociacijų valdomos rezidencijos, bet ir šiuo metu veikiančios nepriklausomos bei švietimo, kultūros ir meno įstaigoms priklausančios ir kitos meno rezidencijos. Tinklas neturėtų apsiriboti vien tik informacijos apie rezidencijas skelbimu, bet taip pat turėtų šviesti meninikus apie rezidencijų teikiamas galimybes bei padėti veiklą pradedančioms rezidencijoms.
3. Lietuvos meno kūrėjų asociacija turėtų sukurti internetinę Lietuvos meno rezidencijų duomenų bazę, kuri derintų 1) Lietuvos ir užsienio menininkų poreikius rasti tinkamą rezidenciją Lietuvoje ir 2) meno rezidencijų poreikį plėsti savo veiklą bei pasikviesti viešėti aukšto lygio meno kūrėjus.

III. MENO KŪRĒJŲ ORGANIZACIJŲ VIDINIŲ IR IŠORINIŲ PASLAUGŲ PLĒTRA

1. PASLAUGŲ KOKYBĒ IR FIZINĒS INFRASTRUKTŪROS PLĒTRA

KULTŪROS ORGANIZACIJŲ INFRASTRUKTŪROS SĄVOKOS, TIPAI

Kultūros infrastruktūra – kūrybinėms ir kultūros paslaugoms būtini viešojo ir privataus sektorių materialūs išteklių tinklai. **Kultūros infrastruktūros vartotojai** – meno kūrėjai, kultūros įstaigų personalas, visuomenė (suaugusieji, dirbantieji, jaunimas, moksleiviai, studentai). Bendroji infrastruktūra į kūrybines ir kultūros paslaugas poreikius labiausiai orientuota – kultūros įstaigų institucijų materialinė bazė (pvz. teatrų, viešųjų bibliotekų, muziejų, multifunkcinių kultūros įstaigų patalpos). **Technologinė infrastruktūra** (bendroji ir specializuota įranga). **Informacinė infrastruktūra** (kompiuterinė, audiovizualinė įranga, teatrų, bibliotekų informacijos sistemos ir specializuota įranga, taip pat elektroninės, komunikacinės, socialinės priemonės ir išteklių. Dalis informacinės infrastruktūros apima elektronines, komunikacines (interneto ir kitos elektroninės komunikacijos formos, socialinės kultūrinės plėtros tradicinė mokslinė leidyba ir moksliniai renginiai) ir socialines (šaltiniai ir priemonės dalykiniam ir tarpdalykiniam (tarpdiscipliniam) bendradarbiavimui skatinti socialinėje kultūrinėje plėtroje) priemonės ir išteklius.

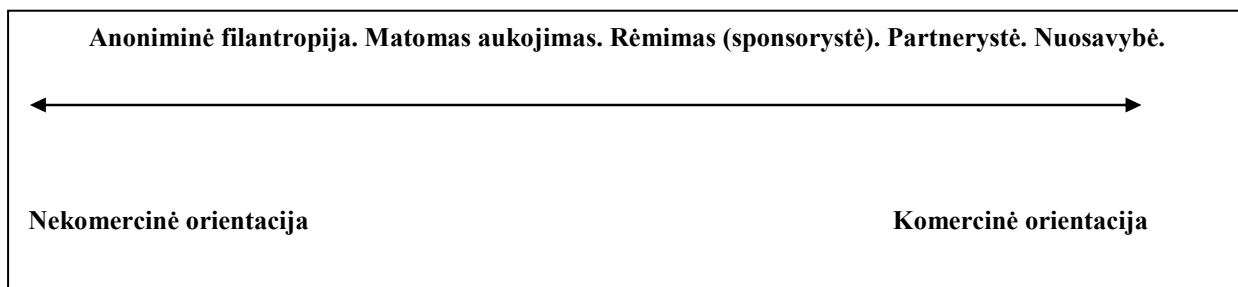
KULTŪROS INFRASTRUKTŪROS TIPOLOGIJA:

PRIDĖTINĘ VERTĘ KURIANČIOS KULTŪROS INFRASTRUKTŪRA						
Pastatai (nekilnojama infrastruktūra)		Įranga (kilnojamieji įrenginiai, įskaitant integruotą informacinę įrangą)		Informacinė įranga		
Kultūros įstaigų, paveldo objektų, viešųjų bibliotekų, teatrų, muziejų pastatai, kitos patalpos		Bendroji ir specializuota įranga		Kūrybinėms ir kultūros paslaugoms skirta bendroji ir specializuota programinė įranga ir įrenginiai, neintegruoti į konkrečią įrangą	Viešųjų bibliotekų informacijos sistemos ir specializuota įranga, specialieji bibliotekų informaciniai išteklių	Elektroninės komunikacijos bendrosios priemonės ir išteklių (informaciniai tinklai, informacinės sistemos, technologinės platformos, duomenų bazės)
Naujų pastatų statyba	Senų pastatų (patalpų), tiesiogiai susijusių su kūrybinių ir kultūros paslaugų procesų rekonstrukcija, pritaikymu pagal reikalavimus	Bendrosios įrangos įsigijimas, kūrimas ir diegimas	Specializuotos įrangos įsigijimas, kūrimas ir diegimas	Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterių išoriniai įrenginiai, kūrybinėms ir kultūros paslaugų procesams būtina audiovizualinė įranga – įsigijimas, kūrimas ir diegimas	Informacijos sistemos ir specializuota įranga, specialieji bibliotekų informaciniai išteklių – įsigijimas, kūrimas ir diegimas	Informacijos sistemų, elektroninių komunikacijos priemonių, technologinių platformų, duomenų bazių įsigijimas, kūrimas ir diegimas

NVO RĖMIMO TIPOLOGIJA

NVO bendradarbiavimo su verslu formų tipologija

Siekiant suvokti verslo įmonių rėmimo (sponsorystės) formų klasifikavimą NVO (*non profit*) organizacijoms kaip ilgalaikio konkurencingumo, siūloma sutelkti dėmesį panagrinėti į teorinį modelį, kuris aiškinamas kaip abipusių suinteresuotų partnerių komercinių mainų forma.



Rėmimo formų tipologija (pagal Bednall, Walker, Curl, LeRoy, 2001)

Anoniminė filantropija, nesiekianti jokių komercinių tikslų. **Viešas aukojimas**, kurio privalumai atsiskleidžia viešai. Viešas aukojimas gali reikšti arba pinigus, prekes ar paslaugas bei paramą, nesiekiant tiesioginės naudos savo organizacijai. **Rėmimas (sponsorystė)** – jau daugiau komercinė orientacija, ir skiriasi nuo aukojimo tuo, kad rėmimas – tai pinigų, prekių, paslaugų suteikimas arba galima parama, tačiau jau siekiant tam tikros naudos, kaip, pavyzdžiui, organizacijos logotipo viešinimas renginių metu. **Partnerystė** yra labiausiai išskirtinė NVO ir įmonės, viešojo sektoriaus organizacijų bendradarbiavimo forma. Komerčinės orientacijos rėmimo tipai vis labiau tampa orientuoti į vis platesnį bendradarbiavimo laipsnį. **Nuosavybės** modelis traktuojamas jau kaip NVO priklausymas verslo vienetui.

2. PASLAUGŲ KOKYBĖ IR INFORMACINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA

SUMANI SPECIALIZACIJA KŪRYBINIŲ IR KULTŪRINIŲ INDUSTRIJŲ SEKTORIUOSE REGIONUOSE

Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro ekspertinių tyrimų duomenimis svarbiausi iššūkiai Lietuvai 2014-2020 m. yra socialiniai. Tai apima: prastėjančią demografinę situaciją, netolygią regioninę plėtrą, skurdą, nelegalų darbą ir nepakankamą socialinę sanglaudą; įgūdžių ir darbo rinkos poreikių atotrūkį, nepakankamai vystomi talentai ir kūrybinis potencialas; viešojo sektoriaus

inovacijų ir valdymo efektyvumo stoką. Tikėtina, kad ateityje išliks poreikis didinti viešojo sektoriaus veiklos efektyvumą, t.y. su mažesniais kaštais pasiekti geresnius rezultatus. Nepaisant ženklių pastangų ir išteklių, tam tikrų socialinių problemų (pvz., socialinė atskirtis, ilgalaikis nedarbas, kt.) nei Lietuvos, nei užsienio Vyriausybėms nepavyksta efektyviai spręsti. Tai rodo augantį poreikį kurti ir taikyti socialines inovacijas, t.y. ieškoti naujų būdų spręsti įsisenėjusias problemas. Čia dėmesys neretai skiriamas gyventojų ir bendruomenių įgalinimui, naujų sąveikos formų kūrimui. Nuolatinis mokymasis, tikėtina, išliks viena svarbiausių priemonių siekiant gyventojams prisitaikyti prie technologinės kaitos, tebesitęsiančių struktūrinių Lietuvos ūkio pokyčių ir kt. kaitos veiksnių. Todėl ateityje stiprės suaugusiųjų mokymosi gebėjimų (pvz., savivaldaus mokymosi) ir galimybių (pvz., individualizuotas ir nemokamas mokymosi turinys, nauji mokymosi metodai, formos ir terpės) stiprinimo poreikis. Tęsiant viešųjų paslaugų (kultūros, švietimo, socialinės, sveikatos apsaugos ir kt.) teikėjų tinklo optimizaciją ateityje ir toliau mažės šių paslaugų prieinamumas rečiau apgyvendintuose regionuose, kas dar labiau didins regioninius skirtumus. Siekis stiprinti politikos rezultatyvumą ir toliau didins žiniomis bei įrodymais grįsto valdymo paklausą. Todėl vis intensyviau bus taikomas eksperimentavimo, stebėsenos, vertinimo ir kt. instrumentai. Todėl vis labiau akcentuojama sumani valdysena – kaip atsakinga viešoji politika, valdymo ir viešojo valdymo atvirumas, viešųjų paslaugų kokybė, viešojo administravimo gebėjimų, piliečių ir visuomenės dalyvavimas viešajame valdyme, tarptautinis Lietuvos bendradarbiavimas; metodai, procesai ir technologijos įgalinančios vietas bendruomenės pačioms spręsti problemas ir leidžiančios padidinti sveikatos, kultūros, užimtumo, socialinės apsaugos, etc., paslaugų prieinamumą gyventojams (regionuose).

MENŲ, HUMANITARINIŲ IR SOCIALINIŲ MOKSLŲ IR KŪRYBINIŲ IR KULTŪRINIŲ INDUSTRIJŲ IŠMANIOS SPECIALIZACIJOS STRATEGIJOS SUKŪRIMO PROCESAS



Šiame kontekste menų, humanitarinių ir socialinių mokslų prioritetai yra itin svarbūs, sudarant sąlygas kūrybinių ir kultūrinių instrijų srityse sisteminiėmis investicijomis skatinti naujoviškų produktų, paslaugų, procesų, orientuotų į besimokančios visuomenės vartotojų skatinimo priemones. Sukurus specialias NVO skatinimo programas kultūros tematikoje būtų galima sėkmingiau užtikrinti inovatyvių klientams, vartotojams, visuomenės nariams, piliečiams susijusių orientuoti viešojo sektoriaus, nevyriausybinių organizacijų ir jų paslaugų modelius.

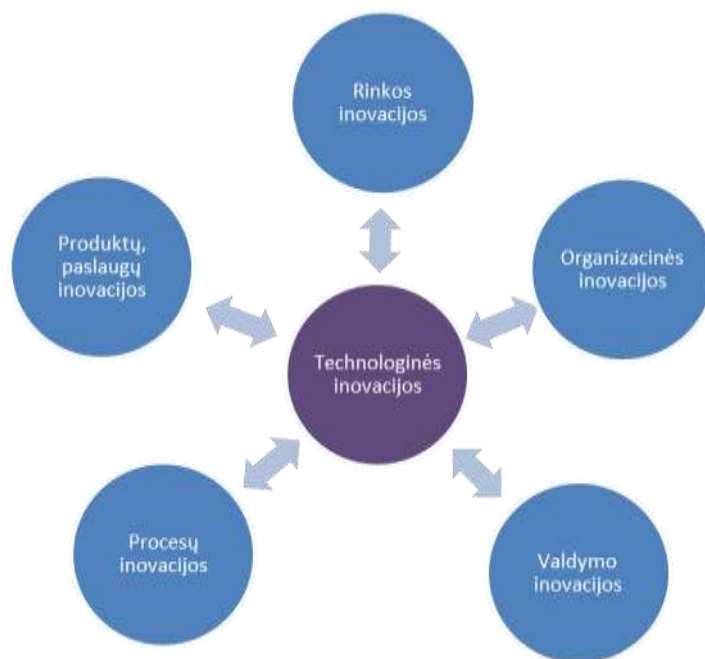
DIZAINERIŲ MĄSTYMO TAIKYMAS KURIANT NAUJUS PASLAUGŲ MODELIOUS

Vienas iš naujų požiūrių į paslaugų kokybę yra design thinking filosofija. Pastaraisiais metais „vadyboje ir inovacijų valdyme įmonės turėtų bandyti taikyti interaktyvų į procesus orientuotą metodą, kuris susijęs su dizaineriams būdinga mąstymo metodologija“ (Borja de Mozota,2009). Pasaulyje dizainerių mąstymas dar tik skinasi kelią į pripažinimą ir yra mokslininkų tyrinėjimų objektas,o praktinis taikymas kol kas susiduria su barjeriais. Nauji paslaugų modeliai yra tiesiogiai susiję su dizaineriams būdingu mąstymu apie veiklos procesus, orientuotus į klientų, vartotojų elgsenos sprendimus informacinėse sistemose ir su jomis susijusiose paslaugose. **Paslauga**, kitaip

nei produktas, neturi fizinės apčiuopiamos išraiškos ir įgyja prasmę tik tuomet, kai yra atliekama ar vartojama. Paslaugos atlikimo metu sukuriama neapčiuopiama (tokia kaip patogumas, komfortas, sveikata, pramoga ir pan.) pridėtinė vertė vartotojui. **Paslaugų dizaino** diskurse disciplinos apibrėžimas nėra aiškiai nusistovėjęs ir dėl šios priežasties galima teigti, kad tai gyvas ir besikeičiantis dalykas. Dauguma autorių sutinka, jog tai yra tarpdisciplininė praktika, kombinuojanti įvairius dizaino, vadybos, marketingo ir tyrimų aspektus. Sąmoningai sukurtos paslaugos, naudojant dizaino procesus ir metodikas, naujuose verslo modeliuose yra empatiškos vartotojų poreikiams ir bando sukurti naują socioekonominę vertę visuomenėje. Paslaugų dizainas yra esminis dalykas žinių ekonomikoje, kuris bando sukurti holistinių potyrių visumą. **Nukreiptas arba orientuotas į vartotoją dizainas (angl. - user- centered design)** gali būti kategorizuotas kaip kelių pakopų problemų sprendimo procesas, kuris ne tik reikalauja dizainerių analizuoti ir numatyti kaip vartotojas naudosis produktu ar paslauga, bet taip pat išbandyti sukurtų prielaidų veiksmingumą realybėje su tikrais vartotojais. **Dizaineriška mąstysena (angl. – design thinking)**, pasak Tim Brown, „gali būti apibūdinta kaip disciplina, kuri naudoja dizainerio jautrumą ir metodus tam, kad suderintų žmonių poreikius su tuo, kas technologiškai įvykdoma ir tai ką perspektyvi verslo strategija gali paversti į vertes klientams ir rinkos galimybes“.

Dizaino funkcijos, kurias dažniausiai naudoja verslas yra estetika, forma ir funkcionalumas. Šių laikų tyrėjai pripažįsta, kad geras dizainas yra esminis sėkmės faktorius tiek versle, tiek siekiant visuomenės gerovės, kadangi dizainas yra inovacijų šerdis, svarbus įrankis šių laikų verslo įmonėms, kurios siekia didinti savo rinkos dalį ne vien kaštų mažinimu, bet siekdamos išsiskirti geresnėmis vartotojų poreikių įžvalgomis, aukštesne prekės ženklo verte (*angl.: goodwill*), į žmogų orientuotomis inovacijomis, kurios kuria tvarų konkurencinį pranašumą.

Lietuvos statistikos departamento klasifikatoriuje minimos 2 tipų inovacijos- technologinės ir netechnologinės. Press ir Cooper (2008) teigia, kad didžiausią naudą produktų, paslaugų, procesų ar rinkos inovacijos duoda tada, kai jos derinamos su technologinėmis inovacijomis.



Inovacijų tarpusavio sąveika (pagal Press, M., Cooper, R., 2008)

Verganti (2008) tokias inovacijas, kurios kyla iš kūrybinių industrijų ir kitų pramonės sričių sąveikos, vadina dizaino inovacijomis, atskirdamas šį inovacijų tipą nuo technologinių ir rinkos inovacijų. Koria (2013) teigia, kad dizainas yra iš esmės vartotojų problemų sprendimo procesas. Jis glaudžiai susijęs su vartotojų poreikių formavimu. Inovacija ir naujai sukurta vertė yra prasminga, jeigu ji:

- Pasiūlo vartotojui malonią patirtį, pakeičia vartotojo elgesį;
- Sukuria prielaidas įmonei sėkmingai veikti ir užtikrina tęstinumą;
- Sukuria prielaidas sistemai sėkmingai veikti ir kurti vertę suinteresuotoms šalims;
- Pagerina visuomenės gyvenimo kokybę.

Verganti (2009) pateikiama dizaino inovacijos samprata prieštarauja vyraujančiai rinkodaros teorijai ir praktikai: „Dizaino inovacija prasideda ne nuo vartotojo įžvalgų... Dizaino inovaciją paskatina įmonės vizija apie galimas progresyvias produktų reikšmes, kurios atsiras ateityje“.

Snelders (2013) išskiria inovacijų tikslus paslaugoms: tobulinti vartotojų gyvenimo kokybę; kurti vertę organizacijoms; užtikrinti tvarią plėtrą; kurti gerovę visuomenėje.

Taigi, dizaino inovacijos, kurios kyla iš bendradarbiavimo su kūrybinėmis industrijomis, yra vienos svarbiausių ateities paslaugų inovacijų.

PASLAUGŲ KOKYBĖS INOVATYVIŲ SPRENDIMŲ ĮTAKA

Paslaugų kokybei viešajame sektoriuje diegiant sisteminius sprendimus gali pasitarnauti dizainas, kurio vaidmuo būtų integruoti veiklos procesus taip, kad jie tarnautų vartotojui. Dizainas gali tapti tarpininku tarp potencialiai intelektualių vartotojo poreikių ir intelektualių procesinių sprendimų. Krippendorff (2006) pristatė terminą „į žmogų orientuotas dizainas“ (angl. : human-centered) , dažnai vartojamą kaip termino „į vartotoją orientuotas dizainas“, sinonimą. Į žmogų orientuoto dizaino terminas daugiau vartojamas pabrėžiant holistinę dizaino reikšmę sprendžiant socialines problemas; kalbant apie dizainą, kaip mąstyseną, kuriai būdingi šie aspektai: platus bendradarbiavimas; problemų sprendimas; tarpdisciplininėse komandose; dėmesys paslaugų tvarumui; platus visų suinteresuotų šalių įtraukimas į procesą.

Į vartotoją orientuoto dizaino pasekmė yra inovacija, kuri vienu metu atnaujina tiek produktus, tiek procesus. Jei orientuojamasi į vartotoją, keičiasi inovacijų modelis, kadangi tenka bendradarbiauti su įvairiais ekspertais.

Tradicinis strateginis požiūris į vertės kūrimą remiasi supratimu, kad vertė yra integruota į produktus ir paslaugas, vertės pasiūlymas yra pardavimas, tuo tarpu bendradarbiavimo su vartotoju strategija - kai vertė yra integruota į vartotojo asmeninę patirtį (Prahalad ir Ramaswamy, 2004) ir vertė atsiranda tik tuomet, kai pasiūlymas pradedamas naudoti. Bendradarbiavimas su vartotoju vyksta iš išorės į vidų kryptimi, kadangi siekiama suprasti vartotojo vertės kūrimo procesus ir palaikyti bendradarbiavimą, kuriant vertę kartu su vartotoju (Vargo ir Lusch, 2006).

Paslaugose sąveika su vartotojais vyksta per įvairius sąlyčio taškus- fizinius elementus, procesus, žmones. Visuose sąlyčio taškuose yra erdvės naujų verčių kūrimui. Vertė kuriama mokantis kartu, dialogas su klientu yra šio mokymosi proceso esminė dalis. Bendradarbiavimas su klientu kuriant paslaugas reikalauja naujų vadybos ir lyderystės įgūdžių ir praktikų, kitokių vertybių- ne siekti greitos finansinės naudos, o kurti ilgalaikius santykius su klientais.

Paslaugų kūrimo procese didžiausias iššūkis organizacijoms yra įtraukti vartotoją kuo ankstesnėse paslaugos vystymo stadijose, kadangi tai galima padaryti tik turint ilgalaikius, gilius santykius su vartotoju. Ojasalo (2009) išskiria šiuos vartotojų vaidmenis: (1) vartotojas kaip informacijos šaltinis ir (2) vartotojas kaip vertės kūrimo proceso bendraautorius. Vartotojo - bendraatoriaus vaidmuo yra aktyvus, jis dalyvauja visose paslaugos vystymo stadijose. Įmonė, daug bendraudama su vartotoju, gali įžvelgti daug svarbių dalykų, tikėtinų naujų poreikių ateičiai (Narver et.al, 2004),

įmonei atsiveria galimybė formuoti ateities poreikius ir madas, nes vartotojas yra pagrindinis įmonės informacijos, inovacijų ir kūrybiškumo šaltinis.

PASLAUGŲ DIZAINO INOVACIJOS

Stebint paslaugų ekonomikos virsmą į „individualizuotą ekonomiką“, kur analizuojami individų poreikiai ir lūkesčiai, kur vyksta bendradarbiavimas siekiant patenkinti individus, skirtumai tarp industrijų nyksta, svarbesnė tampa organizacijų veikla, o ne industrija. Šioje situacijoje ne tik paslaugų organizacijos turi integruoti savo produktus ir paslaugas ir personalizuoti santykius su vartotojais. Žemiau pateiktoje lentelėje atsispindi paslaugų integravimo tendencijos.

Tradicinė pramonė (pvz. automobilių, plataus vartojimo prekių)	Paslaugų industrija (pvz. viešbučiai)	Viešasis sektorius ir valstybinės institucijos (pvz.: sveikatos apsauga)	Naujos paslaugų industrijos (pvz. asmuo asmeniui (P2P) paslaugos)
1. Kurti santykius su klientais paremtus empatija; 2. Siūlyti produktą kartu su paslauga	1. Paslaugų kokybę pateikti materialia išraiška; 2. Išsiskirti per paslaugas	Apversti biurokratinę piramidės struktūrą aukštyn kojom	1. Kurti inovacijas per sisteminį mąstymą; 2. Orientuotis į vartotoją

Paslaugų integravimo tendencijos įvairiose industrijose (Šaltinis: Borja de Mozota 2009)

Paslaugų dizainas yra iš esmės tarp disciplininė praktika, kuri išsiskiria iš kitų dizaino metodologijų savo visapusiškumu- bendradarbiavimu su vartotojais ir visomis kitomis suinteresuotomis šalimis vertės apsikeitimo procese ir naujos vertės bei žinių kūrimo procese. Paslaugų dizainas gali būti naudingas kuriant NVO informacines sistemas, įskaitant kultūros sektoriaus kūrybines organizacijas.

IV. MENO KŪRĖJŲ IR KULTŪROS ORGANIZACIJŲ IŠORINĖS PARAMOS ALTERNATYVŲ ANALIZĖ IR SIŪLYMAI

REKOMENDACIJOS DĖL KONKURSINIO PROGRAMINIO FINANSAVIMO MODELIO NVO KULTŪROS SRITYJE (SUBSIDIJŲ SCHEMOS MENO KŪRĖJŲ INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ PLĖTRAI)

Kas yra visuotinės dotacija (grantų schema)?

Visuotinės dotacijos (grantų) schemos (angl. *Global grant*) esmė – atsakomybė už finansinę paramą suteikiama už atitinkamą sritį atsakingai institucijai, kuri vėliau atrenka ir administruoja, finansuoja galutinius naudos gavėjus (smulkius projektus). Institucija, įgyvendinanti grantų schemą, parengia supaprastintas paraiškos formas, standartizuotus mokėjimo prašymus, projektų įgyvendinimo ataskaitas. Subsidijų schemos alternatyva efektyvi, susieta su konkrečios tematinės programos tikslų pasiekimu. Administravimo dokumentacijos standartizavimas leidžia aktyviau dalyvauti ES lėšų įsisavinimo procese mažesnius administracinius gebėjimus turinčioms įstaigoms.

Siekiant struktūrinės paramos ilgalaikio poveikio kultūros srityje subsidijų schemų koordinavimas ir administravimas gali būti pavestas vienai institucijai Finansų ministerijos nustatyta tvarka arba atsižvelgiant į žmogiškuosius išteklius, jų gebėjimus skelbiant konkursą.

Visuotinės dotacijos (subsidijų) priemonės koordinuojančioji institucija – už subsidijų paprogramės valdymą ir vykdymą atsakinga institucija, atsakinga už paprojekčių atranką (rengiant kvietimus teikti paraiškas), jų patvirtinimą, įgyvendinimo kontrolę, taip pat ir už finansinį subsidijų valdymą.

Visuotinės dotacijos (subsidijų) priemonės atveju koordinuojančioji institucija paramą teiktų galutiniams paramos gavėjams (nevyriausybinėms organizacijoms (NVO) – t.y. asociacijoms, viešosioms įstaigoms, labdaros ir paramos fondams, kurios vykdo, kultūros paslaugų, neformalaus ugdymo ir socializacijos, tarptautinio ir vietinio judumo, infrastruktūros plėtros veiklas) parengtiems paprojekčiams.

Kiekvienai subsidijų priemonei skiriamas biudžetas (iš ESF/ERPF ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšų). Parama teikiama kaip negrąžinama finansinė pagalba visuotinės dotacijos priemonei paprojekčiui.

Ilgalaikės grantų schemos buvimas galėtų spręsti horizontalius teminius, regioninius, socialinius, tarptautiškumo klausimus regionuose ir nacionaliniu mastu įgyvendinant kultūros politiką.

KŪRYBINIŲ IR KULTŪRINIŲ INDUSTRIJŲ SUBSEKTORIAI (UNCTAD)			
SUB-SEKTORIUS	VEIKLA	PRODUKTAI, PASLAUGOS	PARAMOS SUBJEKTAI
PAVELDAS	Kultūrinių vietų eksploatavimas	Muziejai, ekspozicijos, bibliotekos, archyvai, archeologinės vietos	Meno kūrėjų organizacijos, NVO, kultūros, švietimo, socialinių, sveikatos paslaugų įstaigos
	Amatai	Tradiciniai amatai	
	Tradicinės kultūros išraiškos	Menai, festivaliai, šventės	
Menai	Vaizduojamieji menai	Tapyba, skulptūra, fotografija, antikvarinės vertybės	
	Scenos menai	Teatras, šokis, gyva muzika, cirkas	
Medijos	Leidyba, spauda	Knygos, žurnalai, laikraščiai	
	Audiovizualinės medijos	Filmai, TV, Radijas	
	Naujosios medijos	Programinė įranga, video žaidimai, skaitmeninis turinys	
Dizainas	Dizaino paslaugos	Interjero, mados, grafinis, pramoninis	
Taikomoji kūryba	Kūrybinės paslaugos	Architektūra, reklama, R&D (research and development), rinkodara, turizmas, rekreacija, skaitmeninės paslaugos	

Visuotinės dotacijos (grantų schemas) privalumai ir trūkumai

Visuotinės dotacijos finansavimo būdu gali būti panaudojamos ne tik Europos socialinio fondo, bet ir taip pat Europos regioninės plėtros fondo lėšos. Pagrindinis visuotinės dotacijos finansavimo būdo privalumas – galimybė remti specializuotas tikslines grupes/arba nevyriausybinių organizacijas, kurios neturi administravimo gebėjimų. Prieš apsisprendžiant taikyti visuotinės dotacijos finansavimo būdą tikslinga strategiškai apsibrėžti programą specifinei (geografinėi ar) tematinei sričiai, problemoms spręsti. Visuotinė dotacija yra alternatyva konkursiniam, valstybės projektų, regioninio planavimo finansavimo būdui ES paramos administravimo sistemoje.

Visuotinės dotacijos kaip finansavimo būdo privalumai ir trūkumai (funkciniu požiūriu)

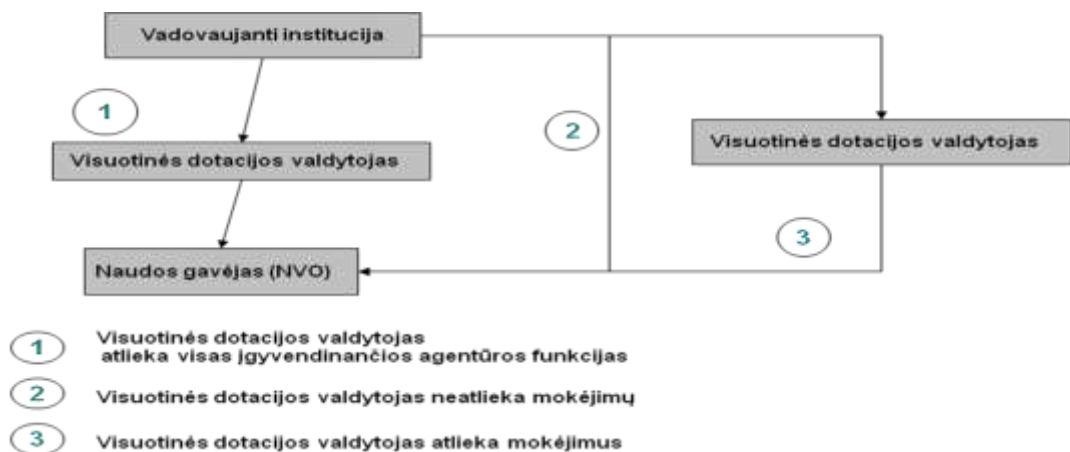
Privalumai
<ul style="list-style-type: none"> • Teritorinė (geografinė) ir sektorinė (socialinių-ekonominių partnerių) partnerystė (būtų išlaikomos kompetencijos); • Gebėjimai pasiekti specializuotas tikslines grupes; • Gebėjimai suteikti vienkartinės dotacijas mažiems projektams; • Integruotas specifinių programų valdymo požiūris; • Galimybė supaprastinti procedūras ir administravimo taisykles paramos gavėjams; • Galimybė suorganizuoti tinkamesnę ekspertizę ir techninę paramą; • Į rezultatus orientuota stebėseną ir ataskaitos vadovaujančiai institucijai (Finansų ministerijai);

- Greitesnis mokėjimų prašymų vykdymas;
- Viešųjų pirkimų trumpesnės ir lankstesnės procedūros (pavyzdžiui, mažo grantu gavėjas atitiktų įprastos komercinės praktikos reikalavimus).

Trūkumai

- Interesų konflikto rizika;
- Tiesioginio kontakto su paramos gavėjais trūkumas vadovaujančioms institucijoms;
- Sistemos painumo rizika (per daug institucijų ir tarpininkų);
- Tinkamų informacinių sistemų poreikis;
- Iš dalies sutampančio/dvigubo finansavimo rizika dotacijose;
- Informacijos ir viešumo apie paramos gavėjus trūkumas.

Keletas visuotinės dotacijos valdytojo (mini agentūros) galimybių KM strategiškai koordinuojamame pasirinktame kultūros politikos prioritete (-uose)



Naudos suinteresuotosiems šalims – meno kurėjams ir jų organizacijoms

Naudos pareiškėjui	Naudos Visuotinės dotacijos valdytojui	Naudos Kultūros ministerijai
Administravimo ir vertinimo proceso supaprastinimas	Panaudojami esami administraciniai ištekliai	Atsakomybė decentralizuota
	Gali būti perkamos ekspertinio vertinimo paslaugos	
Parama orientuota į rezultatus	Visuotinės dotacijos valdytojo viešųjų	Visuotinės dotacijos valdytojo ataskaitos

	pirkimų trumpesnės ir lankstesnės procedūros	už rezultatus
		Socialinis poveikis regionuose
Tinkamų išlaidų ir jų optimizavimas pagal naujausius EK, FM reikalavimus išlaidų pagrindimo ir jų apmokėjimo įrodymo ar lygiavertės įrodomosios vertės dokumentais)).	Finansinė parama administravimui ir vertinimui.	Tikslinė parama socialiniams partneriams regionuose.

Visuotinės dotacijos schemas finansinė apimtis būtų efektyviausia mažų organizacijų (NVO), arba, kurios neturi administravimo patirties, požiūriu. Tikslinėmis NVO sąlyginai galima laikyti tas organizacijas, kurios yra įsteigtos ne verslo įmonių. Tikslas galėtų būti išbandant visuotinės dotacijos paramos būdą kultūros srityje įgyvendinant horizontalaus prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinio veiklos planą iki 2015 m., atsižvelgiant į EEE, Norvegijos ir Šveicarijos subsidijų programų valdymo ir administravimo patirtis, kuriose dalyvauja Finansų ministerija, Centrinė projektų valdymo agentūra ir Kultūros ministerija etc. Atsižvelgiant į Lietuvos strateginio planavimo sistemos efektyvumą ir valstybės projektų planavimo tinkamumą ir efektyvumą, įgyvendinant 2014–2020 m. veiksmų programas ir planuojant ES lėšas, galima teigti, kad naudinga pereiti prie didesnio integruoto ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamų projektų ir kitų valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų projektų planavimo (plačiau taikyti visuotinės dotacijos finansavimo būdą įgyvendinant regionines ar tematines kultūros programas). Manytina, kad NVO paramos kultūros tematikoje grantų poreikis yra nemažesnis nei mokslininkų ir kitų tyrėjų tikslinėms grupėms, kurios finansuojamos visuotinės dotacijos būdu (120 mln. Lt.) 2007-2013 m.

KULTŪROS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO TINKAMUMAS ES STRUKTŪRINĖS PARAMOS POŽIŪRIU

Sanglaudos reglamentų projektuose ryški ERPF (infrastruktūros investicijos) orientacija į tikslus, jų multifuncionalumą, ESF (minkštosios investicijos) orientacija į veiklas, siekiant socialinės investicijų misijos rezultatų. Kultūros politika ERPF logikoje labiau sietina su Europos Komisijos reglamentuose įvardintų tikslų ir ypač jų uždavinių formulavimu, o ESF atveju kultūros politika reglamente - įvardintomis veiklomis ir paslaugų kūrimu, įgyvendinimu, vertinimu, tikslinių grupių gebėjimų tobulinimu, investicijų rezultatais, poveikiu visuomenės socialiniam saugumui. Nacionalinių programų logika su tuo tiesiogiai susijusi. ERPF investicijose kultūros paveldo infrastruktūros, kultūros infrastruktūra kaip švietimo ir mokslo infrastruktūros dalis intervencijos (tiesiogiai paminėtos reglamente) gali būti išskirtos į savarankiškai valdomą strateginį tikslą, uždavinius, veiklų grupes, rodiklius, kriterijus konkrečios nacionalinės veiksmų programos apimtyje ir naujos ministerinės struktūrinės paramos programą.

ERPF REMIAMOS INVESTICIJOS IR KULTŪROS SEKTORIAUS GALIMOS INVESTICIJOS (IR JŲ TINKAMUMAS)

ERPF REMIAMOS INVESTICIJOS			
(a) pelningas investicijas, kuriomis padedama kurti ir išsaugoti tvarias darbo vietas teikiant tiesioginę pagalbą investicijoms į mažąsias ir vidutines įmones (MVJ);	(b) investicijas į piliečiams teikiamų pagrindinių paslaugų infrastruktūrą energetikos, aplinkos, transporto ir informacinių ir ryšių technologijų (IRT) srityse;	(c) investicijas į socialinę, sveikatos ir švietimo infrastruktūrą;	(d) vidaus potencialo plėtojimą remiant regionų ir vietos plėtrą, mokslinius tyrimus ir inovacijas.
<p>Šios priemonės apima:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) kapitalo investicijas į įrangą ir nedidelius infrastruktūros objektus; ii) paramą ir paslaugas įmonėms, ypač MVJ; iii) paramą valstybinėms mokslinių tyrimų ir inovacijų įstaigoms ir investicijas į technologiją bei taikomuosius mokslinius tyrimus įmonėse; iv) regionų, miestų ir susijusių socialinių, ekonominių ir aplinkos apsaugos veikėjų tinklų kūrimą, bendradarbiavimą ir dalijimąsi patirtimi; v) techninę pagalbą. <p>Išskirtinai naujoje reglamento redakcijoje ERPF prioritetai koncentruojasi į tvarią miestų plėtrą, novatoriškus tvarios miestų plėtros veiksmus, gamtinių arba demografinių trūkumų turinčias vietas, atokiausius regionus.</p>			

ERPF REMIAMŲ INVESTICIJŲ TEMINIAI TIKSLAI IR KULTŪROS SEKTORIAUS GALIMOS INVESTICIJŲ TIKSLAI (IR JŲ TINKAMUMAS)

ERPF REMIAMŲ INVESTICIJŲ TEMINIAI TIKSLAI		HORIZONTALAUS PRIORITETO „KULTŪRA“ PRIORITETO KRYPČIŲ IR VEIKLŲ GRUPIŲ SPECIFIKA
(5) prisitaikymo prie klimato kaitos skatinimas, rizikos prevencija ir valdymas:	<p><u>(c) kultūrinio paveldo apsauga, propagavimas ir plėtra;</u></p> <p>(e) miestų aplinkos gerinimo veiksmai, įskaitant apleistų pramoninių miesto rajonų atgaivinimą ir oro taršos mažinimą;</p>	<p>Atitinka NPP. Kultūrinio paveldo infrastruktūros ir paslaugų kūrimas, įskaitant paveldo ir kitus fundamentinius ir taikomuosius tyrimų tipus besąlygiškai t.y. tiesiogiai atitinka ERPF reglamento teminius tikslus, todėl gali pretenduoti nacionaliniu lygiu į LT ERPF veiksmų programų tikslus.</p>

(8) užimtumo ir darbo jėgos judumo skatinimas:	(a) verslo inkubatorių kūrimas ir investicinės paramos savarankiškam darbui ir įmonių steigimui teikimas; <u>(b) vietos plėtros iniciatyvos ir pagalba struktūroms, kuriomis užtikrinamos vietos bendruomenės paslaugos siekiant kurti naujas darbo vietas,</u> jei šie veiksmai nepatenka į Reglamento (ES) Nr. [...] /2012 [ESF] taikymo sritį;	Atitinka NPP. Pvz. Meno rezidencijų, miestų senamiesčių kūrybinių (sociokultūrinių) klasterių arba regioninių kultūros inkubatorių infrastruktūros ir paslaugų kūrimas (kūrybinio klasterio operatoriaus gebėjimų, bendradarbiavimo tinklų stiprinimas, kūrybinių inkubatorių, informacijos centrų, švietimo, mokslo ir studijų institucijų, kultūros įstaigų, kūrybinių smulkaus ir mikro verslų skatinimas, kūrybinių kvartalų viešųjų, erdvių kokybės gerinimas).
(9) socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu:	(a) <u>investicijos į sveikatos ir socialinę infrastruktūrą, kuria prisidedama prie nacionalinės, regionų ir vietos plėtros, nelygybės mažinimas sveikatos atžvilgiu ir perėjimas nuo institucinių prie bendruomenės paslaugų;</u> <u>(b) parama fiziniam ir ekonominiam nepasiturinčių miestų ir kaimų bendruomenių atnaujinimui;</u> (c) socialinių įmonių rėmimas;	
<u>(10) investicijos į švietimą, įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą tobulinant švietimo ir mokymo infrastruktūrą;</u>		Atitinka NPP.
(11) institucinių gebėjimų ir veiksmingo viešojo administravimo gerinimas stiprinant institucinius gebėjimus ir viešųjų administravimo institucijų bei viešųjų paslaugų, susijusių su ERPF įgyvendinimu, veiksmingumą teikiant paramą ESF remiamoms institucinių gebėjimų ir viešojo administravimo veiksmingumo priemonėms.		Atitinka NPP. KM ir kultūros operatorių gebėjimų tobulinimas ir dalinės funkcijos. Stebėseną. Kultūros politikos analizė.

**ESF REMIAMOS INVESTICIJOS IR KULTŪROS SEKTORIAUS GALIMOS INVESTICIJOS
(TINKAMUMAS)**

ESF INVESTICINIAI PRIORITETAI ATITINKANTIS HORIZONTALAUS PRIORITETO INVESTICIJŲ KRYPTIS:		HORIZONTALAUS PRIORITETO „KULTŪRA“ PRIORITETO KRYPTIŲ IR VEIKLŲ GRUPIŲ SPECIFIKA IR PROBLEMAS
(a) didinti užimtumą ir remti darbo jėgos judumą:	iii) skatinant savarankišką darbą, verslumą ir verslo kūrimą; v) padedant darbuotojams, imonems ir verslininkams prisitaikyti prie pokyčių;	Atitinka NPP. Atitinka Regionų kultūros plėtros 2012 – 2020 metų programą. Grantų programų įgyvendinimas.
(b) investuoti į švietimą, įgūdžius	i) mažinant mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių ir užtikrinant lygias	Atitinka NPP. Būtina ŠMM MTP plus (meninis, kūrybinis

ir mokymosi visą gyvenimą:	<p>galimybes gauti geros kokybes ikimokyklinį, pradinį ir vidurinį išsilavinimą;</p> <p>ii) gerinant aukštojo ar lygiaverčio lygmens mokslo kokybę, veiksmingumą ir atvirumą, kad būtų pritraukta daugiau studentų ir didėtų pažangumas;</p> <p>iii) didinant galimybes mokytis visą gyvenimą, ugdant darbo jėgos įgūdžius ir keliant kvalifikaciją bei siekiant švietimo ir mokymo sistemas labiau pritaikyti darbo rinkos poreikiams;</p>	<p>ugdymas, partnerystės, meno kūrėjų vietinis ir tarptautinis judumas), NSP, TKP, BNKP etc. programų vertinimas ir plėtra. Kultūros ir kūrybinių ir kultūrinių industrijų specialistų kvalifikacijos ir kompetencijų, profesinio konsultavimo ir orientavimo ir gebėjimų poreikio analizė, sistemos sukūrimas ir stebėseną. Kultūros ir kūrybinių ir kultūrinių industrijų specialistų kvalifikacijos ir kompetencijų ir gebėjimų poreikio analizė, sistemos sukūrimas ir stebėseną. Grantų programų įgyvendinimas.</p>
(c) skatinti socialinę įtrauktį ir kovą su skurdu:	<p>ii) integruojant marginalias bendruomenes, pavyzdžiui, romų;</p> <p>iii) kovojant su diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba lytinės orientacijos;</p> <p>vi) įgyvendinant bendruomenės inicijuojamas vietos plėtros strategijas;</p>	<p>Atitinka NPP. Multifunkciniai centrai regionuose, paveldas, tautinės mažumos. Grantų programų įgyvendinimas. Atitinka Regionų kultūros plėtros 2012 – 2020 metų programą.</p>
(d) stiprinti institucinius gebėjimus ir veiksmingą viešąjį administravimą:	<p>i) investuojant į institucinius gebėjimus ir veiksmingesni viešąjį administravimą bei viešąsias paslaugas siekiant reformų, geresnio reglamentavimo ir gero valdymo. ☒</p> <p>ii) didinant suinteresuotųjų subjektų, įgyvendinančių užimtumo, švietimo ir socialinę politiką, gebėjimus ir sudarant sektorių ir teritorinius paktus dėl pasirengimo vykdyti nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens reformas.</p>	<p>Atitinka NPP. Kultūros reformos, KM ir kultūros operatorių gebėjimai ir dalinės funkcijos. Stebėseną. Kultūros politikos analizė.</p>

ERPF investicijos yra prielaida ir sąlyga ESF remiamoms paslaugų kūrimo ir gebėjimų ugdymo investicijoms (užtikrinamas papildomumas).

ES ESF HORIZONTALIEJI PRIORITETAI ir LT NPP HORIZONTALIEJI PRIORITETAI: SINERGIJOS

		LT NPP HORIZONTALIEJI PRIORITETAI		
		Regioninė plėtra	Kultūra	Sveikata visiems
ES ESF HORIZONTALIEJI PRIORITETAI	Vyrų ir moterų lygybės skatinimas (7 straipsnis)	Neutralu	Neutralu	Neutralu
	Lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimas (8 straipsnis)	Neutralu	Neutralu	Neutralu
	Socialinės inovacijos (9 straipsnis)	Proaktyvu	Proaktyvu	Proaktyvu
	Tarptautinis bendradarbiavimas (10 straipsnis)	Proaktyvu	Proaktyvu	Neutralu

Kultūros tarpinstituciniame veiklos plane minkštosiose investicijose rekomenduotina sutelkti dėmesį į ES socialinių inovacijų ir tarptautinio bendradarbiavimo prioritetus. Tarptautinio bendradarbiavimo prioritetą Kultūros darbotvarkėje gali būti atskiras ar bendras. Reikalinga sinergija su transnacionaline Kultūros programa ir EK komisijos iniciatyvomis, EEE grantais. Socialinių inovacijų prioritetą siejasi su regionine plėtra, sveikata visiems prioritetu (SOCMIN, ŽUM, AM, VRM, SAM partnerystės).

V. REKOMENDACIJOS IR IŠVADOS

LMKA VYSTYTINI KOMUNIKACIJOS IR INFORMACINIŲ SISTEMŲ ASPEKTAI

Svarbiausios, labiausiai vystytinos kryptys komunikacijos srityje: per mažai komunikacijos viešojoje erdvėje: apie asociaciją, jos veiklas, interesus; aktyvinamas galėtų būti tarpdisciplininis menininkų bendravimas, turi būti skatinamas bendradarbiavimas tarp meno kūrėjų sąjungų, tam reikalingi bendri projektai; menininkams, meno kūrėjų sąjungoms kartais sunku su jų nuomone, svarbiais pranešimais prasimušti į platesnės auditorijos žiniasklaidą; meno kūrėjai ir kiti meno lauko dalyviai taip pat pasigenda analitinių meno srities straipsnių; jų skatinimas, prielaidų jiems atsiradimas būtų svarbi kūrybinių sąjungų ir LMKA veikla; svarbi veiklos sritis - menininkų nominacijos, apdovanojimai, tai didina meno kūrėjų žinomumą, prestižą, pripažinimą, vaidmenį visuomenėje.

Lietuvos meno kūrėjų asociacijos bei jos narių numatomos veiklos ir lėšų poreikis 2014-2020 finansavimo laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų yra 74,11 mln. Lt, o investicijų poreikis bazės atnaujinimui 78,63 mln. Lt.

GALIMYBIŲ STUDIJOS REKOMENDACIJOS

KULTŪROS MINISTERIJAI ir KULTŪROS TARYBAI DĖL MENO REZIDENCIJŲ INFRASTRUKTŪROS ATNAUJINIMO IR KULTŪRINIŲ PASLAUGŲ TINKLO KŪRIMO REGIONUOSE ĮTRAUKIANT MENO KŪRĖJŲ NVO

Siekiant keisti Lietuvoje meno rezidencijų situaciją ją transformuojant teigiama linkme ir realizuojant meno rezidencijų meninį ir sociokultūrinį potencialą, rekomenduotina vadovautis šiais principais:

- Stiprinti individualią rezidencijos tapatybę atsisakant finansavimu arba kokiomis kitomis priemonėmis riboti jos koncepciją.
- Sudaryti sąlygas sistemaiškai plėtoti rezidencijų infrastruktūrą panaudojant taip pat ir ES struktūrinių fondų lėšas, t.y. Europos regioninės plėtros fondo galimybes

panaudojant meno rezidencijų fizinės ir technologinės, informacinės infrastruktūros atnaujinimui ir tinklo sukūrimui regionuose (savivaldybių lygmeniu), Europos socialinį fondą panaudojant meno kūrėjų (užsienio ir Lietuvos) vietiniam ir tarptautiniam judumui skatinti, užimtumui regionuose skatinti, lokalioms bendruomenėms kurti ir suaugusiųjų švietimui plėtoti.

- Manytina, kad meno rezidencijoms ir veiklai plėtoti galėtų būti panaudota sukurta specialios teminės mikrograntų (paprojekčių) programos, kurios ES paramos finansuojamos galėtų panaudojant visuotines dotacijos valdymo principus.
- Visuotinės dotacijos (grantų) schemas (angl. Global grant) esmė – atsakomybė už finansinę paramą suteikiama už atitinkamą sritį atsakingai institucijai, kuri vėliau atrenka ir administruoja, finansuoja galutinius naudos gavėjus (smulkius projektus). Institucija, įgyvendinanti grantų schemą, parengia supaprastintas paraiškos formas, standartizuotus mokėjimo prašymus, projektų įgyvendinimo ataskaitas. Subsidijų schemas alternatyva efektyvi, susieta su konkrečios tematinės programos tikslų pasiekimu. Administravimo dokumentacijos standartizavimas leidžia aktyviau dalyvauti ES lėšų įsisavinimo procese mažesnius administracinius gebėjimus turinčioms įstaigoms, NVO.
- Subalansuoti Valstybės lėšomis teikiamą paramą meno rezidencijoms. t. y. finansuoti ne užsienio menininkų rezidavimą Lietuvoje, bet rezidencijų išlaikymą ir veiklą, remti Lietuvos menininkų vietinį mobilumą ir rezidavimą Lietuvos rezidencijose, remti Lietuvos menininkų rezidavimą užsienio rezidencijose.
- Meno kūrėjų sąjungų kaip meno kūrėjų organizacijų ir joms priklausančių meno rezidencijų veiklo plėtra ir finansavimas ES paramos būdu prisidėtų prie tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimo, Lietuvos garsinimo; socialinės atskirties mažinimo, darbo vietų kūrimo, regionų plėtros; tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimo; socialinės atskirties mažinimo, socialinės glėba, neformalus ugdymo ir suaugusiųjų švietimo; mokymosi visą gyvenimą plėtros, profesinės kvalifikacijos kėlimo veiklų ir priemonių įgyvendinimo.
- Sukurti meno rezidencijų infrastruktūros valdymo modelį.

GALIMYBIŲ STUDIJS REKOMENDACIJOS

LMKA DĖL MENO REZIDENCIJŲ

Siekiant pasinaudoti sėkminga užsienio patirtimi plėtojant meno rezidencijų tinklus Lietuvoje bei jų komunikaciją, rekomenduotina:

- Meno rezidencijoms tinkamą infrastruktūrą valdančios asociacijos (pvz. Meno kūrėjų asociacijų sąjungos) turėtų parengti ir įgyvendinti joms priklausančių rezidencijų infrastruktūros, kultūrinės ir socialinės plėtros projektus.
- Lietuvos meno kūrėjų asociacija turėtų inicijuoti nacionalinio meno rezidencijų tinklo kūrimo projektą, į kurį galėtų jungtis ne tik meno kūrėjų asociacijų valdomos rezidencijos, bet ir šiuo metu veikiančios nepriklausomos bei švietimo, kultūros ir meno įstaigoms priklausančios ir kitos meno rezidencijos, kultūros centrai. Tinklas neturėtų apsiriboti vien tik informacijos apie rezidencijas skelbimu, bet taip pat turėtų šviesti menininkus apie rezidencijų teikiamas galimybes bei padėti veiklą pradedančioms rezidencijoms.
- Lietuvos meno kūrėjų asociacija galėtų plėtoti internetinę Lietuvos meno rezidencijų duomenų bazę, kuri derintų 1) Lietuvos ir užsienio menininkų poreikius rasti tinkamą rezidenciją Lietuvoje ir 2) meno rezidencijų poreikį plėsti savo veiklą bei pasikviesti viešėti aukšto lygio meno kūrėjus.

PAGRINDINĖ LITERATŪRA IR ŠALTINIAI:

1. Bednall D.H.B., Walker I., Curl D., LeRoy H. Business support approaches for charities and other nonprofits. In: International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing, Vo. 6, No.2, 2001, p. 185. Prieiga per internetą: www.emeraldinsight.com;
2. Borja de Mozota, B. (2003). Design management: using design to build brand value and corporate innovation. Allworth.
3. Borja de Mozota, B. (2006). The four powers of design: a value model for design management. Design management Journal, 17(2), 44-53.
4. Borja de Mozota, B. (2010). Strategic view of design in business. Pasieliamas: http://idbmfi.virtualserver23.nebula.fi/wpcontent/uploads/2011/01/IDBM_papers_vol1_digitalpress.pdf
5. Brown Tim, „Design Thinking“, in: Harvard Business Review, June 2008. Prieiga per internetą: < http://www.ideo.com/images/uploads/thoughts/IDEO_HBR_Design_Thinking.pdf>
6. Korja, M. (2013). Innovative design product management. Seminaro medžiaga. Nida. 2013 balandžio 25-25 d.
7. Krippendorff, P. (2006). The semantic turn: A new foundation for design. Boca Raton: CRC Press.
8. Menininkų mainų rezidencijų infrastruktūros galimybių studija, 2012; Studijos autorius: Ramūnas Trimakas (Mykolo Romerio universitetas), © LR Kultūros ministerija;
9. Narver, J.C., Slater, S.F., MacLachlan, D.L. (2004). Responsive and proactive market orientation and the new product success. Journal of Product innovation management, 21, 334-347.
10. Nidos meno kolonija (žurnalas), 2011-2013.
11. Snelders, D. (2013). Design and business orientation. Seminaro medžiaga. Nida. 2013 balandžio 25-25 d.
12. Ojasalo, K. (2009). Designing industrial services- What is the role of the customer? The business review, Cambridge, Vol. 14 (1), 125-131.
13. Prahalad, C.K., Ramaswamy, V. (2004). Co-creation experiences: The next practice in value creation. Journal of interactive marketing, 18,3.
14. Press, M., Cooper, R. (2003). The design experience: the role of design and designers in the twenty-first century. Ashgate Publishing, Ltd, UK.
15. Vargo L. Stephen, Lusch F. Robert, „Evolving to New Dominant Logic for Marketing“, in: Journal of Marketing, January 2004. Prieiga per internetą: < <http://courses.ischool.berkeley.edu/i210/f07/readings/VargoLusch.pdf>>
16. Verganti, R. (2008). Design , meanings and radical innovation. A metamodel and a research agenda. Journal of Product Innovation management, 25(5), 436-456.
17. Verganti, R. (2009). Design- driven innovation: Changing the rules of competition by radically innovating what things mean. Harvard Business Press, Boston, Massachusetts.
18. Prieiga per internetą: www.lrkmlt.lt.
19. Prieiga per internetą:www.architektusajunga.lt.
20. Prieiga per internetą:www.kinosajunga.lt .
21. Prieiga per internetą:www.ldis.eu.
22. Prieiga per internetą:www.lks.lt.
23. Prieiga per internetą:www.rasytojai.lt .

24. Prieiga per internetą: www.lidsajunga.lt.
25. Prieiga per internetą: www.lzs.lt.
26. Prieiga per internetą: www.photography.lt.
27. Prieiga per internetą: www.muzikosbarai.lt.
28. Prieiga per internetą: www.lietuvostautodaile.lt.
29. Prieiga per internetą: www.llvs.lt.
30. Prieiga per internetą: www.teatrosajunga.lt.
31. Prieiga per internetą: www.lmka.lt.
32. <http://nidacolony.lt>.
33. <http://www.finmin.lt>.
34. <http://www.esparama.lt>.
35. <http://www.transartists.org/>.
36. <http://www.resartis.org>.

PRIEDAI

A PRIEDAS

LMKA IR ATSKIRŲ MENO KŪRĖJŲ SAJUNGŲ SVARBIAUSI, FIZINĖS INFRASTRUKTŪROS OBJEKTAI, SUSIJĘ SU PAGRINDINE IR MENO REZIDENCIJŲ VEIKLOMIS			
LMKA MENO KŪRĖJŲ SAJUNGA	CENTRINĖS BŪSTINĖ	SKYRIAI REGIONUOSE	MENO KŪRĖJŲ REZIDENCIJOS MIESTUOSE/REGIONUOSE
1. LIETUVOS TAUTODAILININKŲ SAJUNGA	1. Centrinė būstinė Stiklių g. 16 Vilniuje,	1. S. Daukanto g. 15 Kaune, 2. S. Dariaus ir S. Girėno g. Alytuje, 3. Sukilėlių g. 4 Klaipėdoje, 4. Žemaitės g. 43, Šiauliuose	-
2. LIETUVOS LITERATŪROS VERTĖJŲ SAJUNGA	<i>Nuomoja patalpas.</i>	-	-
3. LIETUVOS ARCHITEKTŲ SAJUNGA	1. LAS centrinė ir Vilniaus skyriaus būstinė Kalvarijų g.1, Vilnius.	1. LAS Kauno skyriaus Kauno architektų namai, Vilniaus g. 22, Kaunas. 2. LAS Šiaulių skyriaus Šiaulių architektų namai	Lietuvoje architektūros srities menų inkubatorius Architektūros centro veiklai (Hilarijaus Raduškevičiaus rūmai Vilniuje)
4. LIETUVOS KINEMATOGRAFINIŲ SAJUNGA	1. Centrinė LKS būstinė Vasario 16-osios g. 8, LT-01107 Vilnius	-	-
5. LIETUVOS TEATRO SAJUNGA	1. Centrinė būstinė Vilniuje, adresu Teatro g. 8.	-	Šventosios scenos menų rezidencija (patalpose esančios Šventojoje, Kopų g. 31.
6. LIETUVOS DIZAINERIŲ SAJUNGA	<i>Fizinės infrastruktūros pastatų neturi.</i>	-	-
7. LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SAJUNGA	1. Centrinė LKS būstinė „Kompozitorių namai“ (A. Mickevičiaus g. 29,	-	1. Lietuvos kompozitorių sąjungos kūrybos –

	<p>Vilnius)</p> <p>2. Statinys Traidenio g. 34, Vilniuje.</p>		<p>poilsio namai Druskininkuose (Sveikatos g. 11)</p> <p>2. Patalpose esančios Šventojoje, Kopų g. 31. 17 medinių namelių (vieno namelio plotas 16 m²) ir gyvenamasis namas (plotas 77 m², iš jų naudingo – 33 m²).</p>
8. LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGA	<p>1. Centrinė būstinė Vilniuje, LRS patalpos, K. Sirvydo g. 6</p>	–	<p>1. LRS turi paveldėjusi poilsiavietę Nidoje (adresas?)</p> <p>2. 18 numerių viešbutis „Diemedis“ Palangoje, S. Daukanto g. 11.</p>
9. LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGA	<p>1. Centrinė LDS būstinė (Vokiečių g. 4/2, 01130 Vilnius)</p> <p>2. VšĮ Dailininkų sąjungos leidykla Artseria</p> <p>3. Galerija „Arka“ (Aušros vartų g. 7, LT – 01129 Vilnius).</p> <p>4. Šv. Jono gatvės galerija (Šv. Jono g. 11, LT-2001 Vilnius).</p> <p>5. Galerija „Kairė--dešinė“/Grafikos meno centras (VGMC) (Latako g. 3, LT-01125 Vilnius).</p> <p>6. „Dailininkų sąjungos galerija“/Pamėnkalnio galerija (Vokiečių g. 2, LT – 01130 Vilnius/ Pamėnkalnio g.1/13,</p>	<p>1. LDS Kauno skyrius (Rotušės a. 26, LT – 44279 Kaunas).</p> <p>2. LDS Klaipėdos skyrius (Bažnyčių g. 4/ Daržų g. 10, LT-91246 Klaipėda).</p> <p>3. LDS „Klaipėdos galerija“.</p> <p>4. LDS Šiaulių skyrius (Ežero g. 68, LT-76244 Šiauliai).</p> <p>5. LDS Panevėžio skyrius (Laisvės a. 7, LT-5300 Panevėžys).</p> <p>6. LDS Panevėžio skyriaus galerija „Galerija XX“</p>	<p>1. Lietuvos dailininkų sąjungos kūrybos namai – viešbutis „Dailininkų Namai“ (Daukanto g. 33, LT-5720 Palanga)</p> <p>2. „Meno Uostas“ Dailininkų sąjungos skulptūros ir vitražo centras (S. Dariaus ir S. Girėno g. 25, LT-02189 Vilnius).</p>

	<p>LT – 01116 Vilnius).</p> <p>7. „Vilniaus dailė“ (Kauno g. 36, LT-03202 Vilnius).</p> <p>8. LDS galerija „Meno parkas“ (Rotušės a. 27, LT – 44279 Kaunas)</p>		
10. NACIONALINĖ ŽURNALISTŲ KŪRĖJŲ ASOCIACIJA	<p>1. Centrinė būstinė Žurnalistų namai, Jogailos g. 11 (III a.), Vilnius</p>		<p>1. Centrinė būstinė Žurnalistų namai, Jogailos g. 11 (III a.), Vilnius</p>
11. LIETUVOS FOTOMENININKŲ SAJUNGA	<p>1. Centrinė būstinė Gedimino pr. 43, LT-01109 Vilnius, Lietuva</p> <p>2. Prospekto galerija <i>Gedimino pr. 43, Vilnius</i></p>	<p>1. Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyrius, Rotušės a. 1, Kaunas, LT-44280</p> <p>2. Lietuvos fotomenininkų sąjungos Klaipėdos skyrius, Tomo g. 7 LT-91247 Klaipėda</p>	
12. LIETUVOS MUZIKŲ SAJUNGA	<p>1. Centrinė būstinė Gedimino pr. 32-2, LT-01104 Vilnius, Lietuva</p>		<p>Birštono vasaros menų akademija</p>

B PRIEDAS
STUDIJOJE ANALIZUOJAMŲ MENO REZIDENCIJŲ SĄRAŠAS

Kodas	Rezidencijos pavadinimas
LT	Lietuva
LT1	Klaipėdos kultūrų komunikacijos centras, http://www.kulturpolis.lt , http://www.menokiemas.lt
LT2	Leituvos Dailininkų sąjunga http://www.artistsassociation.lt ,
LT3	Nidos meno kolonija, http://nidacolony.lt ,
LT4	Palangos galerija „Ramybė“ http://www.ramybesgalerija.lt ,
LT5	Menų spaustuvė, http://www.menuspaustuve.lt
LT6	Europos Parkas, http://www.europosparkas.lt ,
LT7	Šiuolaikinio meno centras, http://www.cac.lt ,
LT8	RESIDENCY O-YO, http://www.zeimiudvaras.lt ,
LT9	Balta galerija (tekstilinių ir dailininkų gildija), http://www.tdg.lt
LT10	Jurodis Jurbarko rajono turizmo paslaugų teikėjų organizacijos projektas http://www.gasthaus.lt/
LT11	Tarptautinių kultūros programų centras, Rašytojų ir vertėjų mainų programa
LT12	Kauno fotografijos galerija http://www.kaunasgallery.lt/ ,t
LT13	FREIMAS, tarptautinė meno kūrėjų asociacija
IE	Airija
IE1	The Tyrone Guthrie Centre, http://www.tyroneguthrie.ie
IE2	Black Church Print Studio, www.print.ie

IE3	The Fire Station Artists' Studios, http://www.firestation.ie
IE4	The Irish Museum of Modern Art / IMMA http://www.imma.ie
IE5	Shankill Castle, www.shankillcastle.com/residencies
IE6	Burren College of Art, http://www.burrencollege.ie
IE7	Cow House Studios, www.cowhousestudios.com
IE8	Lubaan, Glens, Ireland
IE9	Sirius Arts Centre www.siriusartscentre.ie
IE10	Cill Rialaig Project, http://cillrialaigartscentre.org
IE11	Seacourt Print Workshop, http://www.seacourt-ni.org.uk
IE12	The SPACE Programme http://theperformancecorporation.com Ireland
IE13	The Guesthouse, http://www.theguesthouse.ie
IE14	TITLE (This Is Tough Love Everybody!) Residency, http://www.solsticecork.com
IE15	CCA Derry~Londonderry, http://www.cca-derry-londonderry.org
IE16	Albert Cottages, Dublin City Council Arts Residencies, http://www.albertcottages.com http://www.artresidenciesdublin.com/
IE17	St. Patrick's Lodge, http://www.artresidenciesdublin.com/
IE18	The Red Stables, http://www.redstablesartists.com/ http://www.artresidenciesdublin.com/
IE19	Anam Cara,

	Writer's and Artist's Retreat, http://www.anamcararetreat.com
IE20	Galway Residency Programme, http://rocketsofdesire.blogspot.ie
IE21	Studio 468, http://www.commonground.ie
IE22	.good hatchery. http://www.thegoodhatchery.com
IE23	Roscommon Arts Centre, http://www.roscommonartscentre.ie
IE24	Drawing & Painting, Media Art, Sculpture http://www.customhousestudios.ie
PL	Lenkija
PL1	Burdag, http://www.burdagstudio.com
PL2	Centre of Polish Sculpture, Centrum Rzezby Polskies w Oronsku. http://www.rzezba-oronsko.pl
PL3	Art Factory Bialystok, International Artist Residence Program in Bialystok, http://artfactorybialystok.wordpress.com
PL4	Bielska Gallery BWA, http://artistinresidence.blog.com/
PL5	Laznia - Centre of Contemporary Art, CCA Laznia - The Bathhouse http://www.laznia.pl
PL6	Wyspa Progress Foundation, http://www.wyspa.art.pl ,
PL7	Design Centrum Kielce, http://www.designcentrumkielce.com
PL8	ZOR Foundation , ZOR AIR, http://www.zorfoundation.org/zor/reside
PL9	International Artist in Residence Programme (MPRA), http://m-pra.org/
PL10	Baltic Contemporary Art Gallery, Centre for creative activities in Ustka

	http://baltic-gallery.art.pl/
PL11	CCA Ujazdowski Castle, http://www.csw.art.pl
FI	Suomija
FI1	Zodiak - The Center for New Dance, http://www.zodiak.fi/en/
FI2	Nelimarkka Residence/Museum, http://www.nelimarkka-museo.fi
FI3	Fiskars Residency, http://www.fiskarsair.fi
FI4	Arteles Creative Center, http://www.arteles.org
FI5	Saksala ArtRadius, http://www.saksala.org
FI6	Ptarmigan, http://www.ptarmigan.ee
FI7	Finnish Society of Bioart, http://bioartsociety.fi
FI8	Finnish Artists' Studio Foundation, http://www.artists.fi/studio http://www.artists.fi/
FI9	Esitystaiteen keskus, http://www.esitystaide.fi
FI10	HIAP Helsinki International Artist-in-residence Programme http://www.hiap.fi , http://www.kaapelitehdas.fi/ http://www.hiap.fi/suomenlinna
FI11	Tapiola Studio, http://www.ateljeesaatio.fi/english/tapiola
FI12	Villa Eläintarha, http://www.elaintarhanhuvila.fi/
FI13	Nordic Culture Point, http://www.kulturkontakt nord.org
FI14	Mustarinda, http://www.mustarinda.fi

FI15	KulttuuriKauppila, http://www.kulttuurikauppila.fi/en
FI16	Writers' House Jyväskylä, http://www.kirjailijatalo.ma-pe.net ,
FI17	Ratamo Printmaking and Photography Centre http://www.jyvaskyla.fi/ratamo/en
FI18	Penttilä Artist in Residence, http://www.penttila-gardens.com/artist_in_residence ,
FI19	Kouluniemi, http://www.kouluniemi.com
FI20	SAMK art residence,
FI21	Kattilakoski culture cooperative, http://artistresidencekattilakoski.wordpress.com/ Residency "Art house Nahkuri" Residency "Old vicarage"
FI22	Drake Arts Centre www.kokkola.fi
FI23	Saari Residence, http://www.koneensaatio.fi/en/manor/pre
FI24	Raumars Artist-in-Residence Programme, http://www.raumars.org
FI25	Viippola Residency, http://www.ateljeesaatio.fi/english/ateljee
FI26	Titanik AiR program, former SUMU AiR Program, http://www.titanik.fi/residency
FI27	Platform, http://www.platform.fi/residency.html
FI28	Pro Artibus, http://www.proartibus.fi
FI29	Kemijärvi Sculpture & Culture Foundation http://www.kemijarvi-artresidence.fi

C PRIEDAS

MENO REZIDENCIJOS LIETUVOJE, FINANSUOTOS LR KULTŪROS MINISTERIJOS 2012 M.

Menų spaustuvės rezidencijų programa „Print Arts on Stage“	http://menuspaustuve.lt/en/about/news/11447-residence-program-print-arts-on-stage
Nidos meno kolonijos menininkų rezidencijų programa	http://nidacolony.lt/lt/menininku-rezidenciju-programa
ŠMC rezidencijos projektas	http://www.cac.lt/
UAB Užpuo fenomenas PROJEKTAS „Instant citizen 2012“	
VšĮ Ūsai „Malonioji 6 – AIR 2012“ projektas	https://www.facebook.com/pages/Malonioji-6/164231727059295
Tarptautinė Filmų Kūrėjų Asociacija Freimas	
Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro Tarpaautinės meno rezidentūros projektas	http://www.kkcc.lt/lt/main/rezidentura/rezidentu-parodos-ir-veikla-1/ http://www.kulturpolis.lt , http://www.menokiemas.lt
Tarptautinė menininkų rezidentūra Palangos kultūros ir meno centre „Ramybė“	http://www.ramybesgalerija.lt/rezidenturos/
VšĮ „ARS Communis“ Žeimių dvaro sodyba „REZIDENTŪROS JO-JO“ ritmu	http://www.zeimiudvaras.lt/culture.php http://www.transartists.org/air/residency-o-yo-0
Tarptautinių kultūros programų centro „Rašytojų ir vertėjų mainų programa“	http://www.booksfromlithuania.lt/lt/rezidencijos
Jurbarko rajono turizmo paslaugų teikėjų organizacijos projektas „Jurodis“	http://www.gasthaus.lt/
VšĮ Tekstilinių ir dailininkų gildijos tarptautinė rezidencijų programa „KONCEPCIJA versus TECHNOLOGIJA“	http://www.tdg.lt/aktualijos/aktualija-100/ www.bienale.lt
Europos Parkas	http://www.europosparkas.lt

D PRIEDAS

LIETUVOS MENO KŪRĖJŲ ASOCIACIJOS BEI JOS NARIŲ NUMATOMOS VEIKLOS IR LĖŠŲ POREIKIS 2014-2020 FINANSAVIMO LAIKOTARPIU IŠ ES STRUKTŪRINIŲ FONDŲ

TIKSLAS	NUMATOMOS VEIKLOS	LĖŠŲ POREIKIS VEIKLAI (MLN. LT)	INVESTICIJŲ POREIKIS BAZĖS ATNAUJINIMUI	VYKDYTOJAS
1	2	3	4	5
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, neformalaus ugdymo, mokymosi visą gyvenimą bei regionų plėtra.	Meno kūrėjų pamokos Lietuvos mokyklose bei menininkų dirbtuvėse; suaugusiųjų švietimas; kultūros leidinių prenumerata Lietuvos mokykloms bei regionų bibliotekoms (išplečiant ir patobulinant dabar per ŠMM sėkmingai vykdomą projektą „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms AKIM“).	21,00 (po 3 mln. per metus)	nenumatoma	LMKA
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos garsinimas, mokymosi visą gyvenimą plėtra.	Sukurti kūrybinį centrą, auginantį visuomenės poreikį menui, prisidedantį prie Lietuvos urbanistinės plėtros sprendinių ir viešųjų erdvių bei jų estetikos formavimo, rekonstruojant LDS Skulptūros ir vitražo centrą Vilniuje Dariaus ir Girėno 25; Pritaikyti patalpas, esamą infrastruktūrą ir aplinką kūrybai ir su menu susijusioms vadybos, konsultavimo ir kt. paslaugoms, taip pat viešoms kūrybos ir ekspozicijų erdvėms;	2,28 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui po 0,76 per metus)	12 mln. (rekonstrukcijos statybiniai darbai, kompiuterinė įranga, baldai)	Lietuvos dailininkų sąjunga

	Skatinti menų inkubatoriaus rezidentus kurti unikalią, išskirtinės kokybės produkciją ir (arba) paslaugas, turinčias potencialą konkuruoti atvirose Lietuvos ir užsienio rinkose bei padedančias formuoti Lietuvos įvaizdį, pristatyti rezidentų produkciją tarptautiniu mastu;			
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra tarptautinis bendradarbiavimas, energijos taupymas.	Įsteigti centrą dailės rezidentinėms programoms vykdyti, sukurti regiono kūrybinį visuomenės traukos centrą Lietuvos dailininkų sąjungos kūrybos namuose "Dailininkų Namai" Palangoje Daukanto g. 33	0,75 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui po 0,25 per metus)	0,9 (apšildyti, tinkamai įrengti kūrybines dirbtuves)	Lietuvos dailininkų sąjunga
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra.	<ul style="list-style-type: none"> Muzikinių programų raštingumo mokymai ir meno kūrėjų dirbtuvės Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Marijampolėje ir Druskininkuose. 	2,0 (atlyginimai lektoriams)	Nenumatoma	Lietuvos kompozitorių sąjunga
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, regionų plėtra.	<ul style="list-style-type: none"> Naujų kūrybos centrų steigimas, bendradarbiaujant su Lietuvos nacionaliniais ir valstybiniais kolektyvais; kompozitorių, dirigentų, ansamblių ir kt. kolektyvų 	1,5+2,0 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui)	6,0 (koncertų ir konferencijų salės statybai Druskininkuose)	Lietuvos kompozitorių sąjunga

	<p>rezidencijos, veikiančios prie nacionalinių, valstybinių ir municipalinių simfoninių orkestrų, chorų, pučiamųjų, kamerinių orkestrų, muzikinių teatrų (LT miestai).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tęstinės rezidentų programos DAR (Druskininkai Artists' Residence) vykdymui, tarptautiniam bendradarbiavimui ir mainams, techninės ir technologinės bazės įrangos įsigijimui, apmokymams ir veiklai. • Naujos konferencijų ir koncertų salės su administraciniu korpusu statymas Druskininkų kūrybos namuose (Sveikatos g. 11). 			
<p>Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos garsinimas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Muzikos atlikėjų valdymo agentūros su jos padaliniais steigimas. • New Music: New Audience tinklo programos 	<p>4,7 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui)</p>	<p>1,3 (garso ir vaizdo studijos įrengimui Vilniuje)</p>	<p>Lietuvos kompozitorių sąjunga</p>

	vykdymui, tarptautiniam bendradarbiavimui ir mainams, Lietuvos kompozitorių sąjungos techninės ir technologinės bazės įrangos įsigijimui (garso – vaizdo studijai), apmokymams ir veiklai.			
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, regionų plėtra, energijos taupymas.	Įsteigti pastoviai veikiančią tarptautinę rašytojų ir vertėjų kūrybos centrą Neringoje, bendradarbiaujant su panašiais centrais Visbyje, Gotlande, bei Venspilyje, Latvija, kuriame galėtų drauge dirbti Lietuvos bei kitų ES šalių rašytojai ir vertėjai.	2,00 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui per 5 metus)	4,0 (dalies esamų kūrybos namų pertvarkymui į kūrybos centrą Nidoje)	Lietuvos rašytojų sąjunga
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos garsinimas.	Įsteigti 2 užsienio šalių rašytojų ir vertėjų rezidencijas paveldo pastate K.Sirvydo 6, kuriame įsikūrusi Rašytojų sąjungos būstinė, sudarant sąlygas keistis kūrėjais su panašiomis rezidencijomis kitose šalyse.	0,30 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui po 0,06 per 5 metus)	4,5 (rezidencijų įrengimui)	Lietuvos rašytojų sąjunga
Socialinės atskirties mažinimas, socialinė globa, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra, tarptautinio	Lietuvos muzikų rezidencijos / globos namų Birštone statyba ir įranga. Birštono menų akademija / kūrybinės ir kultūrinės industrijos. Veiklai naudojama Birštone sukurta	2,00 Lt (kūrėjų stipendijoms per 6 metus)	15,00 Lt (rezidencijos statybai ir įrengimui)	Lietuvos muzikų sąjunga

bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, neformalus ugdymas ir suaugusiųjų švietimas	infrastruktūra (kultūros centras, kurhauzas, garso įrašų studija, Menų mokykla ir pan.			
Socialinės atskirties mažinimas, tarptautinio bendradarbiavimo, mokymosi visą gyvenimą plėtra, Lietuvos garsinimas	Nuotoliniai muzikos interpretacijos meno mokymai ir meno kūrėjų dirbtuvės Vilniuje, Lietuvos muzikų sąjungos būstinėje	4,00 Lt (patalpų išlaikymui ir kūrėjų stipendijoms 6 metams)	3.00 Lt (nuotolinio mokymo sistemos, garso ir vaizdo aparatūros įranga ir pan.)	Lietuvos muzikų sąjunga
Žurnalistų socialinės atskirties mažinimas, žiniasklaidos kokybės gerinimas, mokymosi visą gyvenimą plėtra	Spaudos konferencijų rengimo, on-line mokymų, virtualių seminarų ir konferencijų veiklos vystymas. "Žurnalistų namų" materialinės bazės stiprinimas ir veiklos plėtra. Tam reikia pritaikytų patalpų, įrangos ir jos palaikymo, hostingo paslaugų išplėtimo	0,84 (po 0,12 per metus)	0,3 (įrangos įsigijimui)	Nacionalinė žurnalistų kūrėjų asociacija
Žurnalistų socialinės atskirties mažinimas, žiniasklaidos kokybės gerinimas, mokymosi visą gyvenimą bei regionų plėtra	Profesionalios žurnalistinės kūrybos skatinimas ir sklaida. Kūrybinių konkursų organizavimas, kūrybinių konkursų laureatų darbų pristatymas "Žurnalistų namuose" bei regionų centruose.	0,7 (po 0,1 mln. per metus)	nenumatoma	Nacionalinė žurnalistų kūrėjų asociacija
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos	<ul style="list-style-type: none"> Isteigi ištikus metus veikiančias rezidencijas teatro scenos menininkams „Žaldokynėje“ 	1,0 (kūrėjų stipendijoms, seminarų lektorių honorarams,	4,0 (rezidencijų įrengimui, rekonstrukcijos darbams, įrangos	Lietuvos teatro sąjunga

garsinimas.	<p>(Kopų g. 31, Šventoji),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pritaikyti esamas patalpas apgyvendinimui, repeticijoms, seminarams ir kamerinės formos spektaklių rodymui. • Įsteigi administracinį kultūrinių programų centrą, kurio veikla apimtų tarptautinio bendradarbiavimo, kvalifikacijos kėlimo ir profesinio tobulinimo sferas. 	patalpų išlaikymui)	įsigijimui)	
Tarptautinis bendradarbiavimas, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra.	<ul style="list-style-type: none"> • Programos „Meistriškumo seminarai“ vykdymas: tarptautinių seminarų aktoriams, režisieriams, dramaturgams, scenografams vykdymas, Lietuvos ir užsienio scenos menininkų kameriniai pasirodymai, tęstiniai aktorių ir režisierių konkursai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, 	0.5 (lektorių honorarams, kelionių ir apgyvendinimo išlaidos, patalpų išlaikymui, komunikacinei sklaidai)	0,5 (Įrangos įsigijimui, patalpų rekonstrukcijai)	Lietuvos teatro sąjunga

	<p>Panevėžyje.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lietuvos teatro sąjungos techninės bazės gerinimas ir naujos įrangos įsigijimas. 			
<p>Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos garsinimas, smulkaus ir vidutinio verslo skatinimas.</p>	<p>Šiuo metu sėkmingai įgyvendiname projektą „Nekilnojamosios kultūros vertybės – Hilarijaus Raduškevičiaus rūmų Vilniuje rekonstrukcija pritaikant juos pirmojo Lietuvoje architektūros srities menų inkubatoriaus Architektūros centro veiklai“. Projektas finansuojamas mūsų nuosavomis (5 % arba 316 959 Lt) ir Europos regioninės plėtros fondo bei Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bendro finansavimo lėšomis (95 % arba 6 022 212 Lt). Projektas finansuojamas pagal Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijos 2007-2013 m. Ekonomikos veiksmų programos 2 prioriteto „Verslo produktyvumo didinimas ir aplinkos verslui gerinimas“.</p> <p>Prašome skirti lėšų mūsų architektūros srities menų inkubatoriaus baldų ir įrangos (kompiuterinė technika, kita biuro įranga, speciali garso ir vaizdo technika)</p>	<p>4,76 (0,68 per metus administravimo išlaidoms, kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui)</p>	<p>0,57 mln. (kompiuterinė įranga, garso ir vaizdo technika, baldai)</p>	<p>Lietuvos architektų sąjunga</p>

	įsigijimui.			
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, aukštą pridėtinę vertę kuriančio smulkaus ir vidutinio verslo skatinimas	Įsteigti centrus architektūros rezidentinėms programoms vykdyti, sukurti regiono kūrybinius visuomenės traukos centrus Lietuvos architektų sąjungos namuose, Kaune, Šiauliuose ir Klaipėdoje	0,75 (kūrėjų stipendijoms ir patalpų išlaikymui po 0,25 per metus)	2,9 mln. (apšiltinti ir tinkamai įrengti kūrybos bazes)	Lietuvos architektų sąjunga
Eksporto skatinimas, smulkiojo, vidutinio verslo plėtra.	Rengti kasmetines Lietuvos architektūros parodas įvairiose šalyse, pristatant Lietuvos architektus	0,35 (0,05 per metus)	nenumatoma	Lietuvos architektų sąjunga
Mokymosi visą gyvenimą plėtra, architektų profesinės kvalifikacijos gerinimas.	Organizuoti profesinės kvalifikacijos tobulinimosi kursus, parodų ir konferencijų lankymą, dalyvavimą parodose, konferencijose, seminaruose, kūrybinėse dirbtuvėse, kituose renginiuose	0,21 (0,03 per metus: (atlyginimai lektoriams, komandiruotės)	nenumatoma	Lietuvos architektų sąjunga
Lietuvos įvaizdžio gerinimas, tarptautinių mainų ir mokymosi visą gyvenimą plėtra.	Dalyvauti tarptautinėse literatūros festivaliuose ir knygų parodose, organizuojant juose renginius apie vertimo problemas. Sudaryti, išversti ir išleisti Lietuvių verstinę literatūrą ir	2,0 (komandiruotės išlaidos, leidyba)	nenumatoma	Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga
Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos įvaizdžio gerinimas, mokymosi visą gyvenimą plėtra.	Kasmetinis fotomenininkų seminaras Nidoje „Fotografų susitikimai“. Jame pristatoma Lietuvos fotografija, dalijamasi mūsų šalies ir užsienio fotografų patirtimi. Vyksta Lietuvos ir užsienio lektorių paskaitos.	2,1 (atlyginimai lektoriams, komandiruotės išlaidos, patalpų nuoma, leidyba, kitos išlaidos projekto įgyvendinimui)	2,5 (Kompiuterinės ir kt. įrangos transporto, baldų įsigijimui, patalpų rekonstrukcijai)	Lietuvos fotomenininkų sąjunga

	Atvyksta menotyrininkai ir parodų organizatoriai ne tik iš Baltijos jūros ir Šiaurės šalių, bet iš visos Europos. Šis renginys sudaro gerą galimybę pristatyti Lietuvos fotografiją užsienio svečiams bei lektoriams. Tai sudaro galimybę mokyti fotografus, tobulinti, jų įgūdžius.			
Lietuvos įvaizdžio gerinimas, tarptautinių mainų ir mokymosi visą gyvenimą plėtra.	Dalyvauti tarptautinėse fotografijos festivaliuose, mugėse ir albumų parodose, festivaliuose, mugėse. Išleisti šiuolaikinės, istorinės, klasikos Lietuvių fotografijos albumus. Rengti kasmetines Lietuvos fotografijos parodas įvairiose šalyse, pristatant Lietuvos fotografiją ir fotografus.	2,8 (kelionės, nakvynės, dienpinigiai, stendų ir kt. nuoma)	Nenumatoma	Lietuvos fotomenininkų sąjunga
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra tarptautinis bendradarbiavimas.	Įsteigti centrus fotografijos rezidentinėms programoms vykdyti, sukurti kūrybinius visuomenės traukos centrus Lietuvos fotomenininkų sąjungos patalpose Kaune, Klaipėdoje ir Vilniuje. Juose vykdyti ne tik rezidencijų programas, bet ir švietėjiškas programas visuomenei apie mūsų šalies bei užsienio fotografiją, jos raidą, kryptis. Tai būtų paskaitos, seminarai, kūrybos vakarai, leidinių pristatymai ir aptarimai ir kt.	1,4 (stipendijoms, honorarai už seminarus, paskaitas, patalpų išlaikymas, kt.)	4,0 (rezidencijų įrengimui, rekonstrukcijos darbams, įrangos įsigijimui, kt.)	Lietuvos fotomenininkų sąjunga

<p>Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, neformalus ugdymas ir suaugusiųjų švietimas.</p>	<p>Fotografijos centro Vilniuje įkūrimas. Jo tikslai be parodų, bibliotekos (kuri jau dabar yra sukaupta gana nemaža LFMS), leidinių leidybos – Lietuvos fotografijos paveldo kaupimas, skaitmeninimas, pristatymas Lietuvos ir užsienio visuomenei. Tai galėtų būti Lietuvos fotomenininkų sąjungos naujas žingsnis į Lietuvos fotografijos sklaidą, sisteminimą, palikimą ateities kartoms. Toks centras leistų susisteminti visą sukaupą materialųjį Fotomenininkų sąjungos turtą ir sudarytų galimybes suburti po vienu stogu Lietuvos fotografijos tyrinėtojus, meno kritikus, galerijas bendriems projektiniams tikslams kurie būtų įgyvendinami naujajame „Fotografijos centre“.</p>	<p>5,0 (numatomai „Fotografijos centro“ veiklai vystyti)</p>	<p>15,00 Lt (Centro statybai ar įsigijimui ir įrengimui ar remontui)</p>	<p>Lietuvos fotomenininkų sąjunga</p>
<p>Tarptautinio bendradarbiavimo ir kultūrinio turizmo skatinimas, Lietuvos garsinimas, mokymosi visą gyvenimą plėtra.</p>	<p>Parodinių fondų kolekcijos atrestauravimas ir pastovus eksponavimas Gaono g. 10, Vilniuje. Pritaikyti turimas patalpas rezidencijos funkcijoms, tarptautinių renginių ir kvalifikacijos kėlimo vykdymui.</p>	<p>2,67 (administravimo išlaidoms, patalpų išlaidoms po 445000 Lt per metus)</p>	<p>0,66 (kompiuterinė ir ekspozicinė įranga, baldai, parodinio fondo patalpų sutvarkymui, fondų kolekcijos restauravimui)</p>	<p>Lietuvos tautodailės kūrėjų asociacija</p>
<p>Socialinės atskirties</p>	<p>Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių,</p>	<p>3,6 (kūrėjų</p>	<p>nenumatoma</p>	<p>Lietuvos tautodailės</p>

mažinimas, darbo vietų kūrimas, regionų, mokymosi visą gyvenimą plėtra.	Alytaus, Panevėžio, Telšių regionų tautodailės kūrėjų kūrybos skatinimas ir sklaida.	stipendijoms po 0,6 per metus)		kūrėjų asociacija
Socialinės atskirties mažinimas, darbo vietų kūrimas, regionų plėtra.	Parodinės veiklos plėtra, sklaida leidiniuose, profesinės kvalifikacijos kėlimas, seminarų ir konferencijų veiklos vystymas. Kūrybinių konkursų organizavimas, kūrybinės veiklos pristatymas regionų centruose.	1,8 (kūrybos skaidai po 0,3 per metus)	0,3 (patalpų pritaikymui ir remonto darbams)	Lietuvos tautodailės kūrėjų asociacija
Lietuvos pramonės konkurencingumo didinimas kuriant pridėtinę vertę, pramoninio dizaino sinergija su mokslu ir pramone.	Švietėjiški seminarai pasitelkiant universitetines meno, mokslo ir vadybos krypties mokslo įstaigas. Lietuvos pramonės potencialo didinimas padedant sukurti konkurencingus tarptautinėje rinkoje produktus/gaminius. Veiklos grupių: Dizainas+mokslas+gamyba organizavimas. Naujų produktų, gaminių kūrimas Lietuvos pramonei. Esamų gaminių, gamyklų modernizavimo pasiūlymų ruošimas, konkursų organizavimas.	3,5 (0,5 per metus, lektorių honorarai, komandiruočių išlaidos, patalpų išlaikymas, komunikacinė sklaida, mokymai)	1,2 (naujausiai programinei įrangai, 3D spausdintuvai, komp. technikai ir patalpų modernizavimu)	Lietuvos dizainerių sąjunga
Mokymosi visą gyvenimą plėtra, profesinės kvalifikacijos kėlimas.	Organizuoti profesinės kvalifikacijos tobulinimosi kursus, parodų ir konferencijų lankymą, dalyvavimą parodose, konferencijose, seminaruose, kūrybinėse dirbtuvėse, kituose renginiuose	0,3 (0,05 per metus)	nenumatoma	Lietuvos dizainerių sąjunga

Eksporto skatinimas, smulkiojo, vidutinio verslo plėtra.	Rengti specializuotas Lietuvos dizaino parodas įvairiose šalyse, pristatant Lietuvos dizainerius. Dalyvavimas pagrindinėse tarptautinėse parodose pristatant lietuvių dizainerių ir pramonės naujoves.	1,2 (0,2 per metus)	nenumatoma	Lietuvos dizainerių sąjunga
Viso		73,31	78,63	

Iš viso (3+4): 146,94

Studija parengta įgyvendinant Lietuvos meno kūrėjų asociacijos paprojektį „Meno kūrėjų organizacijų informacinė sistema visuomenei“ (IMK), kodas CH-5-FM-1/36, finansuojamą pagal Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programą.